

PASSAT, PRESENT I FUTUR DEL TURÓ DE GARDENY

ÍNDIX

1.	Presentació i agraïments	1
2.	Introducció, el Turó de Gardeny	4
	- Situació	4
	- Aspectes mediambientals ; condicionaments físics, topogràfics i ecològics dels espais lliures	4
3.	PASSAT: El Turó de Gardeny al llarg de la història	7
3.1	El Castell dels Templers de Gardeny	7
	- La casa Templera de Gardeny	8
	- Arquitectura i característiques de l'edificació al llarg del temps	9
3.2	El passat recent ; La Base Militar Gaspar de Portolà	16
3.3	Aquartermament General Sanjurjo i zona esportiva	21
3.4	Aquartermament dels Templaris	30
4.	PRESENT: El Turó de Gardeny en l'actualitat	38
	- La reversió a la propietat municipal	38
	- Accessos actuals al Turó	39
4.1	Parc científic i tecnològic agroalimentari de Lleida	40
	- Dades del Parc	40
	- Presentació i objectius	40
	- Desenvolupament personal i professional	42
	- La formació de qualitat	43
	- Èxit del Parc	44
	- Premis i reconeixement del Parc i de les empreses instal·lades	45
4.2	El Parc a Gardeny, distribució i organització del Parc	47

4.2.1 Centre disseny del coneixement (CeDiCo)	48
- Dades de la rehabilitació	48
- Descripció del equipament	48
- Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats a l'edifici CeDiCo	50
4.2.2 Centre de processament de dades, empreses tecnològiques i Viver TIC	51
- Dades de la construcció	51
- Descripció del equipament	51
- Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats a l'edifici TIC/CPD	53
4.2.3 Edificis H	55
- Dades de la rehabilitació	55
- Descripció del equipament	55
- Arquitectura, disseny bioclimàtic	56
- Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats als edificis H	60
4.2.4 Fruitcentre	64
- Dades de la construcció	64
- Descripció del equipament	64
- Grups de treball	66
- Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats a l'edifici Fruitcentre	68
4.2.5 Incuba	69
- Dades de la construcció	69
- Descripció del equipament	69
- Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats a l'edifici Incuba	70

4.2.6 Viver per a emprenedors	71
- Descripció del equipament	71
- Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats als viviers d'empreses	74
4.3 Parc de les humanitats de Gardeny	77
4.3.1 Magical Media	77
- Dades de la rehabilitació	78
- Descripció del equipament	78
- Serveis	79
- Arquitectura	79
- Explotació del equipament	80
4.3.2 Gepa	83
- Dades de la rehabilitació	83
- Descripció del equipament	83
4.3.3 Museu de la Ciència, el Clima i el Medi Ambient de “La Caixa”: “ <i>Aquí la Terra</i> ”	86
- Dades de la construcció	86
- Descripció del equipament	86
- Arquitectura	87
- Estat de la construcció	88
4.4 Piscina de Gardeny	90
4.5 Larida Lleida discoteca	91
- Larida Winter	91
- Larida Summer	92
4.6 Castell dels Templers	93
5. FUTUR DEL TURÓ DE GARDENY	95

5.1 Pla especial urbanístic de futur de Gardeny (POUM 2015)	95
- Dades bàsiques de la proposta	95
- Direcció del document	96
- Resum del Pla	96
5.2 Proposta - projecte personal urbanístic de Gardeny	100
5.2.1 La mobilitat	102
- els accessos atansaran el Turó a la ciutadania	102
- La mobilitat interna al Turó, circulació i aparcaments	106
- Més espai per passejar i més espai de lleure	108
5.2.2 Parc i Jardins del Turó de Gardeny	110
5.2.3 El Turó com a referència esportiva de la ciutat	113
- Centre de tecnificació i d'alt rendiment esportiu	114
- Els nous espais esportius del Turó	115
- Rehabilitacions d'edificacions per al Centre	120
5.2.4 Projecte cultural al Turó de Gardeny: el Parc de les Humanitats	124
- complex històric i cultural del Castell dels Templers	126
- El Magical Media i Gepa	126
- Museu de la Ciència, el Clima i el Medi Ambient de La Caixa " <i>Aquí la Terra</i> "	126
- Viver d'emprenedoria cultural	126
- Centre Museístic de Lleida; Filmoteca, Museu de la Historia de Lleida, Sales d'exposicions i galeria, Direcció del Parc.	127
5.2.5 Projecte Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Gardeny	130
5.2.5 Hosteleria i Oci del Turó de Gardeny	132

6.	Conclusions	136
7.	Bibliografia i fonts d'informació	139
8.	Annex	141
	8.1 Entrevistes	141

1. PRESENTACIÓ I AGRAÏMENTS

Lleida, sempre ha tingut en la seva referència històrica el Turó de la Seu Vella, però molt a prop i sempre dominant la ciutat hi ha el turó de Gardeny, un espai poc conegut actualment i que ha tingut una història rellevant en la ciutat des de l'edat mitjana amb el seu Castell dels Templers, un espai ple d'història destacant el temps de la reconquesta amb l'ordre dels Templers fins a la supressió de l'ordre, així com amb l'església de Santa Maria. El turó durant aquest últim segle, a partir de l'any 194, ha tingut una de forta presència militar amb la Base militar de Gaspar de Portolà composta per aquarterament General Sanjurjo i el aquarterament dels Templaris que varen dominar durant més de 50 anys l'activitat de la ciutat i per descomptat l'activitat del turó. Al 1995 els militars van abandonar el Turó , i comença una de les etapes més engrescadores de la ciutat. Recuperar un Turó i donar-li uns nous usos. Així comença la nova etapa amb l'adquisició per part de l'Ajuntament de Lleida dels terrenys, i la posterior ubicació del Parc Científic Tecnològic i Agroalimentari, el Parc de les Humanitats i el projecte del futur Museu de la Ciència, el clima, i el Medi Ambient "Aquí La terra"

El Turó de Gardeny és una explanada impressionant, gran, amb molt bones vistes, que domina a la ciutat, que està en ple procés de transformació.

Amb aquest treball vull estudiar la història d'aquest Turó, veure les propostes de present que hi han en aquest moment, i oferir, pensar i donar idees sobre el futur del Turó, en un marc de projecció urbanística de la ciutat, en la seva integració i en el gaudir d'un espai per a tots els lleidatans. Aquest nou espai per dissenyar que pot incloure usos empresarials, científics, tecnològics, artístics, esportius, de lleure, de turisme, de cultura i de medi ambient. Un projecte engrescador i una oportunitat per a fer de Lleida una gran ciutat.

La idea d'aquest treball de recerca em va sorgir la primera vegada que vaig pujar al Parc Científic i Tecnològic on es feia una exposició i demostracions de Drons. Em va sorprendre gratament tota l'esplanada, la seva grandària, les seves vistes, vaig descobrir els edificis militars, les instal·lacions del Parc rehabilitades, el Castell dels Templers i vaig sentir veritable curiositat per saber la història i de seguida vaig posar-me a pensar que s'hi podria fer, construir i projectar.

En un futur m'agradaria estudiar Arquitectura, sempre m'ha agradat pensar a l'entorn de qüestions de disseny i d'urbanisme i aquest treball és per a mi una oportunitat per a començar a fer esborranys de projectes d'espais arquitectònics i urbans , a partir del que ha estat el Turó, les necessitats que puc detectar en la ciutat i les oportunitats noves que ofereix aquest espai. Aquest treball sobre el futur del Turó, té les limitacions pròpies dels meus coneixements en projectes urbanístics, lògics en un estudiant de segon de Batxillerat. Per tant cal entendre'l com una proposta per desenvolupar en el futur en tots els aspectes, des dels purament tècnics, de disseny, fins als de viabilitat econòmica, d'eficiència i de sostenibilitat.

Aquest treball de recerca pretén sintetitzar els aspectes històrics més rellevants del Turó, que són els que han d'aportar una visió global a l'espai, passant per l'anàlisi de les actuals propostes que s'estan desenvolupant i a partir d'aquí construir una proposta de futur.

La recerca de les dades l'he dut a terme en diverses accions:

He partir bàsicament de visitar moltes ocasions el Turó, primer per conèixer de primera ma els espais, fer fotos, impregnar-me de tota la grandària i aprendre un per un els espais, els edificis, com anar-hi, els accessos i cadascuna de les singularitats que podem trobar-hi. A mesura que he anat avançant en la meva proposta de futur he visitat els espais on faig propostes noves, mesurat i contrastat que la meva proposta d'edificació o equipament és compatible amb l'espai i les característiques. Per realitzar tota aquesta tasca de recerca in situ, he comptat amb la inestimable col·laboració del Parc Científic i tecnològic on el seu gerent Sr Josep Clotet em va obrir totes les portes dels edificis, i em va facilitar visites a tots els espais. També vull agrair en aquest aspecte al Sr Josep V. Marín Enginyer Industrial Serveis Generals, que va ser la primera persona que hem va facilitar les primeres dades sobre la Base Militar Gaspar de Portolà, informació que el parc disposava atès que varen regular el traspàs de la propietat.

Pel que fa referència a la història antiga, el Castell dels Templers està suficientment documentat, i no ha estat complicat obtenir informació i referències al respecte.

El més difícil ha estat obtenir informació de la Base Militar Gaspar de Portolà. La documentació escrita accessible és gairebé inexistent. Els llibres d'Història de Lleida gairebé no en fan referència La majoria d'informació l'he obtinguda en treball de

publicacions de mitjans de comunicació que al seu moment varen fer notícies al respecte i de diverses entrevistes que he mantingut amb persones vinculades.

És per això que vull agrair al Coronel Pablo Martínez Delgado, Subdelegat de Defensa a Lleida a que li vaig adreçar un escrit explicant que feia un treball de recerca -que adjunto a l'Annex- i que volia aprofundir en la Base Gaspar de Portolà. El Coronel Pablo Martínez Delgado em va facilitar una entrevista amb el Brigada Francisco Manuel Gimena, que em va ser de molta utilitat i que recullo en el present treball en l'Annex.

Per obtenir més informació, també he entrevistat a la Sr Anna Jiménez Llorens, que el seu pare era coronel de l'Aquartermament dels Templaris durant molts anys, i em va explicar la seva experiència des dels records de la seva infància en el aquartermament i la vida militar i familiar del moment. També vull agrair-li el seu temps i la seva atenció.

El treball de recerca s'ha desenvolupat en 3 grans àmbits hi ha uns primers capítols adreçats a conèixer el passat del Turó, amb la seva història templera, uns capítols dedicats al passat recent de la base militar de Gaspar de Portolà, seguidament explico els projectes actuals del Turó, que ja estan en ple desenvolupament el Parc Científic i tecnològic i el Parc de les Humanitats, i els projectes de futur planificats, tot i que encara no estiguin executats així com el futur que l'Ajuntament té previst al Turó que es concreta en el pla especial urbanístic de Gardeny.

Finalment he fet les meves reflexions i propostes de futur per al Parc, recollint tota la informació del passat i del present, a més d'analitzar alguns aspectes concrets de la ciutat, les seves mancances i alhora oportunitats per tal d'incloure equipaments específics en el disseny d'un futur Turó.

El Turó del futur té 4 grans eixos, l'esport, la cultura, l'oci i el turisme i la ciència i la tecnologia. En cadascun dels eixos de futur faig una introducció per tal de justificar la meua proposta i emmarcar-la en un espai de coherència global.

2. INTRODUCCIÓ, EL TURÓ DE GARDENY

Situació

En referir-se a Lleida, alguns autors parlen de la ciutat dels dos turons; el de la Seu, a partir del qual es produeix el desenvolupament urbanístic de la ciutat, i el de Gardeny, que domina el flanc meridional. Per la seva ubicació geogràfica enmig de la plana i prop del riu Segre, els dos turons presenten un valor estratègic que fa que a nivell històric hagin estat els pilars defensius de la ciutat i alhora un referent simbòlic per a Lleida i el seu entorn.

El turó de la Seu Vella ha estat la peça central de la ciutat. En el seu sí s'han produït bona part dels fets històrics més rellevants que marquen la vida de la ciutat, i és a l'entorn de la Seu que es produeix el creixement urbanístic de la ciutat.

Pel que fa al turó de Gardeny, potser pel seu major distanciament del riu, la seva presència històrica no ha estat tan intensa i el turó s'ha quedat relativament apartat del desenvolupament urbà. A través de la història, el turó de Gardeny ha representat, en tot cas, l'observatori que ha donat la clau de la conquesta de la ciutat als seus repetits assetjadors.

El turó de Gardeny presenta una plataforma superior plana i allargassada de 28 hectàrees, que amb els seus vessants arriba a sumar prop de 60 hectàrees. Les formes troncocòniques originals han estat lleugerament modificades per l'extracció d'argiles i la deposició de materials externs a la part sud i oest. L'altiplà de Gardeny es troba just a 200 metres sobre el nivell del mar i destaca uns 40 metres sobre la cota de la ciutat i 60 metres sobre la llera del riu Segre.

Aspectes mediambientals: Condicionaments físics, topogràfics i ecològics dels espais lliures

El turó de Gardeny constitueix una plataforma allargassada, formada a partir del relleu erosiu del riu Segre. Els sediments que formen el substrat geològic del turó de Gardeny i de tot l'Urgell procedeixen del Pirineu i de la Serralada Costero Catalana, transportats i sedimentats durant l'Oligocè pels rius i torrents que desembocaven a la Depressió.

Damunt dels sediments oligocènics es dipositaven grans quantitats de graves en terrasses, conseqüència de les pujades i baixades del nivell de base del riu.

Els materials oligocènics estan formats per una alternança de nivells arenosos i argilosos. Hi ha dos tipus de nivells de gresos, un més o menys tabular amb erosions molt petites a la base de les capes i un altre amb una base fortament irregular i erosiva i un sostre pla (paleocanals). Els tabulars estan formats a partir de la desceleració de corrents d'aigua, fang i sorra que, en perdre velocitat, comencen un procés de sedimentació. Els grans més grossos es dipositen primer, formant la base de la capa i els més fins els darrers.

La formació geològica, amb estrats horitzontals alternats de diferent duresa, ressalta la morfologia d'altiplà, amb una plataforma superior de terrassa fluvial formada per còdols. L'erosió diferencial entre els vessants determina una orientació nordest-sudoest del turó amb un menor pendent (20-30%) i una menor incidència de la insolació als vessants obacs d'orientació nord-oest, en contrast amb els vessants solell orientats al sud i a llevant amb uns pendents molt més acusats del 60% de mitjana però oscil·lant entre 40 i 118%. Però la morfologia del turó també ha estat afectada per l'activitat humana, especialment les darreres dècades, tant per la modificació de morfologia dels incipients barrancs per deposició de materials de derruvi, com per l'explotació dels nivells d'argiles del vessant sud per la fabricació de ceràmiques. Les explotacions són abandonades per manca de rendiment quan dominen els nivells arenosos sobre els argilosos.

La composició geològica i la morfologia del terreny determinen uns sòls minsos o inexistents, de característiques rendzinoides amb abundants afloraments rocosos de gresos i argiles, especialment a la banda sud, i amb alts nivells de salinitat en alguns punts.

El resultat de tots aquests processos és un turó asimètric amb pendents més suaus als vessants obacs on s'estableix més fàcilment la vegetació arbòria i més abruptes als vessants sud i sud-oest amb elevada insolació, on s'estableix la vegetació arbustiva i herbàcia i resistent a condicions de salinitat.

A les Planes de Lleida, la intensa intervenció antròpica ha comportat que les comunitats i espècies característiques de la vegetació potencial pràcticament hagin desaparegut o es trobin relegades a petites superfícies lligades als marges de rius, sèquies o turons.

L'existència d'aquests redutes de vegetació natural immersos en un paisatge eminentment agrícola constitueix un valuós refugi de biodiversitat i potencial centre de especiació. A l'hora, aquests espais intercalats entre camps de conreu incrementen els valors estètics i culturals del paisatge de Lleida.

Des del punt de vista de la vegetació climàtica, el turó de Gardeny es troba en una zona de trànsit entre el territori de l'alzinar continental (*Quercetumrotundifoliae*) i el territori de la màquia de garric i arçot (*Rhamnolycoioides-Quercetumcocciferae*).

Possiblement, la vegetació potencial del turó de Gardeny reflectiria ambdós dominis. El vessant obac duria un alzinar de carrasca i l'altiplà i el vessant solell duria com a vegetació potencial una màquia de garric i arçot. Als fondals amb sòls més profunds i humits es podrien desenvolupar, al vessant nord algunes espècies caducifòlies i, al vessant sud alguns tamarius.

Actualment el paisatge vegetal és constituït per un mosaic de comunitats secundaries. La vegetació dominant al paisatge es relaciona, al vessant nord, amb prats secs de llistó amb un estrat arbori alt de pi blanc (*Rutoangustifolii-Brachypodietumretusi*) i, al vessant sud, amb matollars halo-nitròfils de siscall, botja pudent i salat (*Salsolovermiculatae-Artemisietum herba-albae*).

Les comunitats faunístiques associades a aquestes zones aprofiten el espais de recerca que els proporcionen els vessants i, al mateix temps, la possibilitat d'explotació de les comunitats arvenses de l'horta que es troben al peu. Així actua com a redute amb presència d'espècies animals pròpies dels ecosistemes mediterranis com la serp blanca (*Elaphe escalearis*), el llangardaix (*Lacertalepida*), la tallareta vulgar (*Sylviacomunis*), la mallarenga carbonera (*Paruscomunis*) o el xoriguer (*Falco tinnunculus*).

3. PASSAT: El turó de Gardeny al llarg de la història

3.1 Castell dels templers de Gardeny

CASTELL DELS TEMPLERS

El Castell de Gardeny és un conjunt monumental situat damunt del turó de Gardeny, un dels dos turons de la ciutat de Lleida. Durant la segona meitat del segle XII l'Ordre del Temple va alçar un complex conventual a l'estratègic Turó de Gardeny. Aquest turó abans de la nostra era ja havia estat utilitzada com a base d'operacions militars, i va ser base de Juli Cèsar que es va enfrontar als pompeians Afrani i Petru instal·lats a Ilerda l'any 49 a. de crist.

El castell, pròpiament dit, consta de dues construccions d'època templera (torre-habitació i capella conventual) i un recinte emmurallat de baluards dels segles XVII-XVIII, que ho encercla tot.

El turó de Gardeny, gràcies a la seva alçada per sobre de la resta del territori facilitava les operacions militars i ha esdevingut històricament un punt estratègic molt important.

En l'època romana ja va ser utilitzat pel mateix Juli Cèsar l'any 49 aC, durant la guerra civil entre Juli Cèsar i Gneu Pompeu Magne. Durant la citada guerra la província romana Citerior va passar a mans de Pompeu. I Juli Cèsar va aprofitar aquest punt

Aquest edifici noble amb entrada des de la fatxada principal i el pati d'armes era el centre de comandament del aquarterament dels Templaris. El general tenia allí la seva residència i despatx i ajudants per aconseguir la millor gestió possible del aquarterament.

A la planta baixa s'hi trobaven molts emplaçaments tècnics del aquarterament i també hi havia el cos de guàrdia, dos despatxos representatius, les cel·les, el bar d'oficials amb cuina independent, sanitaris. Però el més sorprenent era que en aquesta planta baixa també si trobes la habitació-dormitori del capità.

A la primera planta el general gaudia del seu pis-vivenda, el seu despatx i els seus moderns sanitaris. El general tenia a la mateixa planta els despatxos dels seus oficials de confiança.

L'última planta era dedica a la gestió, administració i organització del gran aquarterament dels Templaris. Destaquem aquesta edificació per la seva gran llum interna natural.

2. PAVELLONS TROPA "H"

La suma dels tres edificis (pavellons) consta de 15173'10 metres quadrats. . Cada pavelló està format 3 plantes en total; cada planta té les següents característiques, que seran iguals pels tres pavellons:

- *Planta baixa:* 1632 metres quadrats (altura: 3'75m)
- *Primera planta:* 1632 metres quadrats (altura: 4m)
- *Segona planta:* 1632 metres quadrats (altura: 4m)
- *Tercera planta:* 161'7 metres quadrats (altura: 3'20m)
- Cada pavelló consta de 5057'7 metres quadrats construïts

En l'actualitat aquests tres pavellons estan totalment rehabilitats hi s'hi alberguen una gran quantitat de empreses com Indra. La seva rehabilitació ha set espectacular, tant espectacular que ha set premiada per diferents institucions.

Cadascun d'aquest pavellons eren els dormitoris i sanitaris dels soldats interns allí. La porta de accés era al lateral de les "H" , els sanitaris es situaven al cos d'unió entre els blocs formant la característica forma de "H" dels edificis.

estratègic per enfrontar-se amb els pompeians Lluçí Afrani i Petreu, instal·lats a Ilerda fins que van capitular a l'agost de l'any 49 aC, recuperant Juli Cèsar el domini de la Hispània Citerior.

La casa Templera de Gardeny

Anys més tard l'any 1149, aquest punt estratègic va tornar a ser important, quan el comte de Barcelona, Ramon Berenguer IV, iniciava el setge a la ciutat de Lleida, fins aleshores sota domini sarraí. Per portar a terme la conquesta de la ciutat va comtar amb la col·laboració de l'Orde del Temple, que va aportar a l'empresa els efectius necessaris per aconseguir la victòria.

Un cop conquerida la ciutat amb important concurs dels templers, Ramon Berenguer

REPRESENTACIÓ DE SALA REUNIÓ TEMPLÀRIA

IV, en virtut dels pactes establerts a Girona l'any 1143, lliurà a l'Orde diversos béns entre els quals el turó de Gardeny. Seguidament, l'orde instal·là al cim del turó la seu de la que seria una de les seves principals comandes, la Comanda de Gardeny.

La primera referència de la presència de Templers al Castell data de 1152 amb la presència del mestre provincial fra Pere de Rovira i del que seria el primer comendador, l'any 1156, fra Pere de Cartellà, un dels principals artífexs de l'èxit del setge de la ciutat. Gràcies a les nombroses aportacions de la petita noblesa, seduïda per l'ideal del Soldat de Crist, la Casa de Gardeny va arribar a articular un extens patrimoni que aplegava propietats rurals i urbanes. Al segle XII era una dels principals centres templers de la Corona d'Aragó. Aquesta comanda molt pròspera i per millorar la seva administració es va crear dues comandes més, la Comanda de Barbens i la Comanda de Corbins.

En el cas de la comanda de Barbens aquesta es va iniciar durant l'any 1166 i dos anys després, l'any 1168, fou declarada independent i el primer comendador va ser Ramon de Barrufell, antic senyor del castell de Barbens.

Cal fer esment que l'any 1294 el Castell de Gardeny va hostatjar Jacques de Molay, l'últim dels Mestres Templers, condemnat a la foguera a París després de la dissolució de l'Ordre.

L'Orde del Temple va quedar abolida l'any 1312, en el decurs del Concili de Viena del Delfinat, mitjançant la butlla *Vox in excelso*, emesa pel papa Climent V.

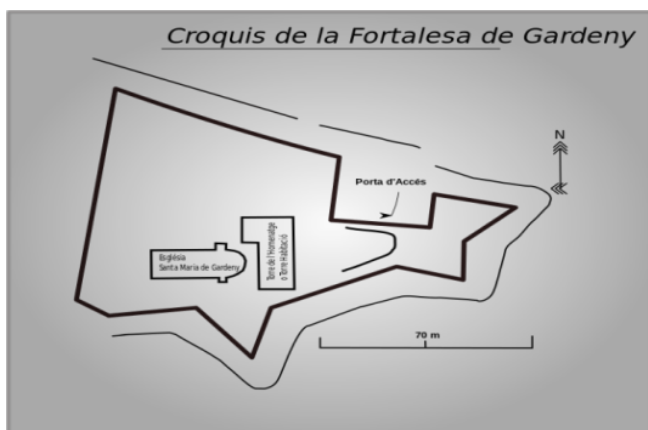
A principis del segle XIV, uns anys després, al 1317, la Casa de Gardeny, com la resta de béns del Temple, va passar a mans del nou priorat de l'orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, amb seu a Amposta

Durant els segles XVII i XVIII, l'antic recinte medieval va ser ampliat i transformat en un nou fortí militar tenint un important paper en la Guerra dels Segadors (1641-1647) i la Guerra de Successió (1700-1714). En aquests conflictes, a causa de les noves necessitats defensives es van introduir noves millores defensives, consistents en la construcció de baluards, fosses i murs de contenció, per contrarestar les noves armes d'artilleria. Amb aquestes millores el recinte es va convertir en un fortí militar que és pràcticament el que es conserva actualment.

En l'actualitat després de molts anys d'abandonament, La Paeria de Lleida ha creat un centre d'interpretació i ha començat un ambiciós projecte de rehabilitació que convertirà l'espai en un punt emblemàtic de la ciutat.

Arquitectura i característiques de l'edificació al llarg del temps

El castell que parcialment ha arribat als nostres dies fou construït pels templers i esdevingué seu de la comanda templera de Gardeny. Aquesta comanda, que en els inicis funcionà conjuntament amb la de Corbins fou una de les més importants de la Corona catalanoaragonesa.

El castell que construïren els templers era un tipus de fortalesa que tenia un primer nucli o recinte sobirà, format bàsicament per torre-habitació, església i serveis diversos; i un segon recinte, o recinte jussà, definit per una

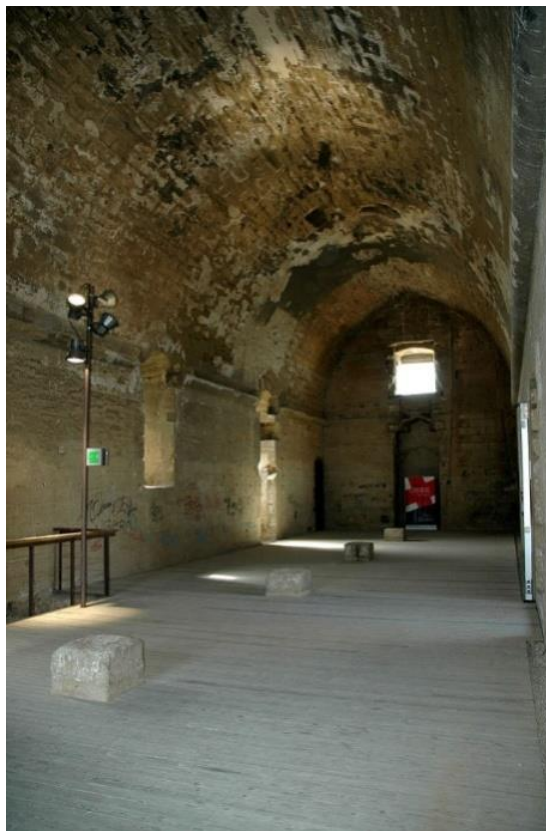
muralla protectora amb torres. Ambdós recintes han sofert modificacions i destruccions en els darrers segles: el jussà va ser profundament remodelat pels enginyers militars del rei, quan aquest, el segle XVII, requisà el castell per a convertir-lo en baluard de la Corona. A partir d'aleshores, totes les guerres han deixat la seva empremta destructora sobre els murs de Gardeny, de manera que tot intent de conèixer com era la fortalesa que van construir els templers topa amb serioses dificultats. Malgrat tot, els edificis medievals que queden del recinte sobirà, més alguna documentació escrita i gràfica d'abans de la gran transformació moderna, permeten atansar-nos, amb més o menys garantia, a la fortalesa templera. Tot i les importants modificacions que va sofrir, ha conservat un tros de mur del costat nord del recinte jussà i dos dels edificis medievals més importants: la torre-habitació o palau i la capella conventual, disposats en angle recte i units per un edifici corredor. Tanmateix, la visita de millores de 1591 fa referència a importants espais (pati, fossar gran, fossar petit...) i edificis (refetor, capella funerària, celler gran, celler petit, cuina...) destruïts en les guerres dels segles XVII i XVIII.

La Torre-habitació o torre del homenatge està formada per un gran edifici de planta rectangular (de 23,25 m de llarg per 7,5 m d'ample) i una torre també rectangular de dimensions molt menors (6,5 per 3,5) adossada. Aquesta torre es comunica amb la capçalera de l'església mitjançant un edifici corredor. Tant la sala com la torre tenen dues plantes i terrassa. Les naus inferior i superior de la sala gran van cobertes amb volta de canó apuntat; la inferior és semisubterrània i mesura 7,5 m d'altura; la superior és una mica més alta: mesura 8,8 m. La planta baixa de la torre va coberta amb volta de quart de canó i la superior, amb volta de canó apuntada. Per entrar a aquest edifici calia emprar escales mòbils de fusta des de l'exterior, ja que les úniques portes per accedir-hi

estaven situades a nivell de la planta superior, a uns 4 m del terra forà, com era normal en aquestes torres, a fi de fer inexpugnable l'edifici.

La documentació del segle XVI explica com aleshores encara s'hi pujava amb una escala provisional: "pujaren per la escala amunt, i pujant per ella troben que és una part de pedra y molt vella y part de ella de fusta vella". La planta baixa, semisubterrània, era accessible únicament des del primer pis. En els "donjon" francesos aquesta planta estava destinada a servir de magatzem de provisions, d'habitació dels servents, de presó, les mateixes que podia haver tingut a Gardeny. Al primer pis hi havia la sala d'armes i les cambres del comanador i dels altres frares, funcions que encara eren vigents en època hospitalera. La primera

INTERIOR PALAU

planta de la sala gran tenia cinc finestres d'espitllera, tres a llevant, una a tramuntana i una al sud. Interiorment les diverses plantes es comuniquen per escales de caragol que perforen el gruix del mur. N'hi ha dues al costat de tramuntana, una a la sala i l'altra a la torre annexa. Les estances interiors són molt austeres car per tota decoració hi ha la motllura que assenyala l'arrencament de la volta. És una senzilla imposta que en el seu recorregut contorneja els arcs de les finestres i dóna un toc d'elegància a la sala. La terrassa de la torre és accessible i servia de talaia i d'element de defensa. En època hospitalera fou coberta per ser utilitzada com a golfes; al seu extrem oriental el gran prior de Catalunya Requesens hi aixecà la torratxa esmentada a la visita de 1591 i que sembla apreciar-se en el dibuix realitzat per Anton Van der Wyngaerde, l'any 1563. També s'hi pot veure, a l'extrem occidental, el "mirador" que féu construir "devers lo fossar" el gran prior Miquel Ferrer en aquells anys; la porta principal de la fortalesa situada a migdia, mirant al riu, ben bé al costat oposat de l'actual porta que dóna accés al baluard; l'espadanya de la capella conventual que sobresurt del conjunt, i altres edificis presumiblement desapareguts en la reconversió moderna de la fortalesa.

CAPELLA DE SANTA MARIA DE GARDENY

La capella conventual de Santa Maria de Gardeny, aquesta era la seva advocació, és un edifici singular molt interessant que pertany al romànic de transició de la segona meitat del XII. Apareix bastida sobre el pla terrer, sense cap altre pis a sobre, i comunicada amb les altres dependències del castell

mitjançant un edifici corredor annex, que els fou afegit més tard. La presència exterior de l'edifici és d'una gran sobrietat amb massissos murs de pedra d'1,5 m de gruix, robusts contraforts i un frontispici amb coronament horitzontal. És de planta rectangular d'una sola nau amb absis orientat a sol ixent. Mesura 25,5 m de llarg per 7,5 m d'ample i 10 m d'altura. Va coberta amb volta de canó apuntada que arrenca d'una imposta de motllura molt simple. Té un arc faixó o doblor, situat vers la capçalera a uns sis metres de l'absis, que forma un proporcionat ordre clàssic amb columna adossada. És un arc amb contra pilastra i doble arc, fórmula típica de l'arquitectura cistercenca i templeria de Terra Santa. Tanmateix, no sembla que aquest arc fos construït en el segle XII, quan es bastí l'església, ja que es veu clarament postís perquè mig tapa una finestra primitiva del mur de tramuntana que avui està cegada. És probable que hagués estat construït per reforçar la volta quan, a començaments del segle XIII, s'obrí la capella lateral de migdia, o bé per formar amb les capelles laterals un espai presbiteral.

L'absis, tal com se'l veia abans de les excavacions i restauració, resultava una construcció problemàtica. D'entrada, notàvem que no té l'arc triomfal que si bé, és poligonal i està construït de pedra fins a la cornisa, la volta que el cobreix, més baixa del normal, és una tosca construcció de maons disposats a sardinell. Per tot plegat, ignoràvem si restà inacabat o si fou destruït en la guerra de 1640. En aquest sentit, els sondejos arqueològics previs a la restauració de l'església han aclarit que es tracta d'una obra coetània a la nau, que fou acabada i que tenia els finestrals pertinents a cada cara. Comunica per una estreta porta amb l'edifici corredor que uneix el temple i la torre. El segle XVIII fou construït un mur de separació entre l'absis i la nau a fi d'utilitzar-lo com a dipòsit de pólvora.

Entre l'arc i l'abscís hi ha dues capelles laterals de fondària desigual, una a cada costat del presbiteri, disposades de tal manera que han fet pensar en un rudimentari creuer. Van cobertes amb volta de canó apuntat en sentit perpendicular a la de la nau. A mitjans del segle XIII estaven dedicades a santa Anna, la del nord i a sant Salvador, la del sud.

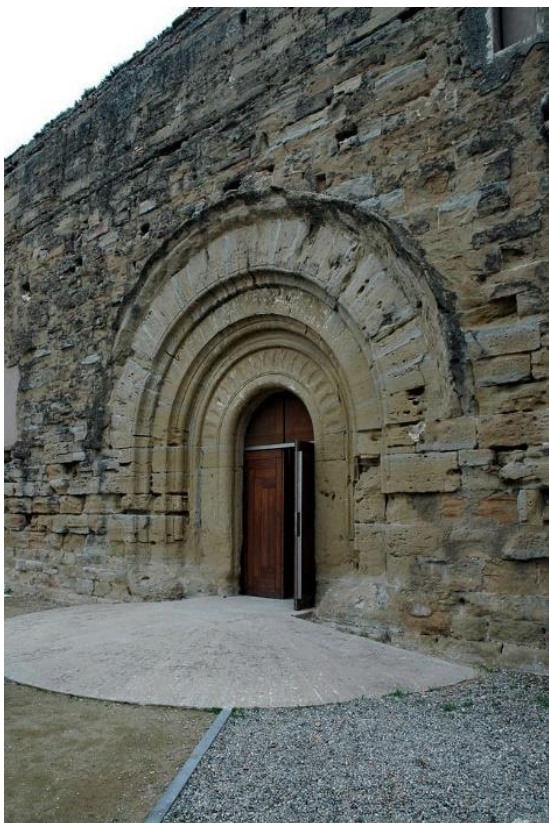

PINTURA DE LA CAPELLA DEL MIGDIA

La capella de migdia ha esdevingut clau per a la datació del temple de Gardeny. En primer lloc, va ser construïda més tard que aquest, ja que les pedres dels seus murs, vistes a l'exterior, se sobreposen, ostensiblement, damunt del contrafort de l'església. En segon lloc, les pintures murals que decoraven la capella —descobertes fa poc— daten de mitjans del segle XIII. La construcció de l'església s'ha de situar, per tant, com a molt tard, a començaments d'aquest segle.

La capella de tramuntana sembla contemporània de l'església. Podria ser el benifet que fundaren els comtes d'Urgell el 1161. Tanmateix, com que aquesta és la part de l'edifici que ha estat més alterada per obres posteriors, la seva datació no resulta gens clara. És probable que la seva construcció s'hagi de relacionar amb la finestra mig tapada per l'arc faixó de la nau. L'ornamentació de la nau és mínima i sòbria. Més enllà dels capitells de l'arc faixó, que són una simplificació de l'ordre corinti, no trobarem res més que unes quantes creus patents inscrites en cercles incises en els murs laterals. Les dotze creus, en memòria dels dotze apòstols són els senyals indicatius de la consagració del temple, que tot i que daten d'època templera són comuns a totes les esglésies cristianes i no s'han de confondre amb la creu distintiva de l'Orde. És difícil establir quantes finestres i portes tenia originàriament l'església, ja que ha sofert moltes modificacions posteriors. A més de la finestra tapiada de tramuntana, hi ha dues altres finestres. Totes són de punt rodó i de doble esplandit. Una, més alta i esvelta que les altres, està situada centrada a la part alta del frontispici occidental, i l'altra dona llum des de migdia a la capella d'aquest costat. Segons les recents intervencions arqueològiques i restauradores, sembla que hi hauria hagut quatre finestres a la nau (tres a migdia i una a tramuntana) i cinc de la mateixa tipologia a l'abscís.

Inicialment hi havia dues portes, la d'occident que donava al cementiri o galilea, i la del nord, que sortia a la galeria i al pati. Aquesta, que era la principal, és un exemplar molt particular en el context auster de l'arquitectura castral del Temple, ja que va decorada amb una sèrie d'arcs concèntrics motllurats i en degradació, el més interior dels quals va decorat amb gallons còncaus.

ENTRADA DE PONENT

La façana de ponent devia ser tal com la veiem ara: una gran pantalla rectangular, nua i plana, amb les dovelles de la porta i la finestra com a únic ornament. Estava coronada per un campanar de cadireta de dues finestres, com el que dibuixà Wijngaerde. Dos metres més amunt d'aquesta porta de ponent hi ha restes de set permòdols. Així doncs, la zona cementirial del castell estava situada al costat de ponent., car a més d'aquest cementiri de personatges il·lustres de la galilea, sembla que al voltant hi havia el cementiri comú de Gardeny (vers els anys vuitanta del segle passat, en el curs d'unes obres fetes a l'aparcament de les casernes que tocava a al castell, foren trobades moltes restes d'enterraments humans). Exteriorment la pressió de la pesada volta és estrebada per cinc potents contraforts de ploms esglaonats que recorden els de certes capelles templeres occitanes de la Saintonge i Aunis. Tres són a migdia i dos a tramuntana; cap d'ells coincideix amb l'arc faixó de l'interior. Els contraforts foren construïts al mateix temps que la nau, o immediatament després i són en la seva funció típicament romànics. L'aparença exterior, formant plans esglaonats, dels contraforts de Gardeny recorda els que es construïren a França en el segle XII i que s'implantaren a Catalunya durant la segona meitat del segle XIII. Com que els contraforts de Gardeny resulten insòlits en el context de l'arquitectura catalana de finals del XII o de començaments del XIII, alguns estudiosos els consideraren més tardans. Tanmateix, ja que la capella pintada és de mitjan segle XIII i sobremunta els contraforts, cronològicament, aquests han de ser anteriors. Per tant, cal admetre que es

La façana de ponent devia ser tal com la veiem ara: una gran pantalla rectangular, nua i plana, amb les dovelles de la porta i la finestra com a únic ornament. Estava coronada per un campanar de cadireta de dues finestres, com el que dibuixà Wijngaerde. Dos metres més amunt d'aquesta porta de ponent hi ha restes de set permòdols. Així doncs, la zona cementirial del castell estava situada al costat de ponent., car a més d'aquest cementiri de personatges il·lustres de la galilea, sembla que al voltant hi havia el cementiri comú de Gardeny (vers els anys vuitanta del segle passat, en el curs d'unes obres fetes a l'aparcament de les casernes

tracta d'una importació primerenca de tipologia francesa, que després farà fortuna al nostre país en el període gòtic. L'ornamentació escultòrica del temple és tan escassa a l'exterior com a l'interior. Més enllà de la porta principal, només hi ha una cornisa amb permòdols llisos a la capella, que sobresurt pel costat de migdia. La nuesa i el caràcter massís dels murs, dels contraforts i, sobretot, de l'ample frontispici ponentí, donen a aquesta església un aspecte de sobrietat i de duresa militar molt remarcables. Els materials i la tècnica constructiva emprats en el temple són els mateixos que en la casa palau. En ambdós edificis els carreus porten senyals de picapedrer. L'església es troba documentada a mitjan segle XII, que és quan s'instal·là la comanda, i els elements arquitectònics i l'aparellament de la pedra corresponen a aquesta època. La fortificació de Gardeny, i amb ella el recinte sobirà, amb la casa-palau i l'església, fou bastida tot seguit a la instauració de la comanda templera.

Lladonosa, historiador lleidatà, insinua que probablement havien construït Gardeny els mateixos picapedrers que després treballaren a la Seu Vella de Lleida. Per l'estructura dels murs i la coberta, parets gruixudes amb contraforts i volta de canó apuntat, l'església resulta una típica construcció que segueix els esquemes romànics dels segles XI i XII, amb una evident influència occitana i francesa concretada en l'ús dels contraforts i l'absis poligonal, insòlita a Catalunya però habitual en les terres del nord des del primer romànic. Tant l'església com la casa-palau i la resta d'edificis del recinte sobirà es devien construir en els anys cinquanta i seixanta de la dotzena centúria. Probablement les obres no duraren més de deu anys, fet que no té res d'estrany si es té en compte que l'època i el lloc, especialment perillós, exigien prestesa; raons no en faltaven. Serà bo recordar que per construir el castell de Peníscola, a finals del XIII, en un temps de menys necessitats defensives, es va tardar tretze anys. Gardeny degué ser una de les primeres construccions importants dels grups de picapedrers occitans que treballaren a Lleida. La tipologia de certs elements estructurals i formals, la nau coberta per volta de canó apuntat amb l'arrencament senyalat per una motllura, la finestra d'arc rodó i doble esplandit al peu, els contraforts de ploms esglaonats, la porta arquivoltada amb elements decoratius diversos oves, zigzagues... semblen preludiar solucions que després es trobaran en l'arquitectura catalana de l'Escola de Lleida i en les primitives esglésies del Cister.

3.2 El passat recent: la Base Militar Gaspar de Portolà

DESFILADA MILITAR

Després de la guerra civil Espanyola, el Turó de Gardeny fou utilitzat per a exercicis militars i altres pràctiques, a finals del 1940 a canvi de les propietats militars del turó de la Seu Vella, l'Ajuntament va cedir els terrenys del turó de Gardeny als militars, on es va dur a terme el projecte del enginyer Juan Cámpora Rodríguez (medalla de plata de la ciutat) i l'arquitecte lleidatà Mariano Gomà.

Primerament el 5 de juny de l'any 1945 es va inaugurar, amb la presència del llavors alcalde de Lleida Victor Hellin i d'alts càrrecs de l'exèrcit espanyol, l'aquartermament General Sanjurjo destinada al regiment d'infanteria i posteriorment l'any 1954 finalitzaven les obres del aquartermament dels Templaris destinada a l'artilleria amb una àrea esportiva que relliga les dues casernes. El conjunt es denominaria , Base Gaspar de Portolà .

Les 45 hectàrees del Turo de Gardeny han estant ocupades durant les ultimes 4 dècades per l'exèrcit d'Espanya. Una de les bases militars més importants de l'estat Espanyol La Base Gaspar de Portolà que deu el seu nom Gaspar de Portolà i Rovira (1716 - aprox. 1784) fou un soldat, Governador de Califòrnia (tant la baixa com l'alta) del 1767 al 1770, explorador i fundador de San Diego i Monterey. Nascut a Os de Balaguer (La

Noguera), de família noble fou baró de Castellnou de Montsec, va fer de soldat a l'exèrcit a Itàlia i Portugal. Ascendí progressivament a lloctinent el 1743 i a capità el 1764.

CONSTRUCCIÓ DEL AQUARTERAMENT DE SANJURJO

La base fou un enclavament militar clau de l'exèrcit de contenció de Espanya, gràcies a la seva situació geogràfica en un eix de comunicació entre Espanya i Europa, creada i reforçada entre d'altres coses per la por de tot i ser aliats amb Hitler, l'exèrcit alemany volgués conquerir Espanya per això acollia una important guarnició militar que contenia entre 3000 i 4000 soldats, es a dir, per la base van arribar a estar-hi més de 110.000 soldats distribuïts en dos aquarteraments; l'aquarterament general de Sanjurjo d'infanteria i l'aquarterament General els Templaris d'artilleria

La base fou abandonada esglaonadament, primer la tancà l'aquarterament de Sanjurjo el dia 31 de desembre del 1995 i després al juny del 1996 es clausurà l'aquarterament dels Templaris atesa l'última reestructuració anomenada Plan Norte de l'exèrcit de l'any 1996 en que l'estructura de l'exèrcit es professionalitzava i passava d'uns 300.000 soldats a uns 200.000 soldats

Posteriorment l'any 1998 es va signar el Conveni entre l'Ajuntament de Lleida i la Gerència d'Infraestructures de la Defensa, relatiu a les propietats del Turó de Gardeny (Lleida), amb el qual l'Ajuntament va adquirir part de les finques del Turó de Gardeny, aproximadament 392.150 m²... Quedant aleshores 3 finques explícitament excloses del conveni i per tant de titularitat del Ministeri de Defensa. La antiga residència suboficials i finca rural colindant amb un total de 8.857 m². i zona de tir, de 15.192 m² de superfície. Posteriorment l'any 2009, l'Ajuntament inicia un procés d'expropiació de les mateixes amb una superfície total de 22.546,93 m². que finalitza amb la sentència del tribuna superior de justícia de Catalunya que dictamina que el preu de la dita expropiació serà d'un 1,46 euros per metre quadrat que l'Ajuntament haurà d'abonar a Defensa.

Tot aquest espai que durant anys va ocupar la base militar compren nombroses edificacions, i que moltes es trobaven en un estat que permeten la seva reutilització i rehabilitació per a d'altres usos.

REPRESENTACIÓ DE L'ÈPOCA

Voldria destacar el fantàstic projecte del arquitecte i el enginyer creadors de la Base militar de grans dimensions ja que en aquella època no hi havia el medis ni de disseny ni de construcció actuals i dugueren a terme el projecte amb les següents il·lustracions prèvies ala construcció: (imatges facilitades pel brigada Francisco Manuel Gimena)

3.3 Aquarterament General Sanjurjo i zona esportiva

Aquest aquarterament de grans dimensions es situa a Lleida, al Turó de Gardeny. a la part sud-est del turó, just a la vora del castell dels Templers i va albergar al llarg de la seva història diferents tropes; els batallons de muntanya Navarra I i Albuera II (1945), el batalló motoritzat Albuera II (1960), brigada de caçadors de muntanya XLI, el batalló mixte d'enginyers XLI i la sanitat (1965) i el regiment d'enginyers número 4 entre d'altres tropes i organismes.

Equipaments i situació

1. "PUESTO DE MANDO"

L'edifici consta de 2.306'4 metres quadrats distribuïts en diferents plantes, actualment l'edifici no gaudeix de cap utilitat, ni està rehabilitat però el seu estat de conservació és bo.

- *Planta baixa:* 768'80 metres quadrats (altura: 4.30m)
- *Primera planta:* 768'80 metres quadrats (altura: 3.80m)
- *Segona planta:* 768'80 metres quadrats (altura: 3.35m)

Aquest edifici era el centre de comandament des de on el general dirigia el aquarterament general de Sanjurjo, amb entrada des de la fatxada principal i el pati de armes.

A la planta baixa hi havia les celdes, el cos de guàrdia i oficines de gestió del general i la sala de banderes.

A la primera planta el general gaudia del seu despatx i de un pis-vivenda amb habitacions de bany. Apart en aquesta planta noble de la base també i trobàvem el bar de oficials, els banys de oficials i cuina corresponents a la classe noble del quarter.

Per últim a la segona planta hi havia diferents dependències de control, organització i direcció de la caserna per aconseguir el bon funcionament de treball dels soldats.

2. RESIDENCIA DE SUBOFICIALS

L'edifici constava de 1061'68 metres quadrats distribuïts en diferents plantes, actualment aquest edifici esta derruït i s'hi està construint el Museu de la ciència de la Caixa. Dades:

- *Planta baixa:* 393'14 metres quadrats
- *Primera planta:* 265'42 metres quadrats
- *Segona planta:* 265'42 metres quadrats
- *Tercera planta:* 137'70 metres quadrats

Aquesta edificació de la base militar Gaspar de Portalà era utilitzada pels diferents suboficials que hi va haver durant la basa era oberta. Era un edifici modern i perfectament equipat per la còmoda vívida dels suboficials.

L'edifici es podria considerar un xalet de grans dimensions que tenia una zona esportiva i d'oci equipada amb diferents barbacoes, una petita pista poliesportiva, vestidors, piscina i un gran i cuidat jardí.

L'interior del edifici era gran, còmode i confortable pels seus habitants amb grans salons i amples habitacions personals i sanitaris.

3. PABELLÓ SANITARI I CAPELLA

L'edifici consta de 886'16 metres quadrats, actualment no està rehabilitat Planta baixa:

- *Planta baixa:* 443'08 metres quadrats (altura 4'17m)
- *Primera planta:* 443'08 metres quadrats (altura 3'31m)

Aquest edifici era dedicat a diferents utilitats cadascuna d'elles imprescindibles pel bon funcionament de la base.

L'edifici té com a entrada principal l'entrada des de el pati d'armes, en aquesta planta baixa trobàvem la capella del aquarterament de Sanjurjo i les instal·lacions sanitàries que gaudeix d'una altra entrada per la façana lateral.

La primera planta tenia diferents utilitats pedagògiques per als soldats, en aquesta planta s'hi trobaven sales grans on hi havia la escola de conductors i altres aules d'aprenentatge tècnic militar especial.

4. MAGATZEM - GARATGE SANJURJO

L'edifici consta de 812'04 metres quadrats (5'40 metres d'altura),actualment no te cap ús tot i que el seu estat de conservació es òptim.

Gran magatzem que era utilitzat com ha garatge de vehicles i altres materials d'us militar.

5. TEATRE-“HOJAR DEL SOLDADO”

L'edifici consta de 1.677'11 metres quadrats, totalment rehabilitat i és on avui s'alberga el Magical.

- *planta baixa:* 618'09 metres quadrats.
- *Primera planta:* 618'09 metres quadrats.
- *Segona planta:* 440'93 metres quadrats

L'edifici era una zona del aquarterament cultural i social on és reunien els soldats, es coneixien, passaven els seus temps lliures i desfruitaven junts de les diferents activitats, obres teatrals o la projecció de pel·lícules, documentals, etc.

Els soldats gaudien, a la planta baixa d'aquest equipament, del “hogar del soldado” bar-taberna on anaven els tots els soldats del aquarterament. En aquesta planta hi havia altres dependències i serveis al soldats.

La primera planta tenia la platea del teatre i l'antesala del teatre, aquest teatre era modern gran i ampli per la època. La segona planta s'hi trobava un espectacular anfiteatre i una sala de projecció.

6. USAC - DORMITORIO - OFICINAS

L'edifici consta de 2451'24metres quadrats, actualment està rehabilitat i alberga el Magical també com el teatre “hogar del soldado”, ja que el Magical està format per la unió d'aquests dos antics equipaments militars de grans dimensions.

- *Planta baixa:* 951.40 metres quadrats (altura 4'25 m)
- *Primera planta:* 951.40 metres quadrats (altura 4m)
- *Segona planta:* 548'44 metres quadrats (altura 4m)

Aquest edifici, un dels més grans de aquarterament de Sanjurjo, tenia dos utilitats principalment. A la planta baixa s'hi trobàvem diverses dependències com oficines, sales de reunió, zones de control. Les principals utilitats del edifici és trobaven a la primera i segona planta.

A la primera planta hi havia les grans i importants oficines d'intendència i els dormitoris i sanitaris dels soldats interns a la caserna.

La segona planta era un gran dormitori on també i havia sanitaris on hi dormien els soldats, els dormitoris del edifici eren grans sales amb una gran quantitat de llits, no hi havia parets que separessin habitacions de soldats, tot dormien junts i compartien sanitaris. Els soldats no tenien cap mena de intimitat personal.

7. COCINAS SANJURJO

L'edifici consta de 512'63 metres quadrats en una única planta d'altura 4'45m.

Aquest edifici és un dels edificis més importants del aquarterament ja que és on s'hi trobava la cuina. Apart de la cuina aquest edifici tenia altres equipaments,

les dependències de administració i preparació de aliments, menús i dietes especials segons el soldat o militar.

La gran cuina estava equipada amb els millors frigorífics, fogons i d'altres equipaments d'ús alimentari per garantir el bon estat i qualitat dels menjars que donaven a la tropa instal·lada al aquarterament.

Actualment està rehabilitat i acull el viver de la Formació Professional

8. LATRINES SANJURJO

L'edifici de latrina diürna consta de 98'56 metres quadrats en una única planta de 3 metres d'altura. i la latrina nocturna té un edifici que consta de 98'88 metres quadrats en una única planta de 3 metres d'altura.

Aquests edificis eren utilitzats pels soldats del aquarterament eren uns serveis grans i moderns per l'època en que es van construir. Estaven formats per 18 unitats de WC, 8 unitats d'urinaris de paret i instal·lacions per 6 lavabos.

9. PAVELLONS TROPA "H"

La suma dels tres pavellons idèntics fa un total de 16074'27 metres quadrats construïts. Cada pavelló està format 3 plantes en total; cada planta té les següents característiques, que seran iguals pels tres pavellons:

- *Planta baixa:* 1732'13 metres quadrats (4'20 m d'altura)
- *Primera planta:* 1732'13 metres quadrats (4m d'altura)
- *Segona planta:* 1732'13 metres quadrats (4m d'altura)
- *Tercera planta:* 161'67 metres quadrats (3'20 m d'altura)
- *Total metres quadrats per pavelló:* 5.358'09m

Aquests pavellons es conserven en un bon estat i un d'ells ha estat totalment rehabilitat, és on s'alberga el GEPA

Cadascun d'aquest pavellons eren els dormitoris i sanitaris dels soldats interns allí. La porta de accés era al lateral de les "h", els sanitaris es situaven al cos d'unió entre els blocs formant la característica forma de "H" dels edificis.

Els dormitoris eren grans sales plenes de lliteres on hi dormia cada nit una gran quantitat de soldats.

10. TALLER SANJURJO

Aquest magatzem consta de 1757'65 metres quadrats de 3'50 metres d'altura a la zona és baixa de la nau. La nau es troba en un estat de conservació òptima en l'actualitat.

Aquesta nau està formada per dues naus bessones adossades amb coberta a dos aigües cadascuna d'elles. Era utilitzat com a taller de vehicles del aquarterament.

El seu ample interior amb gran distància entre els pilars permet una mobilitat excel·lent per dintre la gran nau i la seva gran altura permet l'entrada de vehicles militars de gran altura.

11. TALLERES - GARAJES SANJURJO

Aquests tallers - garatges que estan dos d'ells en un estat regular de conservació ja que Larida els va reformar un mica, i l'altre el més gran d'ells va ser rehabilitat per la discoteca Larida Summer. El conjunt d'aquests garatges consten de 2205'08 metres quadrats.

Aquests tallers - garatges eren utilitzats per guardar els vehicles de la base però de baixa altura ja que les seves entrades eren d'allò més baixes. En aquestes nau allargassades els vehicles també eren arreglats pels soldats, però no era el lloc de reparació de problemes més importants.

En l'actualitat part d'aquests tallers - garatges han set rehabilitats per la discoteca Larida Summer, és la zona dels lavabo tant masculins com femenins de la discoteca i de una sala de sofàs blancs.

12. MAGATZEM D'ENTRADA EXTERIOR SANJURJO

Aquest magatzem consta de 300 metres quadrats coberts per les naus, però la parcel·la del recinte es més gran ja que entre les dos naus idèntiques existents hi ha un pati. La parcel·la suma un total de 532'66 metres quadrats.

Aquestes naus eren utilitzades solament per emmagatzemar les diferents necessitats del aquarterament. Actualment el seu estat de conservació és molt dolent tot i que la fatxada exterior que dona a la carretera principal del turó de Gardeny està rehabilitada.

Apart d'aquest magatzem hi ha un altre magatzem molt petit amb un estat de conservació molt dolenta que consta de un 178'64 metres quadrats.

13. PISTA DE TENNIS I PISTA POLIDEPORTIVA

La pista de tennis consta de 648 metres quadrats de mesures reglamentaries (36m x 18m). Actualment no existeix ja que on estava la pista ara s'hi troba la discoteca Larida Winter.

La pista poliesportiva consta de 450 metres quadrats, actualment ja no existeix, on estava ara hi ha la discoteca d'estiu Larida Summer.

Aquestes instal·lacions situades a la vora de l'aquarterament de Sanjurjo estaven perfectament equipades, la pista de tennis era d'una gran qualitat, els soldats gaudien d'una pista de tennis reglamentaria de terra batuda.

Pel que fa a la pista poliesportiva feta de formigó servia per practicar diferents esports però sobretot en aquesta pista s'hi practicava Basket.

En aquestes instal·lacions de gran nivell s'hi organitzaven partits i tornejos. Els soldats hi havien passat moltes hores practicant els esports que més els hi agradaven.

14. PISCINA - ZONA ESPORTIVA

Piscina de 33x11m que consta de 363 metres quadrats, actualment ha set rehabilitada i és utilitzada com a piscina municipal.

Aquesta piscina estava rodejada per una platja perimetral de paviment dur on estan ubicades les dutxes, els bancs i la zona d'oci. Aquesta piscina era d'agrat de tots els habitants de la base. La piscina estava acompanyada d'una zona d'oci, barbacoa i bar posteriorment explicats.

15. BAR - ZONA BARBACOA

Aquesta instal·lació consta de diferents espais:

- *Gimnàs*: 91 metres quadrats
- *Sala gran*: 90 metres quadrats
- *2 sales annexes*: de 70 metres quadrats cadascuna aproximadament
- *Bar - cafeteria*: 120 metres quadrats aproximadament

Actualment ha estat rehabilitada però no completament. Ara alberga els vestidors de la piscina municipal i el bar i les taquilles d'aquesta mateix.

Aquesta instal·lació, situada darrere de les grades de la pista d'atletisme sota la torre, estava perfectament equipada. Aquí els soldats gaudien d'un bar-cafeteria i de la barbacoa, però també treballaven el seu cos al gimnàs perfectament equipat.

L'edificació gaudia d'altres sales o poder fer dinars o sopars oficials sense els sorolls dels aquarteraments.

16. PISTA D'ATLETISME

La pista d'atletisme consta de 3000 metres quadrats. Actualment ja no fa la funció de pista d'atletisme, l'espai s'ha arreglat acabant d'asfaltar tota la zona central de la zona esportiva d'uns 3500 metres quadrats, no solament de la pista d'atletisme, per ubicar-hi l'actual aparcament de la discoteca Larida Winter.

La instal·lació era feta per un paviment de terra batuda de 6 carrers i a la zona central de la pista hi trobaven un conjunt de pistes poliesportives amb paviment dur on els soldats practicaven diferents esports. En aquestes instal·lacions els soldats s'entrenaven i disfrutaven dels esports. També s'hi organitzaven competicions aquí.

17. PISTA AMERICANA

La pista americana consta de 2600 metres quadrats, en l'actualitat no existeix, ara hi està establert el aparcament de Larida Winter.

Aquest equipament de la zona esportiva era la zona d'entrenament per excel·lència dels soldats. Una pista americana és un recorregut d'habilitat on els soldats entrenen per millorar les seves facultats en batalla. El circuit està format per diferents obstacles com fosses o parets a escalar. A la base militar Gaspar de Portalà els diferents recorreguts de la pista americana estaven delimitats per arbustos de gran tamany. En aquesta pista els soldats hi feien competicions, hi entrenaven i practicaven possibles situacions dures de batalla.

18. PISTA POLIESPORTIVA I PISTA DE BASKET

La pista poliesportiva constava de 968 metres quadrats i la pista de Basket 448 metres quadrats, actualment no existeixen, on elles estaven si troben el parcament del Fruitcentre i la carretera que uneix fruitcentre i la zona central del Turó de Gardeny.

La pista poliesportiva, situada a la vora del aquarterament dels Templaris, era sobretot una pista dedicada al futbol feta de formigó, estava rodejada amb una barana perimetral. Els soldats l'utilitzaven per la pràctica d'esports.

La pista de Basket, situada entre les graderies i el aquarterament dels Templaris, era una pista de terra batuda rodejada per un seto perimetral, era una pista únicament per la pràctica de Basket tot i que no era de gran qualitat la instal·lació.

19. FRONTÓ

El frontó consta d'uns 500 metres quadrats, actualment encara existeix tot i que el seu estat de conservació és molt dolent.

Aquest frontó aprofita la paret posterior de les graderies i la paret esquerra del edifici bar-barbacoa. No era una gran pista de frontó ja que no tenia les mides reglamentaries però tot i així era utilitzada constantment pels soldats.

3.4 Aquarterament General Els Templaris

Aquest aquarterament d'artilleria de grans dimensions es situa a Lleida, al Turó de Gardeny. a la part nord-oest del turó, just mirant cap a les partides de la Mariola i Plana de Gensana. Fou ocupat entre d'altres tropes per el regiment de muntanya número 21, la companyia de transports de la Divisió de Muntanya número 4, RACA-21 i la AGL-4.

Equipaments i situació

AQUARTERAMENT DELS TEMPLARIS I SITUACIÓ DE LES EDIFICACIONS

1. “PUESTO DE MANDO” ELS TEMPLARIS

L'edifici consta de 2462'32 metres quadrats distribuïts en diferents plantes, actualment és troba en un bon estat de conservació però no té cap utilitat tot i que està previst que s'instal·li el departament d'agricultura de la Generalitat de Catalunya. Dades:

- *Planta baixa:* 820'77 metres quadrats (altura: 4'30m)
- *Primera planta:* 820'77 metres quadrats (altura: 3'77)
- *Segona planta:* 820'77 metres quadrats (altura: 3.77)

Els dormitoris eren grans sales plenes de lliteres on hi dormia cada nit una gran quantitat de soldats.

3. TEATRE I ALTRES DEPENDÈNCIES D'ADMINISTRACIÓ

Aquest edifici consta de 1986'24 metres quadrats, actualment està rehabilitat i s'anomena CeDiCo. Dades:

- *Planta subterrània:* 300 metres quadrats.
- *Planta baixa:* 861'76 metres quadrats
- *Primera planta:* 724'18 metres quadrats
- *Segona planta:* 100 metres quadrats

Es tracta d'un edifici polivalent però que destaca per haver-hi un gran teatre. A la planta subterrània s'hi trobava un bar de grans dimensions accessible per tots els soldats del aquarterament.

A la planta baixa hi trobàvem una gran quantitat d'oficines d'administració del aquarterament, els vestidors del teatre, la sala de maquillatge i una sala-magatzem del teatre i l'accés al teatre.

A la primera planta s'hi trobava la antesala del amfiteatre i el amfiteatre i altres dependències. En aquesta planta també i trobem unes terrasses, per últim tenim la segona planta on sol s'hi trobava part del amfiteatre.

Aquesta edificació al exterior gaudeix de aparcaments coberts i no coberts per als vehicles dels visitants al teatre.

4. GIMNÀS TEMPLARIS

El gimnàs consta de 299'82metres quadrats amb una altura que oscil·lava entre els 3'20-3'45 metres. En l'actualitat està derruït, on estava s'hi ha construït el edifici CPD/TIC del Parc Científic Tecnològic i Agroalimentari de Lleida.

Es tractava d'un edifici destinat a ser el gimnàs del aquarterament. El gimnàs estava perfectament equipat amb les millors "màquines" del moment i amb parquet com a terra de l'edifici, el parquet en aquella època era un luxe.

Apart de la sala principal destinada a la realització d'exercicis físics hi existien altres sales destinades aules teòriques sobre el físic del cos per saber com millorar-lo i potenciar-lo.

5. CUINA ELS TEMPLARIS I EDIFICI AUXILIAR A LA CUINA

L'edifici de la cuina consta de 432 metres quadrats i actualment està rehabilitat i l'altre edifici annex l'auxiliar de cuina consta de 64 metres quadrats i el seu estat de conservació es dolent.

Aquests edificis tant important per l'aquartermament estaven equipats amb les millors cuines de la època. Aquesta gran cuina produïa una gran quantitat de menjars al dia per tots els soldats dels Templaris.

Apart de la gran cuina en aquests edificis també trobem una despensa de d'aliments, un menjador i unes oficines encarregades de la gestió dels menús, els subministraments i el control d'aliments es a dir de proveïdors.

6. XALET D'HIVERN

El xalet consta de 168 metres quadrats, és un edifici de planta baixa però consta d'una torre amb una planta de mesures molt petita. Actualment el seu estat de conservació és regular.

Aquest xalet va ser una construcció d'ajuda per a les instal·lacions esportives que existeixen al seu entorn més immediat, sobretot per la pista Hípica. Aquestes instal·lacions acollien el bar-cafeteria d'hivern ja que gaudia de foc a terra tot i que a l'estiu també estava oberta perquè l'edifici gaudia de grans ventanals i terrasses que eren obertes durant les estacions caloroses.

7. XALET D'ESTIU

El xalet consta de 60 metres quadrats en forma de circumferència, en l'actualitat el seu estat de conservació és dolent.

Aquest xalet a la planta baixa donava servei de bar-cafeteria, ja que al seu voltant tenia una piscina i la hípica, aquesta instal·lació sol estava oberta al estiu. Obria a partir del dia de s'obria la piscina.

8. POLVORÍ

El polvorí consta de 407'34 metres quadrats distribuïts en dos naus idèntiques que estan empedrades i una altra nau annexa separada de les altres. Actualment l'estat de conservació es bo i no gaudeix de cap utilitat.

- *Naus idèntiques*: 283'92 metres quadrats (altura màxima: 3'40)
- *Nau annexa*: 123'42 metres quadrats.

Aquest equipament format per 3 cossos (2+1) de molt similars característiques i adequades perfectament al fi que tenien. Els espais són absolutament diàfans i per les seves característiques constructives estan perfectament aïllades de qualsevol vibració acústica, tèrmica i de la humitat, etc...

El polvorí era el lloc on s'emmagatzemen el armament perillós sobretot per evitar accidents, s'hi guardava des de una simple pistola a un arsenal de dinamita.

9. PISTA HÍPICA I PISTA TENNIS

La pista de tennis consta de 648 metres quadrats i la pista d'hípica d'uns 500 metres quadrats aproximadament. En l'actualitat al no tenir cap mena de manteniment el seu estat de conservació ha anat empitjorant fins arribar al dolent estat conservatiu actual.

Aquestes instal·lacions van ser molt utilitzades en l'època en que el Turó de Gardeny era una base militar. Però en l'actualitat han caigut en des ús.

La pista hípica apta per a concursos hípics amb paviment de terra compactada i que tenia diferents obstacles en tot el seu recorregut de competició. També existeix una tribuna lateral i tot el seu perímetre per un arbust vegetal.

La pista de tennis amb mides de competició perfectes de l'època ballada totalment tancament perimetral.

10. LATRINES

Les latrines consten de 87'55 metres quadrats, actualment estan en un estat de conservació dolent.

Es tracta de 2 dos edificis idèntics situats a poca distància el un de l'altre, en aquella època eren uns banys perfectament equipats per als soldats. La diferència entre els dos edificis és que un d'ells la latrina diürna solament estava oberta durant el dia, a la nit estava tancada.

MAGATZEMS - GARATGES DEL AQUARTERAMENT DELS TEMPLARIS:

En aquest aquarterament hi havia una gran quantitat de magatzems, garatges i antics estables:

11. MAGATZEM - ANTICS ESTABLES

Edificació de 128 metres quadrats, l'actualitat aquesta nau no existeix va ser derruïda, aquesta nau estava on ara hi ha el Fruitcentre. Era un lloc utilitzat per guardar els cavalls del aquarterament principalment.

12. MAGATZEM

Edificació formada per dos naus una petita i una altra més gran unides per un petit pati descobert. El conjunt dels dos magatzems suma 122'75 metres aproximadament. En l'actualitat una de les naus la mes gran i el pati interior no existeixen però la nau petita si que continua d'empeu el seu estat de conservació es regular, és va mantenir per si pot ser rehabilitada en un futur. Aquests equipaments eren utilitzats per emmagatzemar qualsevol utensili de l'època militar del turó.

13. MAGATZEM

És tracta d'una nau de 240 metres quadrats, en l'actualitat aquesta nau no existeix, està derruït i on estava s'hi ha instal·lat el Fruitcentre. Era un magatzem sol.

14. MAGATZEM - GARATGE

Naus diàfanes que constaven de 720 metres quadrats (altura: 3'90m) . Aproximadament el50% d'elles estan tancades amb portes basculants i les demés per un cantó cap al vial dels magatzems. En l'actualitat les naus tancades amb portes basculants no existeixen, on estaven aquestes naus s'hi troba el

Fruitcentre, les demés naus es troben d'empeu però a mesura que es vagi fent el projecte innova aquestes naus s'aniran derruïnt tot i que el seu estat de conservació es òptim en l'actualitat. Aquestes naus sobretot eren utilitzades com a garatges dels vehicles, garatge de equipaments de guerra com canyons... etc, tot i que també servien com un simple magatzem

15. MAGATZEM

Magatzem multifuncional en l'època del aquarterament dels templaris que consta de 300 metres quadrats. Aquesta nau es troba empegada al magatzem-garatge(4). En l'actualitat està d'empeu però el seu estat de conservació es dolent, encara no és sap si es derruirà o es rehabilitarà.

16. GARATGES - ANTICS ESTABLES

És tractava de tres blocs de dos naus bessones separades per patis, cada bloc mesura 1499'55 metres quadrats i el conjunt de naus mesura 4498'65 metres quadrats. Els seus accessos d'entrada principals estaven a la fatxada que donava al pati d'armes, aquests accessos donen a un gran porxo que uneix els tres accessos principals sota el seu sostre, aquest porxo permetia donar una imatge més impressionant i bonica del pati d'armes. Apart de l'accés principal s'hi trobava accessos laterals. Dos blocs d'aquest conjunt de tres blocs i el porxo que els unia estan derruïts i on estaven s'hi troba l'edifici incuba i en un futur s'hi construiran més nous equipaments projectats en el projecte innova. L'únic que continua dret de bloc, el que es situa més a prop del "puesto de mando", es va rehabilitar i en ell s'hi alberga el centre d'iniciatives empresarials. Aquestes naus eren molt utilitzades primerament eren grans quadres de cavalls que després van ser utilitzades també com a magatzem del material necessari pel aquarterament.

17. MAGATZEM

Edificació que constava de 336 metres quadrats. En l'actualitat el magatzem ja no existeix, estava on ara s'hi torba el Fruitcentre. Era utilitzat com un simple magatzem de materials petits i específics ja que l'interior s'hi trobava diferents habitacions cadascuna dedica solament a una temàtica particular d'emmagatzematge.

18. MAGATZEM

És tracta de dos naus idèntiques diàfanes que totes dues juntes mesuren 683'75 metres quadrats. En l'actualitat estan derruïdes hi on estaven s'hi troba el

Fruitcentre. Aquestes naus eren magatzem de diferents materials, objectes i utensilis com per exemple si trobava al seu interior el magatzem de fontaneria.

19. MAGATZEM

Magatzem de 739'10 metres quadrats (altura: 4'10m) amb diferents petits magatzems interiors amb entrada independent per la fatxada. En l'actualitat encara existeixen tot i que el seu estat de conservació es molt dolent. Aquests magatzems eren utilitzats per diferents usos.

20. MAGATZEM

petit magatzem de solament 20 metres quadrats, actualment no existeix, vaser derruït.

21. MAGATZEM - GARATGE

Edificació de 250 metres quadrats, actualment el seu estat de conservació es molt dolent. Aquesta instal·lació era utilitzada sobretot com a garatge tot i que també s'hi emmagatzemava diferents utensilis.

22. GARATGERS - TALLERS - OFICINES

Es tracta d'un conjunt de dues grans naus separades per un pati de 11'75 metres d'amplada. Cadascuna de d'aquestes naus, està formades per dos més. El conjunt consta de 4546'43 metres quadrats. Actualment el seu estat de conservació és bo tot i que el seu aspecte és d'una edificació molt vella, sovint aquesta nau és utilitzada per la guàrdia urbana. Aquest equipament del aquarterament era utilitzada, gràcies a la seva amplitud i altura, com a taller de reparació de qualsevol cosa, sobretot de vehicles. Apart de com a taller albergava oficines i servia també com a garatge. Les oficines eren instal·lacions dedicades al control dels vehicles, es controlava les revisions, les reparacions, etc...

4. PRESENT: El Turó de Gardeny en l'actualitat

El Turó de Gardeny en l'actualitat està en un procés de rehabilitació des de que s'inicia la construcció, l'any 2009, del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida. En l'actualitat tot i aquest procés ja s'hi troben instal·lats un gran nombre d'equipaments tant d'àmbit públic com privat.

La rehabilitació i l'adequació d'aquest espai és un dels principals objectius de l'Ajuntament de Lleida ja que la seva millora repercuteix en l'economia de la ciutat com a centre econòmic que és. Actualment s'hi troben diversos equipaments, següentment explicats; el Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida, el Parc de les Humanitats, la discoteca Larida, el Castell dels Templers, la piscina de Gardeny

La reversió a la propietat municipal

Confirmada la desafecció militar, l'Ajuntament de Lleida i el Ministeri de Defensa, a través de la seva Gerència de Infraestructura, iniciaren les negociacions per a la compra del domini. Aquestes concloueren amb la signatura del Conveni entre ambdues institucions, que significava la compra de Gardeny per la quantitat total de 2.713.002.735 pessetes (16,3 M d'euros) a satisfer en dos terminis.

Prèviament, amb data de 31 de juliol de 1998, el Ple de l'Ajuntament aprovava la signatura del Conveni i la compra anterior i la contractació dels tècnics per a la redacció del Pla Director de Gardeny.

Característiques de la propietat després del Conveni signat entre l'Ajuntament de Lleida i el Ministeri de Defensa (-1998). En metres quadrats:

- La propietat transferida a l'Ajuntament a través del conveni: 392.150,0
- Les tres finques del ministeri de Defensa no incloses en el conveni: 24.048,6
- Castell dels templers i entorn que ja era de propietat municipal: 84.249,5

TOTAL: Superfície total de les propietats situades en l'àmbit del turó: 500.448,1

Accessos actuals al Turó de Gardeny

El turó de gardeny gaudeix en l'actualitat 3 accessos tot i que n'està previst fer-ne algun més en un futur pròxim. Actualment té:

- Accés per avinguda Galileo Galilei:consisteix en un nou gir a l'esquerra al passeig de Ronda, venint de la rotonda de Cos Gayon, per accedir al Turó de Gardeny per avinguda Galileo Galilei.
- Accés per Cardenal Cisneros: consisteix en un gir a mà dreta venint de la Mariola per Cardenal Cisneros.
- Accés per avinguda Charles Darwin: consisteix en un accés per la falda oest des de el camí de la Mariola falda de Gardeny.

Formes d'accedir al Turó:

- Autobús públic: La ciutat de Lleida està connectada amb el turó per mitja L4 dels autobusos públics de Lleida.
- Cotxe particular: tothom qui ho prefereixi pot accedir-hi per mitjà del seu vehicle propi, en el turó no tindrà cap problema d'aparcament gratuït.
- Caminant:és una altra opció per accedir-hi, pels diferents accessos habilitats.

4.1 PARC CIENTÍFIC I TECNOLÒGIC AGROALIMENTARI

Dades del Parc

- *Situació:* Turó de Gardeny, arborètum, campus ETSEA i campus de la salut.
- *Superfície total:* 75.000 metres quadrats
- *Presidència:* fins al desembre dels 2014 la presidència s'ha exercit anualment i alternativament pel Excel·lentíssim Alcalde Àngel Ros Domingo i el Magnífic Rector de la Universitat del Lleida Roberto Fernández Diaz. En aplicació de la normativa espanyola que regula els consorcis la presidència l'exerceix l'ajuntament de Lleida.
- *Gerent:* Josep Clotet Sopeña

Presentació i objectius

El Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida, inaugurat el 27 d'octubre del 2009 a mans dels Prínceps d'Astúries, és un consorci constituït per l'Ajuntament de Lleida i la Universitat de Lleida a l'any 2005 com a aposta de dinamització econòmica per reforçar la competitivitat del teixit empresarial, captar noves activitats amb valor afegit, atraure talent professional i investigador, crear nou llocs de treball i donar noves sortides empresarials. L'onze de desembre 2006 es fica la primera pedra del complex econòmic.

El Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida és, una aposta estratègica i ambiciosa per a Lleida que fixa els seus valors en la innovació, la qualitat, l'especialització, el dinamisme, el prestigi científic i acadèmic i, clarament, en una vocació de lideratge versemblant.

L'Ajuntament de Lleida amb l'objectiu de dinamitzar l'activitat econòmica de la zona tot oferint la possibilitat d'incrementació de la competitivitat del teixit empresarial mitjançant la innovació i la transferència de coneixement amb el món científic i acadèmic, va decidir, juntament amb la Universitat de Lleida, la creació del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida i el va situar en un indret emblemàtic de la ciutat, el Turó de Gardeny.

L'avantatge competitiu del Parc rau en l'oportunitat d'una ferma especialització en l'agroindústria, sustentada en el pes del sector agroalimentari en l'economia del territori lleidatà, amb la visió de ser –i ser reconegut- com el parc científic i tecnològic de referència d'aquest sector agroalimentari a Catalunya, Espanya i el Sud d'Europa.

La Universitat de Lleida(UdL) i l'Ajuntament de Lleida, són els socis fundadors i integrants a parts iguals del Consorci del Parc. L'any 2005, gràcies a les aportacions del programa de Fons Europeus de Desenvolupament Regional, el projecte del Parc esdevé una realitat: ocupa part de l'antic complex militar ubicat al Turó de Gardeny de la ciutat de Lleida, cosa que permet la recuperació per a la ciutat i la reintegració en la vida ciutadana d'un espai emblemàtic desplaçat del dia a dia lleidatà a causa, precisament, dels seus usos militars.

El Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida neix amb la intenció i objectiu de convertir-se en una de les principals plataformes científiques i tecnològiques en l'àmbit agroalimentari de tot l'estat espanyol i ésser un pol d'innovació, capaç d'atreure empreses de base tecnològica.

El Parc és un bon instrument per:

- Reforçar els grups de recerca de la Universitat de Lleida, la interacció entre aquests i atreure nous investigadors.
- Reforçar la competitivitat del teixit empresarial de l'àrea d'influència de Lleida mitjançant el foment de la innovació, la prestació de serveis R+D+i a demanda i la difusió dels resultats d'aquesta innovació a les empreses.
- Captar noves activitats empresarials d'alt valor afegit.
- Crear nous llocs de treball qualificats i noves sortides professionals per als joves universitaris.

El Turó de Gardeny és la seu central on s'ubiquen una part important de les seves infraestructures: l'edifici científic, l'edifici de transferència de tecnologia, l'edifici

tecnològic, la incubadora d'empreses que comptaran amb equipaments comuns i formaran part de la plataforma de serveis tecnològics.

Però hi ha tres enclavaments més:

- *Arborètum*. Situat al costat del campus d'agrònoms. Estructura que acull col·leccions ben documentades de plantes vives i cultius de l'arc mediterrani, amb la finalitat d'establir programes de recerca i conservació d'espècies vegetals.
- *Campus de l'ETSEA*. Institut de Recerca Agroalimentari de Lleida (IRAL), centre de recerca bàsica de l'àmbit de l'enginyeria agrària, la ciència i la tecnologia dels aliments i la biotecnologia.
- *Campus de la Salut*. Institut de Recerca Biomèdica de Lleida (IRBLleida) vol ser un centre integrador i multidisciplinari de l'activitat de recerca en biomedicina que es desenvolupi a Lleida. Els seus grups de recerca cobreixen els tres vessants de la recerca implicats en la salut i la nutrició: el bàsic, el traslacional i el clinicoepidemiològic.

Desenvolupament personal i professional

El Parc actua també com un espai de creativitat i de resposta a les iniciatives e interessos dels propis nois i noies , joves, que l'integren, que s'organitzen autònomament i que amb l'acompanyament d'empreses com Ponent 2002, la UdL, INDRA, IFR, GFT etc. desenvolupen les seves aptituds i formacions, com es el cas dels projectes que es realitzen al Laboratori TIC (GalaxyLab), col·laboració de l'empresa Ponent 2002 i la EPS de la UdL, projecte que aquest any ha aplegat la meitat de les beques 'Galaxy' de Google de tot el món, amb 3 estudiants seleccionats, que percebran 5.500 euros cada un.

També es fan cursos autogestionats amb especialistes reconeguts a nivell mundial, de formació específics sobre robòtica, sistemes 3D, automatització de processos, programació de xarxes i sistemes, amb la col·laboració del Lleida GoogleDevelopers Group, un dels pocs grups reconeguts de Google a Espanya. Activitats denominades col·loquialment 'codeandbeer'.

Totes aquestes accions contribueixen comunicar, compartir i a enriquir la vida i bagatge personal i professionals dels nois i noies que estan al Parc. I obren un espai de dinàmica

social i de comunicació. D'aquesta manera, el que inicialment pot ser una afició, o un interès o curiositat, com és el cas del món dels Drones i les seves possibles aplicacions, ha derivat ja, dins al Parc, en el 5è congrés Lleida Drone, de ressò nacional i amb participació de qualificats especialistes de tot el país, així com l'inici d'alguna primera activitat empresarial.

La formació de qualitat

Formació audiovisual al Magical Media i Especialitats Agrícoles a l'Arborètum: el curs 2013/14 s'ha iniciat la formació de les assignatures de Comunicació i periodisme audiovisual de la Facultat de Lletres al Magical Media, del Parc Científic. Així com altres activitats formatives de la UdL.

Els alumnes s'han format i han practicat amb les tecnologies més avançades actuals, enriquint la seva formació i la seva competitivitat i competències professionals i de recerca.

Unes 270 persones han rebut ja formació a diversos nivells al Magical Media. Alumnes de la Universitat de Lleida, alumnes dels cicles de Formació Professional, professionals dels sectors i altres perfils tècnics que han assolit les competències per a gestionar equips i projectes dins el Magical Media.

El Parc constitueix un espai de formació i generador d'oportunitats laborals, com és el cas dels cursos d'especialització en tecnologies audiovisuals al Magical, que generen, posteriorment una borsa de treball, a disposició de les productores que lloguen els serveis del Magical i que poden contractar a tècnics formats en el propi material del Magical, reduint despeses pròpies en el seu projecte, i potenciant l'ocupabilitat dels tècnics i empreses locals.

També es desenvolupen activitats de formació i pràctiques d'empresa a l'Arborètum. Addicionalment a l'activitat científica que es desenvolupa a la Arborètum, l'Arborètum-Jardí Botànic de Lleida ofereix places per realitzar pràctiques acadèmiques externes a estudiants de la Universitat de Lleida i altres ensenyaments, d'enginyeria forestal, agricultura, paisatgisme urbà etc... També es realitzen sessions divulgatives i pedagògiques.

Èxit del Parc

A data d'avui el Parc impulsat per la Universitat i l'ajuntament de Lleida i també la Generalitat de Catalunya, amb l'ajuda dels fons econòmics europeus, es constata que l'inversió feta al turó de Gardeny es un èxit.

El Parc científic i tecnològic agroalimentari fa 9 anys que es va crear i des de llavors el parc a quadruplicat el nombre d'empreses, el que suposa un 540% des de que va començar. Un altre factor que cal destacar es que el parc a augmentat any a any les seves instal·lacions casa que ha permès que en la actualitat conti amb mes de 10 edificis. Però sens dubte es un èxit que amb els temps de crisi mundial el consorci no hagi parat de crear nous llocs de treball. Actualment són ja més de 1.400 persones, especialment joves, els qui treballen a les diferents instal·lacions del Turó de Gardeny. A més, el Parc genera 6.619 llocs de treball induïts, segon la metodologia del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Demostra l'èxit també, l'activitat econòmica creixent que crea el Parc Científic de Lleida, ja que a dia d'avui, la facturació del Parc Científic arriba a 102,5 milions d'euros, amb creixements del 30% anuals. Aquest creixement es sobretot gràcies a les 108 entitats presents al Parc Científic estan formades per 86 empreses, 14 centres de R+D+i, 8 grups de recerca de la Universitat de Lleida.

També s'ha posat de manifest les oportunitats que el Parc està aportant també a les accions dels emprenedors i empenedores de Lleida. Actualment en el Parc Científic, a traves dels seus quatre vivers (Generalista, INCUBA, Viver TIC i Viver de FP) s'està gestionant mes de 30 projectes d'emprenedors i empenedores, que apleguen un total d'unes 115 persones empenedores. Exemple del bon funcionament es el viver de Formació Professional amb 9 empreses , està 100% de la seva capacitat, amb projectes que van des de la comercialització de productes o serveis, als serveis web o la fabricació industrial de cervesa, entre altres.

Una altra de les apostes clares del Parc Científic és la formació i les activitats de divulgació, en les que han participat 3.800 persones durant el 2014. A més a més, durant el que portem d'any s'han celebrat 76 congressos, reunions o presentacions al Parc Científic i també s'han realitzat unes 30 visites guiades a l'Arborètum i al Magical per a empreses i associacions i grups.

Premis i reconeixement del Parc i de les empreses instal·lades

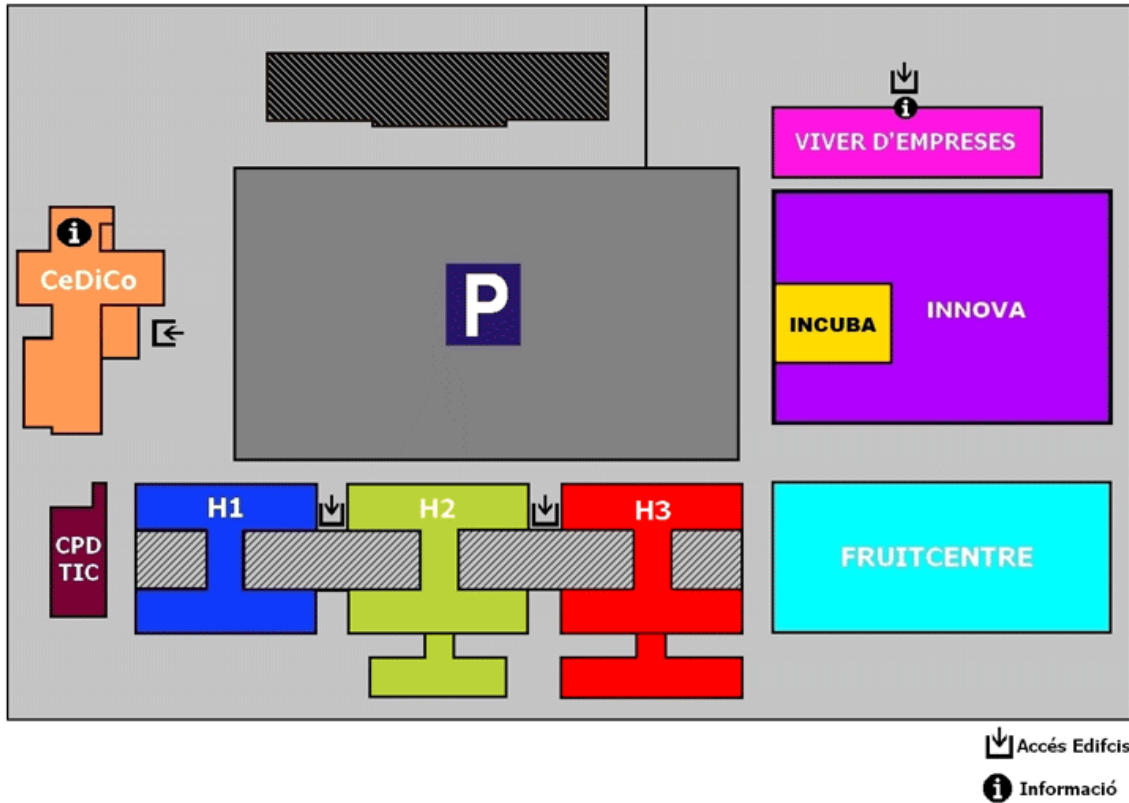
Fins l'actualitat el parc ha rebut les següents certificacions:

- *La Salle Mollerussa premia el Parc Científic de Lleida:* La Salle Mollerussa ha premiat el Parc Científic i Tecnològic de Lleida per la seva professionalitat i, sobretot, per la seva implicació en la formació per mitjà del centre audiovisual Magical Media.
- *El Caliu Ilerdenc premia el Parc Científic de Lleida:* Caliu Ilerdenc ha atorgat el seu premi al Parc Científic i Tecnològic de Lleida. Aquest premi, que es convoca anualment des de l'any 2007, reconeix en aquesta ocasió la tasca de foment del treball i la promoció de noves tecnologies que ha realitzat el Parc Científic i Tecnològic de Lleida.
- *premi de construcció sostenible 2009-2010 de la Junta de Castella i Lleó:*El Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida ha rebut el premi de construcció sostenible 2009-2010 en la categoria d'Arquitectura d'àmbit europeu de la Junta de Castella i Lleó. S'ha imposat a 130 propostes rebudes de diferents països de la Unió Europea. La comissió del guardó ha valorat el plantejament del cobriment dels patis centrals del Parc, entre els edificis H, amb un "hivernacle-umbracle", amb vidre i una estructura tubular metàl·lica en dents de serra que potencien la il·luminació natural. La rehabilitació dels edificis H del Parc va ser projectada per la UTE Puigdemasa - Pich-Aguilera.
- *Replay rep el Premi Miramar al millor programa de televisió local:* L'empresa Replay, que s'allotja al Centre d'Iniciatives Empresarials del Parc Científic, ha guanyat el Premi Miramar al millor programa de televisió local per l'espai Esport de base, emès per Lleida Televisió. El guardó és un dels premis de la comunicació local que atorga la Diputació de Barcelona.
- *Premi Endesa d'edificació sostenible per als edificis H:*El projecte de rehabilitació dels edificis H del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida ha rebut el Premi Endesa a la "Promoción Inmobiliaria no residencial más sostenible 2009", que atorguen la companyia energètica Endesa, l'Asociación de la Casa Bioclimática i Barcelona Meeting Point. Aquest guardó reconeix les obres noves i les rehabilitacions que han utilitzat mesures d'eficiència energètica.

- *Els edificis H del Parc Científic, premi Catalunya Construcció 2009:* El projecte de rehabilitació dels edificis H del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida ha rebut el premi Catalunya Construcció 2009, que concedeix el Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Barcelona.

4.2 EL PARC A GARDENY, DISTRIBUCIÓ I ORGANITZACIÓ DEL PARC

El Parc, situat al turó de Gardeny, està format per diferents equipaments distribuïts en diferents edificis:

La majoria d'aquests edificis eren antigues casernes militars abandonades i reformades per les diferents administracions i equipades amb tots els equipaments necessaris per la instal·lació i desenvolupament de les empreses interessades en el Parc.

La rehabilitació de les diferents casernes és va fer de forma perfecta i encertada. Les diferents administracions van optar per fer una reforma basada en criteris de sostenibilitat sense oblidar els factors socials i econòmics. Aquesta remodelació ha set estudiada i premiada per diferents organismes per la seva bellesa, utilitat pràctica i sobretot pel seu funcionament sostenible i econòmic.

El complex conta en sis edificis construïts al voltant de un gran pàrquing amb capacitat per molts vehicles de tot tipus. L'únic edifici no rehabilitat de la imatge albergarà els serveis territorials d'agricultura de la generalitat de Catalunya a les terres de Lleida.

4.2.1 Centre de disseny del coneixement (CeDiCo)

ENTRADA PRINCIPAL DEL CEDICO

Dades la rehabilitació

- *Cost:* 3,5MM d'Euros
- *Arquitectes:* Carme Casals, Ramon Maria Puig i Carles Sàez.
- *Any de construcció:* 2011
- *Constructora:* Benito Arnó
- *Metres del centre:* 3.300 metres quadrats

Descripció del equipament

El centre, que neix fruit de la rehabilitació de l'antic teatre del Quarter d'artilleria, té com a objectiu generar nous coneixements a partir de la pràctica de la competència col·laborativa generada entre els agents implicats en el Parc i fora d'ell, de manera que arribi a ser un node de transferència, difusió i promoció del coneixement del Parc Científic.

L'edifici disposa uns 3.300 metres quadrats i incorpora una Cafeteria restaurant, les oficines centrals del Parc Científic, un auditori - sala de Congressos amb capacitat per a

150 persones i espais d'exposicions i seminaris, i show room, que donen servei al Parc i a les seves empreses. També disposa de càmeres frigorífiques, magatzems i arxius.

AUDITORI JOAN ORÓ

A més de les activitats pròpies de la transferència i coneixement entre les empreses, grups de recerca i les administracions, el CeDiCo és el punt

de trobada entre tots els treballadors i tècnics del Parc. L'antic espai del teatre, conté l'Auditori, dedicat al científic lleidatà Joan Oró. La sala polivalent del CEDICO està dedicada a la Doctora Castells. Martina Castells fou una de les primeres dones en llicenciar-se en medicina i poder-se doctorar en una època on calien permisos especials per tal que les dones tinguessin accés a l'educació superior.

CiQa, Centre d'innovació i Qualitat Alimentària:

Addicionalment, el CeDiCo allotja el CiQa, Centre d'innovació i Qualitat Alimentària, un espai expressament dissenyat per a desenvolupar un projecte relacionat amb l'experimentació amb l'ús gastronòmic i saludable dels nutrients i els aliments, treballant en àmbits de quarta i cinquena gamma, nutrició, conservació d'aliments, transformació alimentària, etc...

El Projecte de recuperació de la memòria històrica de Gardeny:

El CeDiCo, també conté el projecte de Recuperació de la Memòria històrica de Gardeny, un projecte realitzat en el marc del Plan Avanza, finançat pel Ministeri d'indústria, Turisme i Comerç.

El projecte consisteix, en primer lloc, en la digitalització de nombrosos continguts de diverses categories, dossiers, imatges, vídeos etc. I, a partir d'aquests, en la creació d'una xarxa social que aplega i dona informació i on tots els interessants puguin aportar documentacions i experiències vitals sobre aquests espais en el seu anterior ús, i anar així enriquint el projecte global, en benefici comú.

Durant els prop dels 40 anys que Gardeny va ser caserna militar, uns 150.000 soldats de lleva van viure i conviure en aquests espais que avui ocupa el Parc Científic de Lleida. Les vivències d'aquestes persones, es preserven, digitalment, en aquest projecte de Recuperació de la memòria històrica de Gardeny. Tota aquesta informació por ser visualitzada des d'Internet, però també en el propi edifici del CeDiCo, a través de pantalles murals i terminals tàctils, que permeten accedir en temps real a les dades.

Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats a l'edifici CeDiCo

- *Serveis generals del parc:* oficina de gestió del parc, cafeteria-restaurant, punt de informació i auditori del parc.
- *Banc de recursos:* Banc de Recursos és una fundació sense ànim de lucre que recull excedents materials d'empreses i particulars i els envia a països i col·lectius necessitats (Tercer i Quart Món).
- *Consorci per la normalització lingüística:* El Consorci per a la Normalització Lingüística és un ens creat a partir de la voluntat comuna de la Generalitat i de nombrosos ajuntaments, consells comarcals i diputacions amb l'objectiu de facilitar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua pròpia de Catalunya en tots els àmbits.
- *Down Lleida:* Promovem la igualtat de oportunitats entre les persones amb o sense discapacitat, una equiparació real des de la solidaritat i el respecte en el si d'una societat tolerant i plural, l'objectiu de la qual és la normalització i la inclusió de les persones amb síndrome de Down i altres discapacitats intel·lectuals en els diferents àmbits socials.

4.2.2 Centre de processament de dades, empreses tecnològiques i Viver TIC

EDIFICI CPD/TIC

Dades de la construcció

- *Cost:* 2.566.743 euros
- *Arquitectes:* Pere Robert i Josep Mesquida
- *Any de construcció:* 2011
- *Constructora:* Copisa constructora pirenaica s.a
- *Metres construïts:* 1.700 m²

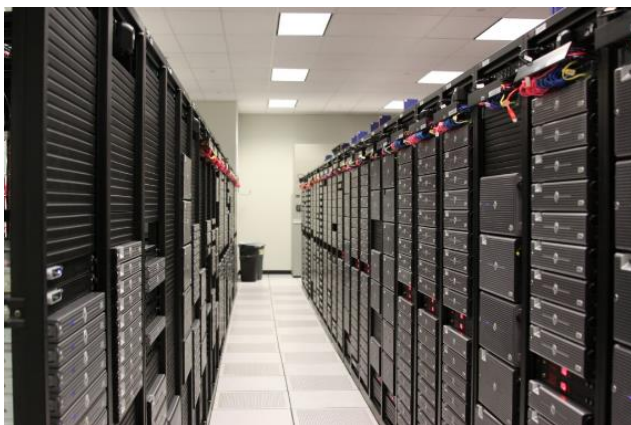
Descripció del equipament

L'edifici del Centre de Processament de Dades (d'ara en endavant CPD), Empreses Tecnològiques i Viver TIC es tracta del primer edifici de nova construcció que s'inaugura del Parc.

Aquest centre té un espai de més de 1.700 m² de superfície, allotja, al soterrani, el centre de processament de dades més important de la Catalunya interior, per la seva dimensió i per la seva posició estratègica com a nexa entre Catalunya i Espanya per Aragó, i entre Espanya i Europa per la connexió de fibra òptica a través dels Pirineus.

El Centre de Processament de Dades (CPD) és el punt neuràlgic de connexió de totes les línies de comunicacions de veu i dades i permet que les empreses del Parc utilitzin els serveis de qualsevol operador. EL CPD permet gestionar, a més, els sistemes informàtics del Parc, que ofereix aquest servei als grups d'investigació i a les empreses perquè el reverteixin a les seves línies de negoci. En aquest CPD s'ubiquen alguns dels serveis telemàtics ja desenvolupats pel Parc Científic, com són el sistema de cobertura nacional de Predicció d'incendis forestals (Forestfoc), finançat pel MITyC, o el servei Dosafruit, que permet reduir l'ús de fitosanitaris en cultius fins a un 50 % i al qual s'hi pot accedir per Internet, havent estat finançat pel MICINN.

El CPD suporta les instal·lacions i servidors propis i de gestió dels usuaris del Parc, en veu i dades. També donarà suport al Centre Experimental d'Arxiu Digital, que es constituirà dins del Projecte Magical Media, centre experimental de producció audiovisual i gestió multimèdia. El Centre també hostatja actualment el sistema de gestió informatitzada d'ALLEM, una associació vinculada al Parc Científic que aplega un total de 3.000 socis que pertanyen a 16 entitats. Gràcies a aquesta posada en funcionament, les empreses podran disposar d'espais al CPD per hostatjar el seus servidors en unes condicions òptimes de seguretat, accés i continuïtat de dades.

CENTRE DE DADES

El CPD, amb 645m² de superfície, està situat en un búnquer sota l'edifici TIC i disposa de tres grans àrees: sala d'operadors (on els operadors de telecomunicacions fan arribar les seves fibres òptiques i enllaços de ràdio, 70m²); sala de Racs, amb capacitat per a unes 100 unitats (cada unitat té espai per a fins 42 servidors), amb uns 240m²,

la qual cosa implica capacitat per gestionar uns 4.200 servidors i sala auxiliar d'equips de climatització i seguretat. El sistema pot funcionar autònomament, ja que té subministraments per fer-ho durant 6 dies de manera independent (per exemple, en el cas d'una caiguda de corrent).

El CPD forma part del Projecte d'Infraestructures de Telecomunicacions del Parc i ha estat finançat conjuntament pel Ministeri de Ciència i Innovació – Ajuts a Infraestructures de R+D+i de Parc Científics i Tecnològics.

El CPD es complementa amb tres plantes que constitueixen la seu d'empreses d'alt valor afegit en el sector de la informàtica i les telecomunicacions. L'edifici TIC permet disposar d'espai per allotjar empreses de base TIC, espai per viver-incubadora específic del sector, especialment spin-off del sector tecnològic, i complementar l'actual oferta d'espais productius al servei de les empreses en un entorn col·laboratiu com és el Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida.

L'edifici TIC ha estat finançat conjuntament en el marc del Programa Operatiu FEDER de Catalunya 2007-2013 Eix-1 Economia del Coneixement i Innovació i Desenvolupament empresarial, la Diputació de Lleida i el Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç – PlanAvanza 2007 Convocatòria de Centros de conocimiento y contenidos. L'immoble disposa de dues àrees: una per a empreses d'elevat valor afegit en els àmbits de la informàtica i les telecomunicacions, i una altra que constitueix l'espai per a emprenedors.

Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats a l'edifici TIC/CPD

- *Barcelona Digital(BDIGITAL)*: és un Centre Tecnològic Avançat de la xarxa Tecnio, un dels sis més importants de Catalunya. És un centre d'R+D+I, transferència tecnològica i promoció de la innovació, especialitzat en l'aplicació de les Tecnologies de la Informació en quatre àmbits: la salut, l'alimentació i el medi ambient, la seguretat, i la mobilitat i l'energia. Alhora, també facilita la transferència de tecnologia entre la Universitat i l'empresa.
- *INTECO*: Institut Nacional de Tecnologies de la Comunicació, S.A. (INTECO), dedicat a la difusió i aplicació de les tecnologies a nivell nacional en àmbits de qualitat i seguretat del programari.
- *IWS*: Empresa de telecomunicacions i Internet. Treballa en els àmbits de la telefonia mòbil i desenvolupa aplicacions innovadores de valor afegit en l'àmbit empresarial i xarxes socials d'una forma transversal i completa, amb una potent component d'I+D.

- *Plunge Interactive*: Emprenedors, empresa de nova creació a la part del viver. Desenvolupen aplicacions de mòbil en smarthphones, sistemes android, iphones i Microsoftphone.
- *Webpsilon*: Empresa que fins ara estava al viver d'empreses i passa, ja consolidada, a l'àmbit consolidat de l'edifici TIC. Entre altres projectes, han desenvolupat el *fast pass* de l'expo de Saragossa, així com software per a altres aplicacions d'Internet.
- *Televida*: empresa pionera prestadora del servei de teleassistència des de 1994, Televida s'ha consolidat com uns dels operadors de referència en el sector dirigit a persones grans i dependents i és una de las companyies privades més grans que presten el servei de tele assistència.
- *Saltó Technological Group*: Constituïda en 1994, Electrònica Saltó S.L., s'ha convertit en el transcurs d'aquest anys en una empresa sòlida en el sector informàtic i de telecomunicacions.
- *Ponent 2002*: és una empresa dedicada als serveis informàtics des de la seva creació. El nostre coneixement principal es basa en tres àrees: La aplicació vertical, la informàtica industrial i l'àrea de serveis informàtics a PIMES.
- *Imagina Ingeniería del Software*: és una companyia creada i pensada per aportar solucions reals, eficients i competitives a les empreses. Ens especialitzem en comprendre els problemes dels nostres clients i trobar la forma idònia de resoldre'ls mitjançant l'aplicació de diferents tecnologies de la informació.
- *IDI-Eureka*: és una empresa que té com a objectius desenvolupar sistemes, productes, patents o col·laboracions per a optimitzar tots els elements que formen part del procés industrial i tecnològic.

4.2.3 Edificis H

EDIFICIS H ABANS

Dades de la rehabilitació

- *Cost*: 13,5 milions d'euros
- *Arquitectes*: Pich Aguilera, Josep Maria Puigdemasa i Teresa Batlle.
- *Any de construcció*: 2009
- *Constructora*: COMSA
- *Metres construïts*: 20.000 metres quadrats

Descripció del equipament

El projecte tracta de la rehabilitació de tres edificis tipològicament en forma de “H” i que es repeteix en tot el conjunt de Gardeny, un cop rehabilitats es transformen en uns contenidors amb múltiples lectures possibles, reforçant la idea de 6 volums lineals de plantes diàfanes, connectats entre ells dos a dos per un cos transversal i és on s'encabeixen tots els serveis i les instal·lacions comunes; en una crugia adelantada cap a sud-oest i de nova construcció, es situen les comunicacions verticals, l'escala, l'ascensor i el muntacàrregues i és per on es produeix el nou accés a l'edifici des del pati cobert a manera d'hivernacle-umbracle, actuant com a gran atri que connecta amb els altres edificis H i alhora dona lloc a un espai de relació que afavoreixi la transferència del coneixement, idea central de tot parc empresarial.

Els patis exteriors existents entre els edificis, cadascun amb un color singular, són l'element vertebrador de PCiTAL Gardeny: s'han cobert i, com a resultat, els tres blocs

s'han formalitzat en un de sol amb uns hivernacles-umbracles modulars, extrets directament del món de la innovació agrícola, que creen un espai on, gràcies a sistemes passius de construcció, es genera un microclima i s'aconsegueix el confort tèrmic interior dels edificis. Amb l'aprofitament del gran espai-atri, la vegetació i el sistema evaporatiu s'arriba a estalvis del 23% en calefacció i del 50% en refrigeració.

L'edifici H1 acull empreses de serveis avançats i sectors tecnològics relacionats amb les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) i el coneixement. L'edifici H2 està destinat a centres de transferència de tecnologia. El tercer edifici, l'H3 Científica, està equipat amb les infraestructures necessàries per a grups de recerca de la UdL, laboratoris d'empreses i centres d'I+D públics i privats.

Arquitectura, disseny bioclimàtic

Els edificis H són un gran exemple de arquitectura sostenible i bioclimàtica certament premiada per diferents organismes, empreses i administracions tant catalanes, espanyoles com internacionals.

En el desenvolupament d'aquests edificis Gardeny han ocupat un lloc central, d'una banda, el coneixement de la tecnologia agrícola per aconseguir les temperatures, humitats i ventilacions necessàries, i, de l'altra, el procés d'adaptació i de rehabilitació del conjunt d'edificis per dotar-los de bon comportament bioclimàtic.

Tots els sistemes de climatització s'han proposat des del punt de vista de l'eficiència energètica del sistema global, tenint en compte, sobretot, per dimensionar-los, la interacció dels edificis amb l'hivernacle-umbracle. Així:

- L'aire temperat pels patis centrals s'aprofita per refrescar o escalfar els espais interiors de l'edifici.
- Aquest temperament fa que als patis no calgui aïllament enfront de les puntes de la temperatura exterior.
- La tipologia del conjunt, en forma d'H, afavoreix la ventilació creuada a través de les seves ales.
- En temporada d'estiu l'obertura de la coberta de l'hivernacle-umbracle possibilita el tiratge natural.
- El manteniment de la fusteria d'alumini exterior i la substitució de la fusteria interior fan que el conjunt funcioni com un matalàs climàtic

HIVERNACLE INTERIOR D'UNIÓ D'EDIFICIS H

- Les cobertes dels edificis es proposen com a espais comunitaris, per la qual cosa s'hi ubiquen sales de reunió en contacte directe amb jardins elevats que

emmagatzemen l'aigua de pluja i que, a més, permeten contemplar tota la ciutat des de l'alçada del turó de Gardeny.

COBERTES

- Pel que fa a les façanes exteriors als patis, s'hi ha intentat respectar la fesomia dels antics edificis: se n'han rehabilitat les textures, els colors i els coronaments. Aquestes façanes s'han folrat exteriorment amb un sistema d'aïllament continu. Només unes lamel·les que eviten la radiació solar directa trenquen la configuració original.

FAÇANA EDIFICIS H

MATERIALS

Es van utilitzar materials de baix impacte ambiental i reciclabilitat alta. Es van substituir els materials aïllants més contaminants per materials naturals i també es van utilitzar materials reciclats o reciclables. Per exemple el sistema d'hivernacle que es proposa es base en la segona utilització de peces, perfils metàl·lics i vidres, ja utilitzades anteriorment en un altre hivernacle.

ENERGIA

En la davant projecte es va avaluar mitjançant models energètics la demanda energètica associada a les característiques arquitectòniques i constructives de l'edifici per a poder decidir les possibilitats de reducció. Les decisions sobre els sistemes constructius, els espais-atrío i l'efecte d'humitat i la vegetació ens permeten un estalvi al voltant de un 23 % en calefacció i un 50 % en refrigeració.

AIGUA

S'aprofita i es reutilitza totes les aigües, ja vinguin de la pluja, de la condensació externa produïda per la boira i de la humitat generada per la vegetació d'umbracle - hivernacle.

Aquest cicle de reaprofitament té una importància principal en la cobertura del patis centrals amb un sistema tipus hivernacle important del camp de l'agricultura. Amb aquesta coberta es recull l'aigua de la pluja, de la condensació externa producte de la boira i de la humitat interior generada per la vegetació, i es canalitza cap a uns dipòsits enterrats al terra del patis. Aquesta aigua realimenta el sistema sent utilitzada tant pel reg de la vegetació d'aquest patis com per ser vaporitzada amb humidificadors, de manera que la seva evaporació ajudi a refrescar l'ambient durant el rigor de l'estiu.

A més a totes les zones humides dels edificis hi trobem instal·lacions amb limitadors de cabal i mecanismes d'estalvi d'aigua.

CERTIFICACIONS

Per tal d'assegurar un bon funcionament bioclimàtic de l'edifici es clau el seguiment del funcionament, manteniment i optimització del sistema proposat en projecte. Amb la col·laboració de CINME s'avalua durant l'estació d'hivern i l'estació d'estiu: el confort tèrmic dins del hivernacles; el grau de ventilació dels hivernacles i l'eficàcia del

aspersors com a sistema de refrigeració. Tots els resultats són recopilats i s'estudien per a continuar millorant les prestacions dels edificis.

Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats als edificis H

Distribució del complex H:

Edifici "H1": empreses de serveis avançats i sectors tecnològics relacionats amb les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) i el coneixement.

- *Aquology*: és una empresa dedicada a la recerca, construcció, enginyeria, consultoria i desenvolupament envers l'aigua per aconseguir un desenvolupament sostenible i econòmic per als habitatges i les indústries.
- *GFT Software Factory Iberia*: és una empresa especialitzada amb el disseny i la implementació de solucions tecnològiques de la informació (TI) per al sector dels serveis financers.
- *IFR - Software factory*: Empresa subcontractada per Microsoft encarregada de fer el software de Windows d'alt nivell i d'alt reconeixement internacional.
- *Indra outsourcing*: Indra és una multinacional de Consultoria y Tecnologia líder Espanya y Llatinoamèrica. Ofereix solucions i serveis tecnològics perals sectors de Transport i Tràfic, Energia i Indústria, Administració Pública y Sanitat, Serveis Financers, Seguridad i Defensa y Telecom y Media.
- *Lleida.net-serveis telemàtics*: Com a Primera Operadora Certificadora, la nostra missió consisteix a aportar seguretat, confiança, eficàcia i rendibilitat a les comunicacions electròniques d'empreses, administracions públiques i particulars, influint directament a la millora dels seus resultats.
- *Microsoft productivity lab*: A MIC Productive tenen per objectiu ajudar a les empreses a incrementar la productivitat dels seus treballadors, a partir del ús eficient i la aplicació de bones pràctiques al treball amb tecnologies de la iProductividad. Des de aquesta empresa ajudem a les empreses innovant el seus processos de negoci.
- *Semic - Servicios microinformàtica*: SEMIC és una empresa de serveis i solucions TI, especialitzada en ajudar als seus clients a integrar recursos tecnològics i humans, implicant-se en les seves necessitats i compromentent-se amb els seus objectius.

Edifici "H2": destinat a centres de transferència de tecnologia.

- *Acústics ambient*: es una empresa especialitzada en el disseny acústic de nova construcció i en la remodelació de edificis i locals ja construïts. Fa estudis i obres tant acústiques, aïllaments i acondiciaments.
- *Arxiu municipal de Lleida*: L'Arxiu Municipal de Lleida conserva la documentació produïda i rebuda per l'Ajuntament en l'exercici de les seves funcions.
- *Associació d'empreses de disseny industrial de Lleida - Ilnova*: L'Associació d'Empreses de Disseny Industrial de Lleida és una iniciativa promoguda pel Consorci de Promoció Econòmica de Lleida i per empreses especialitzades en disseny industrial (disseny mecànic, disseny elèctric i electrònic, disseny de processos industrials, disseny de sistemes antivibradors i d'altres).
- *AVEC Ensayos vibroacusticos*: empresa delegada de acústics ambient encarregada de les proves de la empresa i es on es troba el apartat de investigació i desenvolupament de nous productes, etc.
- *Centre tecnològic forestal de Catalunya*: Treballem amb la voluntat d'aconseguir ser el centre de referència en matèria forestal, al servei de les administracions i del sector, públic i privat, amb l'objectiu d'aglutinar i liderar la recerca, la transferència i la innovació en aquestes temàtiques, i poder contribuir a la dinamització de la gestió forestal i a un aprofitament més sostenible dels boscos des de tots els punts de vista.
- *ECS Tecnologia - MOTEC Control*: ECS Tecnologia neix amb la intenció de ser un soci tecnològic per a la seva empresa, posant al seu servei l'experiència, el compromís i la professionalitat en el sector de l'automatització i el control industrial així com en les comunicacions industrials i l'automatització d'equips mòbils.
- *Eguren R+D Solutions*: és una empresa creativa, especialitzada en disseny i enginyeria mecànica industrial. S'ofereix un servei fonamentat en els coneixements de l'enginyeria i aplicats de manera professional, com a motor que assegura l'èxit en els projectes per als seus clients.
- *Incafust-Institut català de la fusta*: L'institut Català de la Fusta (INCAFUST) és una entitat sense ànim de lucre, que té per finalitat promoure el desenvolupament i el reconeixement de la fusta com a material i contribuir a la

millora de la competitivitat, foment de la innovació i augment de la productivitat del sector de la fusta.

- *Indra sistemes*: Delegació de la empresa Indra encarregada de crea, desenvolupar i promoure els diferents sistemes que després seran empleats en el seus projectes propis.
- *Inqua*: és un consorci que s'integra en el camp del control de qualitat de l'edificació i de l'Obra Pública, com a laboratori d'assaigs i com a eina de suport tècnic i d'anàlisi del comportament dels diversos materials i solucions constructives.
- *ITL - Fundació institut tecnològic de Lleida*: La Fundació Institut Tecnològic de Lleida (ITL) és una entitat sense ànim de lucre dedicada a la prestació de serveis tecnològics avançats, formació, assessorament i difusió de tecnologia relacionada amb el sector de la construcció i, de manera especial en l'àmbit dels materials, el seu comportament i l'entorn.
- *Ros Roca Environment*: centra la seva activitat a la fabricació de bens de equip i amb el disseny y desenvolupament de sistemes y processos de enginyeria aplicats al medi ambient. L'objectiu de Ros Roca es basa amb el desenvolupament màxim de tota aquella enginyeria mediambiental que millori la qualitat de vida de les persones.

Edifici "h3":s'hi disposen les empreses d'àmbit científic:

- *Agrifood*: teixit empresarial del sector tecnològic aplicat a la indústria agroalimentària especialitzada en la informatització de processos de la indústria.
- *AXEB biotec*: és una empresa de base tecnològica amb l'àmbit de la química verda i biotecnologia vegetal amb activitats de desenvolupament de processos i productes, producció de principis actius i productes finals, i comercialització en el sector agrícola i industrial.
- *CAEM - centre d'art de l'època moderna*:El CAEM ofereix serveis d'estudi, assessorament, valoració, taxació, conservació, restauració, autenticació i certificació d'obres d'art. Elabora informes i peritatges rigorosos que estableixen amb la màxima precisió possible l'estil, la tècnica, el significat històric, la cronologia, l'estat de conservació, l'autoria i per descomptat el valor patrimonial, cultural i econòmic de les obres que són objecte del seu estudi.

- *Centre DBA - Centre de desenvolupament biotecnològics i agroalimentaris:* El centre DBA agrupa un conjunt d'investigadors provinents de diferents àrees científiques: química, biologia, farmàcia, enginyeria agronòmica i ciència i tecnologia dels aliments.
- *Femac - Associació de fabricants exportadors de maquinaria agrícola de Catalunya:* associació de socis de diferents sectors agrícoles encarregada de gestionar, ajudar i sobretot potenciar l'exportació d'aquests socis.
- *Indra sistemes:* Delegació de la empresa Indra encarregada de crea, desenvolupar i promoure els diferents sistemes que després seran empleats en el seus projectes propis.
- *Maqcentre - Centre de innovació del sector de la maquinaria agrícola i del equipaments industrials:* MAQCENRE és un centre tecnològic enfocat als sectors de la maquinària agrícola i els equips industrials. Dedicat a R+D+i, difusió tecnològica, prestació de serveis tecnològics i formació especialitzada. Aquest centre es situa al edifici H3 i a un annex just darrera d'ell
El laboratori, annex a l'H3 on ja hi ha els laboratoris i oficines de la Fundació Maqcentre, possibilitarà les tasques de recerca, desenvolupament i control de maquinària agrícola i equipaments industrials en diferents àmbits, com són l'anàlisi i la validació de prototips o l'electrònica integrada en equipaments mecànics (mecatrònica), entre altres. El laboratori també ha de permetre generar nous coneixements i dissenys a partir dels projectes que plantegin les entitats interessades, els patrons de la Fundació Privada Maqcentre, així com altres entitats que contractin activitats de recerca o desenvolupament.
- *Opennatur:* Opennatur ofereix als seus clients una selecció de productes per a l'aplicació de les més avançades tècniques en el control de seguiment de les plagues que afecten els cultius fructícoles, hortícoles, extensius així com entorns industrials i àrees forestals.
- *OPP Group:* Optimal Pork Production és el únic grup espanyol de especialistes dedicats a la assessoria integral de la producció porcina. El nostre objectiu es oferir els serveis necessaris para que la empresa porcina completi de un mode eficaç el puzzle de les seves variables productives.

4.2.4 Fruitcentre

FRUITCENTRE

Dades de la construcció

- *Cost:* 14'2 milions d'euros
- *Arquitectes:* Einsa i Labox arquitectes
- *Any de construcció:* 2013
- *Constructora:* Benito Arnó e hijos S.A
- *Metres construïts:* 9.600 metres quadrats

Descripció del equipament

La producció de fruita és el segon sector agrari en importància en Catalunya, amb un 15,5% del PIB Agrari (darrere del porcí: 27,67%), amb a prop de 13.000 explotacions fructíferes, 300 empreses i un volum superior a les 400.000 tonelles de fruita en Frigo conservació. Es, per tant, un sector socioeconòmic important que té amplis mercats dins i fora de les nostres fronteres i amb necessitats de qualitat i innovació molt altes que permeten competir als difícils mercats de la fruita.

Aquest edifici ha set promogut per el fons FEDER europeu i la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració de l'Ajuntament de Lleida que ha construïts el accessos.

El centre està gestionat per IRTA, Institut de Recerca i Tecnologia Agrícola, de la Generalitat de Catalunya. Cal destacar que una de les fites més importants dels darrers anys es demostra en que Fruitcentre és el primer centre de seguiment de la

postproducció de la fruita de Catalunya i pioner a Europa, que actualment ja es troba amb plena ocupació amb 120 investigadors i 20 laboratoris.

El Fruitcentre, per tant, neix de la necessitat de disposar d'una infraestructura per la investigació que integri tots els passos de la cadena de valor de la fruita i amb l'objectiu de convertir-se amb el centre de referència a nivell europeu generant aplicant el coneixement tècnic y científic des de el cultiu de la fruita fins al consumidor, con una concepció integradora tant conceptual com física, de la fructicultura.

Las investigacions que es realitzaran al Fruitcentre intentaran donar resposta científica a las noves inquietuds socials que s'han plantejat en relació a la producció de fruites i productes derivats, així com aportar solucions tecnològiques que tinguin en conte el conjunt de la cadena de valor, i no sol una part de ella mateixa. Un coneixement més exhaustiu de la fructicultura en general i d'aquests temes en particular, incrementarà la confiança dels consumidors amb els aliments que el mercat ficarà a disposició, asseguruen la salubritat y la qualitat alimentaria dels mateixos, així com la traçabilitat del producte en totes les seves fases, i garantirà que el sector productor i comercialitzador tingui un nivell de innovació que els permetrà afrontar amb avantatges competitius als mercats nacionals i Internacionals.

El Fruitcentre és una eina que integra, conceptual y físicament, tots els processos de la fruita al llarg de la cadena de valor d'aquesta. Per això disposa de grans equipaments d'investigació i està estructurada simulant les diferents fases de la cadena, des de la plantació fins al consumidor. És per aquests motius que s'ha dissenyat a aquestes instal·lacions les fases de recepció, manipulació, conservació, condicionament i expedició de la fruita, treballant amb les noves tecnologies del tractament de Postcollita, de manipulació i de conservació de la fruita. Es treballa amb els aspectes nutritius y qualitatius de la fruita, amb l'ús de pesticides i els nivells de residus a la fruita, a la producció ecològica i/o sostenible, o en los perills mediambientals de la producció. De la mateixa manera, es incideix en estudis de anàlisi sensorial a fi de ajustar-se més a la percepció del consumidor y a las necessitats del mercat.

El Fruitcentre té com a vocació millorar la competitivitat del sector fructícola, i per això té que afrontar i respondre als nous reptes que es plantegen al món de la fruita a l'àmbit de la producció, conservació, transformació, distribució i consum.

FRUITCENTRE

Grups de treball

Fruita Dolça

El subprograma Fruita Dolça s'ocupa de les espècies de pomera, perera, presseguer, cirerer, albercoquer i pruner.

Les seves línies de treball són:

- Material vegetal
- Tecnologia del cultiu
- Qualitat del fruit

Postcollita de fruites i hortalisses

L'objectiu del subprograma Fisiologia en Postcollita és l'estudi de la Fisiologia-Bioquímica de la fruita en condició d'estrès i/o durant la conservació per a proporcionar fruita de major qualitat, més equilibrada i amb menys riscos per a la salut humana.

Les seves línies de treball són:

- resposta fisiològica del fruit
- Control i predicció de fisiopaties
- Antioxidants i 'health promoting compounds' en fruita:
- Determinació de la maduració i qualitat
- Optimització i implantació del us del 1-MCP

Fruits i Hortalisses Processades

El subprograma Fruits i Hortalisses Processades estudia aspectes de microbiologia i qualitat de fruita i hortalisses senceres i processades.

L'objectiu general és identificar els perills i riscos microbiològics de fruits i hortalisses senceres i mínimament processades i estudiar noves estratègies per a la seva eliminació i control més segures pel consumidor y més respectuoses amb el medi ambient per tal de garantir la seva seguretat sense afectar-ne la qualitat.

Les principals línies de treball són:

- Efecte dels factors de camp en la qualitat microbiològica en la fruita.
- Estudis d'incidència de patògens de transmissió alimentaria i qualitat microbiològica de fruits i hortalisses.
- Capacitat de creixement i supervivència de patògens de transmissió alimentaria en fruits.
- Estudis de vida útil de productes.
- Recerca nous mètodes de desinfecció i control de microorganismes patògens i alterants més segurs pel consumidor i més respectuosos amb el medi ambient i avaluar el seu efecte sobre la qualitat estàndard, nutricional i sensorial.
- Qualitat de fruita i hortalisses senceres.
- Aptitud de diferents varietats al processat.
- Efecte de les noves tecnologies

Patologia en Postcollita

El subprograma de Patologia en Postcollita pretén aprofundir en el coneixement de les patologies de la fruita (especialment en fruita de llavor, de pinyol, cítrics i raïm) que tenen repercussió en la postcollita i desenvolupar estratègies de control respectuoses amb la salut dels consumidors i amb el medi ambient.

Les seves línies de treball són:

- Desenvolupar agents de control biològic de malalties i altres microorganismes d'interès industrial.
- Avaluar sistemes fisicoquímics per al control de podridures.
- Estudiar les interaccions hoste-patogen-ambient per establir accions de control.

Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats al Fruitcentre

Aquest edifici sol gaudeix d'una entitat que gestiona tot l'edifici.

- *Institut de recerca i tecnologies agroalimentàries-Fruitcentre*: L'IRTA és un institut d'investigació de la Generalitat de Catalunya, adscrit al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, regulat per la Llei 04/2009 de 15 d'Abril del Parlament de Catalunya, que ajusta la seva activitat a l'ordenament jurídic privat. La missió de l'IRTA és la de contribuir a la modernització, competitivitat i desenvolupament sostenible dels sectors agrari, alimentari i aquícola, al proveïment d'aliments sans i de qualitat per als consumidors i, en general, a la millora del benestar de la població.

4.2.5 Incuba

FAÇANA PRINCIPAL EDIFICI INCUBA

Dades de la construcció

- *Cost:* 1.530.805 euros
  - *Arquitectes:* Joan Palleja i Ángeles León
  - *Any de construcció:* 2010
  - *Constructora:* Benito Arnó e Hijos. S.A
  - *Metres construïts:* 1.619 metres quadrats
- L'Edifici Incuba és la primera fase de construcció del Projecte Innova que acollirà un futur 24.000 metres quadrats de sostre en total dedicats al sector terciari, aquest sector del parc anirà creixent segons les necessitats de les empreses i entitats instal·lades ja al Parc o les que vindran en un futur.

Descripció del equipament

L'edifici INCUBA, de nova construcció, és el primer dins del Parc que incorpora i disposa d'espais d'aparcaments soterrats. Ocupa les antigues quadres de l'aquartermament de Gardeny, que es van enderrocar per bastir el nou projecte.

L'immoble té dues plantes. La primera aporta uns 500 metres quadrats en 8 espais, on s'ubiquen els laboratoris d'anàlisi i de control de l'aigua i les oficines tècniques i altres dependències de l'empresa Aqualia. La segona, de les mateixes dimensions, compta

amb 11 espais que es reserven per a projectes d'emprenedoria, empreses de base tecnològica - científica i viviers per a *spin offs* universitaris.

L'edifici és un èxit actualment està al 100% complet. Les empreses n'estan molt satisfetes dels equipaments del edifici i del conjunt de Parc.

Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats al edifici Incuba

- *Aqualialab Lleida:* Aqualia, gestió integral de l'aigua S.A. és l'empresa capçalera de FCC, un dels majors grups europeus de serveis ciutadans, per a la gestió de l'aigua. Aqualia ofereix al mercat totes les solucions a les necessitats de les entitats i organismes públics i privats, en totes les fases del cicle integral de l'aigua i per a tots els usos: humà, agrícola o industrial. La seva activitat principal és la gestió de Serveis Municipals d'Aigua. Tercera companyia en gestió de l'aigua al món, l'objectiu social d'Aqualia és l'obtenció de l'aigua, la seva adaptació al consum humà segons estrictes controls de qualitat, distribució i tractament posterior, per retornar-la a la naturalesa en quantitat i qualitat adequades, fent un ús eficient i sostenible dels recursos i materials emprats en el procés.
- *Entre3interioristes:* Grup de tres socis amics, 2 dones i 1 home, dedicats al disseny d'interiors de diferents tipus d'edificis. Són una empresa amb estil modern i innovador de disseny amb gran èxit en el disseny de xalets moderns amb l'ajuda d'arquitectes.
- *Special new fruit licensing mediterraneo:* és una empresa especialitzada en el camp del raïm, des de la plantació fins la collita. Els seus objectius es trobar el millor raïm possible mitjançant alteracions genètiques del fruit entre d'altres procediments.

4.2.6 Viver per a emprenedors de la formació Professional:

© Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida

VIVER D'EMPRESSES

Descripció del equipament

El Viver és un equipament promogut pel Ajuntament de Lleida, situat en les antics equipaments de infanteria i del quarter de artilleria, que pretén ser un lloc físic on generar una comunitat de coneixement, activitat econòmica generadora d'ocupació i on els joves emprenedors procedents de tots els subsistemes de la formació professional poden presentar, trobar i desenvolupar idees de negoci per a desenvolupar-les com a projectes empresarials d'èxit.

Aquet servei públic està gestionat per l'institut municipal D'ocupació Salvador Seguí que periòdicament convoquen bases per la sol·licitud d'us dels espais i serveis del viver.

Actualment s'està gestionant més de 20 projectes d'emprenedors i emprenedores, que apleguen un total d'unes 115 persones emprenedores.

El Viver FP té una superfície útil de 500 metres quadrats i espai per acollir 20 empreses de joves emprenedor provinents dels estudis de Formació Professional.

Aquest equipament promogut per l'Ajuntament de Lleida amb la col·laboració de l'Obra Social de La Caixa i del Programa europeu Indetec neix amb la vocació de ser un lloc que permeti als estudiants que hagin cursat estudis d'FP plantejar la seva idea de negoci, estudiar la seva viabilitat tècnica i financera, preparar el seu pla d'empresa i

iniciar la seva activitat econòmica. Els serveis que hi trobaran en el Viver tenen diferents tipologies:

- Serveis Logístics: relacionats amb les infraestructures, els equipaments i els serveis administratius de suport.
- Serveis empresarials: serveis d'informació, assessorament i consultoria empresarial realitzats directament pels seus tècnics o mitjançant convenis de cooperació amb altres entitats .
- -Serveis tecnològics : serveis i equipaments relacionats amb les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Serveis de dinamització: activitats adreçades a la creació i consolidació d'una comunitat empresarial.
- Banc d'idees de negoci, un recurs creatiu per endegar noves activitats de negoci.

El viver compte amb diferents espais:

1. *Planter d'idees*, adreçat a les persones que tenen una idea de negoci, però que no han constituït formalment l'organització per desenvolupar-la i necessiten d'un període de temps per acabar de definir i estructurar la seva idea. El Planter és un projecte flexible i permeable per donar resposta a necessitats concretes per períodes de permanència curts de temps, de 4 a 12 setmanes.

L'objectiu és donar un acompanyament intens que permeti als usuaris avançar a un nivell superior de compromís. Serveis que ofereix:

- *6 zones individualitzades de treball*
- *Zona Wi-Fi*
- *Itineraris formatius*
- *Acompanyament intensiu*
- *Accés directe a la zona Emprèn*

2. *Zona Emprèn*, adreçat a les persones que tenen una idea estructurada de negoci viable, en procés de constitució formal de l'organització per desenvolupar-la i necessiten d'un període de temps per acabar de definir i estructurar la seva idea en termes de recursos materials i financers. La zona Emprèn és un projecte flexible i permeable a les persones que provenen de la zona de planter i a les persones alienes que tinguin interès en constituir o es trobin en procés de

constitució de la seva organització per un període de permanència curta de temps, de 3 a 6 mesos.

L'objectiu és donar un acompanyament intens que permeti als usuaris avançar a un nivell superior de compromís. Serveis que ofereix:

- 6 zones individualitzades de treball.
- *Zona Wi-Fi.*
- *Itineraris formatius.*
- *Acompanyament intensiu.*
- *Accés directe al viver d'empreses.*

3. *Zona Viver d'Empreses*, adreçat a les persones que han constituït formalment una empresa i necessiten d'un període de temps per consolidar-la en el mercat. La zona Viver d'Empreses és un projecte flexible i permeable, als projectes empresarials que necessiten per la seva consolidació i posar d'un tractament especial, el període de temps de permanència inicial en el viver serà de 24 mesos, prorrogables fins a un màxim de 36, depenent de les necessitats del mercat.

L'objectiu és donar un acompanyament intens que permeti als usuaris avançar a un nivell superior de compromís. Serveis que ofereix:

- *6 zones individualitzades de treball.*
- *Zona Wi-Fi.*
- *Itineraris formatius.*
- *2 Meeting room.*
- *Informació, assessorament i participació en accions de promoció de l'emprenedoria i internacionalització.*

L'accés al viver es fa d'acord amb les bases per a la sol·licitud d'ús dels espais i serveis del viver per a emprenedors de la formació professional de Lleida, i per la constitució del banc d'idees de negoci, poden ser candidates les persones físiques o jurídiques amb idees de negoci, projectes empresarials o empreses en funcionament que compleixen els següents requisits previs, i que la seva idea, pla de negoci o projecte hagi estat valorat

com a viable tècnicament i econòmicament d'acord amb el barem de l'esmentada convocatòria.

Com a requisit previ preferent cal tenir el títol corresponent a qualsevol dels cicles formatius, i en cas que l'interessat o interessada encara no l'hagi assolit haurà de signar un acord per al seguiment d'un itinerari personalitzat de qualificació professional per tal d'obtenir el reconeixement de la seva competència professional.

El viver està destinat a les persones físiques o jurídiques amb origen o formalitzades per alumnes de formació professional. En el cas que ambdues figures estiguin desenvolupant una activitat econòmica, també poden gaudir dels espais i dels serveis del viver, però en cap cas superarà el temps de permanència per un període superior als dels terminis establerts per a l'ús dels serveis i/o espais del viver en les bases de la convocatòria.

Entitats, empreses i centres tecnològics ubicats als viver d'empreses

Viver d'empreses generalista:

- *Ader taxi comercial*: és una companyia de transports especialitzada en oferir serveis exclusius amb conductor als seus clients.
- *ANT technology (domiciliació)*: empresa tecnològica dedicada a la gestió de manteniment de assistit a l'ordenador. Líder a França i en procés de expansió internacional.
- *Associació sociocultural i educativa secrets BCN (domiciliació)*: La nostra entitat SECRETS BCN neix al 2010 com a nou motor cultural de Barcelona per potenciar els trets culturals del nostre entorn i fomentar la participació ciutadana.
- *A valora servicios periciales, SL (domiciliació)*: empresa que presta serveis de peritació de qualitat en tot el món en cada una de les diferents especialitats.
- *Centro de estudios en genómica y nutrición - CESGEN (domiciliació)*: La filosofia del Centre d'Estudis en Genòmica i Nutrició és intentar aconseguir que el coneixement necessari per al correcte ús d'aquesta informació sigui tan assequible com els mateixos tests. Les eines que utilitzem per a complir aquests objectius és, principalment, la creació, desenvolupament i realització de Cursos de Formació dirigits tant a professionals de la salut (cursos formatius) com el públic en general (cursos divulgatius).

- *Consultora legal Sagaris (domiciliació)*: Equip de advocats especialistes en aspectes legals de la societat de la informació.
- *Dietary Molecular Diagnostics (Domiciliació)*: és una empresa que sorgeix de la Universitat de Lleida y el Institut de Investigació Biomèdica de Lleida, per crear un servei de nutrició personalitzada en base a la genètica y el metabolisme individual. La elaboració de recomanacions nutricionals personalitzades és un dels principals objectius de Dietary Molecular Diagnostics SL
- *Federació Allem*: agrupació lleidatà d'entitats d'atenció a les persones amb diferents discapacitats.
- *Helios consulting group (domiciliació)*: Helios Consulting Group és una consultoria de gestió que té com a principal objectiu incrementar el rendiment de les organitzacions empresarials.
- *Inlingua (Domiciliació)*: En l'àmbit internacional, inlingua és una de les organitzacions més grans que es dediquen a l'ensenyament especialitzat d'idiomes. Actualment inlingua disposa de 329 centres d'idiomes ubicats a 39 països, a Europa, Àfrica, Àsia, l'Amèrica del Nord i l'Amèrica del Sud.
- *Instamina*: és una empresa que es dedica al creació de publicitat, disseny gràfic, esdeveniments, webs i apps, fotografia i vídeo, merchandising i il·lustració i animació
- *Jazztel*: Jazztel és un operador global de telecomunicacions que ofereix solucions de banda ampla per al tràfic de veu, dades, Internet i telefonia mòbil destinades al mercat residencial i d'empreses aEspanya.
- *Learning english development (domiciliació)*: empresa dedicada al aprenentatge de la llengua anglesa mitjançant curssets, preparació d'exàmens i la trobada d'estudiants per parla l'anglès.
- *Morgades del Rio (domiciliació)*: és una empresa especialitzada en el sector de la Propietat Industrial i Intel·lectual, formada per un equip multidisciplinari d'Agents de la Propietat Industrial, advocats, enginyers i químics, especialitzats en totes les àrees tècniques.
- *Neo salus solutions*: neix amb la voluntat de ser una solució innovadora en la gestió d'espais cardioprotegits i posar al servei de la societat tot el que hem après en el nostre dia a dia en el món de les urgències i emergències.
- *Replay imatge i televisió*: és una empresa de serveis audiovisuals que treballa en els àmbits de programació de TV, vídeos d'empresa i institucionals, cobertura

d'actes, realitzacions en directe, rodatges per a Internet i streaming i actes socials.

- *Summa precisió-Soluciones tecnològiques en agricultura de precisió*: és empresa especialitzada en la solució de problemes d'agricultura amb precisió, destaca en el sector per trobar solucions a problemes puntuals i únics de cada conreu.
- *Te-sis soluciones*: TE-SIS Seguros és un programa d'assegurances que pretén donar una cobertura eficaç i flexible a la majoria de les necessitats de tractament de dades que sorgeixen en el dia a dia dels professionals del Sector Mediator.
- *Uleco (grup ullastres)*: grup multiserveis capdavanter en la gestió i control global de l'energia que és en l'actualitat.
- *Use-it (domiciliació)*: és una empresa que ofereix la màxima rendibilitat a les seves empreses clients mitjançant la usabilitat aportant solucions de usabilitat per entorns web i software, aplicacions per a mòbils i entorns industrials.

Viver d'emprenedors FP:

- *Akis intenacional*: és una empresa que vol donar servei a aquelles empreses del servei a aquelles empreses del sector que busquen optimitzar el rendiment de les seves explotacions a través de tècniques de producció més eficients.
- *Avantva*: empresa d'ajuda o suport als estudiants mitjançant diferents tipus d'activitats, consultes, etc... amb l'objectiu de millorar el currículum del estudiant.
- *Eficrea*: empresa dedicada al disseny industrial i R + D per a la aportació de millores en la producció i comercialització de cervesa artesanal.
- *E-Foodprint*: empresa dedicada avaluació i millora de la sostenibilitat i qualitat de les produccions alimentàries.

4.3 PARC DE LES HUMANITATS DE GARDENY

El Parc Científic, Tecnològic i Agroalimentari té un sector dedicat a la cultura i la recerca s'anomena Parc de les Humanitats de Gardeny. Situat també al turó de Gardeny però en una altra zona, al costat del Castell dels Templers, on hi havia anteriorment l'antic quarter General Sanjurjo

En aquest parc compta amb Magical Media un equipament de la indústria de la comunicació audiovisual, el Gega equipament per a la preservació de documentació de fons bibliogràfic i està previst que s'hi instal·li el Museu de la Ciència "Aquí la terra", una nova edificació promoguda per la Caixa i l'Ajuntament actualment en construcció

L'arquitectura d'aquests nous equipaments es realitza amb singularitat i respecte a la història del Turó intentant sempre que es pugui crear els equipaments mitjançant la rehabilitació dels edificis ja existents.

4.3.1 Magical Media

MAGICAL MEDIA

Dades de la rehabilitació

- *Cost:* 11 M d'euros
- *Arquitectes:* Felip Pich-Aguilera / Josep Maria Puigdemasa
- *Any de construcció:* 2012
- *Constructora:* COMSA/IASO
- *Metres construïts:* 7.448 metres quadrats

Descripció del equipament

El Magical, dirigit per Jorgina Domingo és l'edifici principal del Parc de les Humanitats del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida, és un complex de serveis multimèdia per potenciar la indústria audiovisual, la formació i la recerca.

El Magical Media construït unint el Teatre *Hogar del Soldado* i a l'*Usac- Dormitorio oficinas* del aquarterament General Sanjugo és un dels edificis més emblemàtics del Turó de Gardeny. Té una superfície de 7.448 m² interiors i 5.200 m² exteriors. Està dotat amb 7 platós, estudis de so i de producció, vestidors, aules de formació i 2.560 m² de superfície per a seus d'empreses audiovisuals. Els equipaments i les instal·lacions del Magical permeten realitzar des de produccions de vídeo industrial fins a cinema digital per a sales de 4K en estereoscòpia i so Dolby 7.1.

La tecnologia del centre està a l'altura de les grans produccions internacionals. Les càmeres ubicades als platós són del mateix tipus que les que s'utilitzaren als Jocs Olímpics de Londres de 2012. Hi ha una sala

ESTUDIS PLATÓ equipada amb Mistika, un sistema de muntatge, conformat i finalització d'audiovisuals de darrera generació. La versió del software compleix els requisits del flux del cinema digital, des de la classificació de clips amb el corresponent backup de seguretat, el muntatge, la correcció, les màscares, els efectes, l'etalonatge, etc., fins a l'edició del suport final d'exhibició.

El centre multimèdia vincula els projectes d'investigació amb la Universitat de Lleida, amb l'objectiu d'investigar els dissenys de continguts digitals per a l'educació, la estereoscòpia i el posicionament precís. La preservació dels continguts digitals per a petites empreses i particulars és una altra de les seves activitats

El Magical col·labora amb diferents projectes audiovisuals, un exemple és el rodatge de la pel·lícula *Segon Origen* del director de cinema Bigas Luna. També, la tecnologia d'imatge i so del centre audiovisual Magical Media s'utilitza actualment en el rodatge de la nova sèrie televisiva *Rotten Rain*, produïda per Audivio i Somnium Films. A més, el plató 4 del Magical ha estat l'escenari de l'enregistrament dels tretze programes de la nova edició del concurs *Picalletres* de Lleida TV.

Serveis

- *Viver i hotel d'empreses:* Magical disposa de vora 400 m² per acollir empreses vinculades directament o indirectament a la imatge i al so.
- *Lloguer de platós:* El Magical s'ha dotat amb 5 platós que van des de 80 fins als 600 m² i de dos sets exteriors amb 80 i 2.500 m², respectivament.
- *Lloguer de tecnologia:* El centre disposa de tota la tecnologia per atendre qualsevol gravació d'imatges: càmeres FULL HD, 4K (Red One) i estereoscòpiques amb tot l'equipament de microfonia i de gravació complets. Magical s'ha dotat també dels serveis de postproducció en imatge i so a través d'una sala Mistika i una sala de Protools, també per Dolby 7.1
- *Formació i Borsa de treball:* El Magical organitza diversos cursos i Master Class anuals tant per estudiants com per a professionals per tal d'assolir una borsa de treball competent que posem a disposició dels clients i productors.

Arquitectura

L'edifici del Magical Media neix de la rehabilitació de dos antics quarters militars i la construcció d'un edifici de nova planta, que s'uneixen mitjançant una estructura tèxtil. El projecte és obra dels estudis d'arquitectura Pich-Aguilera i Puigdemasa i de la enginyeria Pamias. Els edificis rehabilitats són l'antic teatre i l'edifici T. En mig dels dos s'alça el de nova planta, un plató de 600 m² de superfície. Aquest plató s'ha recobert amb una gran estructura tèxtil concebuda amb un doble propòsit: aïllar l'edifici

de l'excés de radiació solar i aconseguir una imatge característica de l'edifici que podrà il·luminar-se o projectar imatges a la seva superfície. Aquesta estructura es projecta fins al centre de la plaça i al llarg de les façanes tot creant una marquesina que connecta tot el conjunt i defineix el vestíbul. El vestíbul i zona d'acollida del Magical està dotat amb sistemes naturals de climatització, amb ventilacions creuades de nord a sud i en sentit ascendent.

Explotació del equipament

Formació acadèmica i cursos:

- *Jornada de audiovisuals “llum, càmera i acció”*: El Magical Media ha acolleix un cop a l'any gairebé un centenar d'estudiants de comunicació de 10 centres educatius i universitats d'arreu de Catalunya en el marc de la jornada audiovisual “Llums, càmera, acció!”, una iniciativa organitzada pels estudiants de l'assignatura Organització d'Esdeveniments Públics de la titulació de Comunicació i Periodisme Audiovisuals de la UdL, coordinats per la professora Marcel·la Andreu, que té l'objectiu de donar a conèixer les instal·lacions del Magical i posar en pràctica l'organització d'un esdeveniment audiovisual.
- *Projecte Moviment*: Lleida es convertirà l'any vinent(2015) en l'epicentre de la formació cinematogràfica amb motiu de les Jornades Internacionals d'Escoles de Cinema “Moviment”, un projecte de la Fundació Sorigué que reunirà al Magical Media joves talents d'universitats i escoles cinematogràfiques de tot el món amb professionals de prestigi de la indústria cultural.
- *Cursos formatius sobre cinema digital, chromakey i efectes visuals*: El Magical Media ofereix, per tercer any consecutiu(2014) i és preveu fer cada any, diversos cursos formatius durant l'estiu, una oferta formativa adreçada a estudiants i professionals de la producció i la postproducció d'imatges. En concret, aquest estiu s'aprofundirà en el cinema digital, el chromakey i els efectes visuals.
- *Taller infantil i juvenil per aprendre a fer volar mini drones a la V Trobada Lleida Drone*: taller perquè nens i joves, de 8 a 18 anys, aprenguin a fer volar un mini drone usb o drone en miniatura. Aquest aparells, d'uns 10 cm, volen de manera més estable i senzilla. L'espai d'aprenentatge serà bona part del plató 1 del Magical Media, que es revestirà amb una xarxa de seguretat en forma de rectangle de 12 per 10 metres. Així s'evitaran riscos en aquesta fase inicial de

l'aprenentatge. Aquest taller es pretén fer cada any en les trobades de drone Lleida al Magical.

- *Els estudiants del Centre de Formació Professional Ilerna completen la seva formació pràctica al Magical:* conveni de col·laboració mitjançant el qual els alumnes del Cicle Formatiu de Grau Superior d'Animacions 3D, Jocs i Entorns Interactiu d'Ilerna, Centre Integral de Formació Professional, podran utilitzar les instal·lacions del Magical Media per realitzar part de la seva formació en el sector audiovisual
- Durant el llarg de l'any Magical organitza diferents *cursos i pràctiques de formació* com els ja fets fins ara de:
  - curs sobre el disseny de continguts audiovisuals
  - pràctiques d'auxiliar de multicàmera.
  - pràctiques del cicle superior de Mollerussa de la Salle.
  - curs de Pràctiques d'auxiliar de plató i maquinària.

Produccions audiovisuals:

- *Postproducció del llargmetratge "Nick" al Magical Media:* La productora andorrana Imminent Produccions farà la postproducció del llarg metratge Nick al Magical Media. El director i guionista és José Pozo, que ha guanyat dos Goya i diversos premis internacionals amb pel·lícules d'animació. Pozo ha dirigit també curtmetratges de ficció, entre ells "Clodette", que ja va utilitzar la tecnologia i els equips de postproducció del centre audiovisual lleidatà.
- *Producció del curtmetratge "Youwill fall again", dirigit per Álex Pachón:* El primer curtmetratge rodat a Espanya en 3D s'ha fet al centre Magical Media. El plató 4 del centre audiovisual Magical Media de Lleida ha acollit durant quatre dies el rodatge en estereoscòpia (3D) de "You will fall again", un curtmetratge de ficció. El director, Álex Pachón, ha comptat amb la col·laboració de l'estereogràfic Enrique Criado, un dels tècnics pioners a Espanya del 3D.
- *postproducció del curtmetratge "Clodette":* La postproducció del curtmetratge andorrà Clodette ja ha començat a les sales AVID i Mistika del Magical Media. El curt, que s'ha realitzat al Principat d'Andorra i està dirigit pel realitzador Josep Pozo i produït per la productora Imminent, també ha utilitzat tecnologia i maquinària del Magical durant la seva gravació.

- *Produccions petites videoclips i vídeos curts promocionals:* A les instal·lacions s’hi ha fet els videoclips de “joc net”, “betunizer”, “LASERS(“as youwant””, “Fige for Fall”. També s’hi ha gravat els vídeos promocionals de “Participa Melies”, “aquelarre Cervera 2014”. Destaquen la gravació del trailer “RottenRain” i l’enregistrament de l’orquestra simfònica de l’intèrpret a Wagner.
- *Producció “segon origen”:* l’rodatge de "Segon origen", el projecte en el qual Bigas Luna estava treballant quan va morir, continua rodant-se a les instal·lacions del Magical Media, així com a diversos indrets del Turó de Gardeny i de Lleida ciutat. L’adaptació de l’obra de Manuel de Pedrolo 'Origen com Mecanoscrit' està dirigit per Carles Porta, que també és productor i co-guionista.

Principals esdeveniments:

- *El Magical acull la Retro Consoles Party:* L’equip de voluntaris “Savetheparty”, organitzadors de les darreres Lleida Magical LanParty, i l’empresa tecnològica Ponent 2002, ubicada al Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida, han posat en marxa la Retro Consoles Party, una iniciativa que aplega al Magical desenes d’amants de les videoconsoles, videojocs i els primers ordinadors personals. L’acte està organitzat per la Paeria i el Magical i compta amb el suport del Parc Científic i la UdL. Durant la sessió es portaran a terme diverses activitats relacionades amb les videoconsoles, la informàtica i els drones. Hi ha, a més, un museu d’antigues consoles i microordinadors.
- *Lleida drone:* Magical Media Lleida acull la trobada Lleida drone única tot l’Estat espanyol. En la trobada i participen cada any les empreses del sector dels drones. L’objectiu de les trobades es presentar els nous avenços, compartir idees i donar a conèixer els seus productes.

7.2 GEPA (Garantia d'Espai per la Preservació de l'Accés)

GEPA POSTERIOR

Dades de la rehabilitació

- *Arquitectes:* Albert Benet i Ferran
- *Any de construcció:* 2008
- *Constructora:* Copisa constructora pirenaica s.a
- *Metres construïts:* 5.412 m²

Descripció del equipament

L'equipament GEPA (Garantia d'Espai per la Preservació de l'Accés) és un magatzem cooperatiu en l'àmbit de Catalunya que té com a finalitat conservar i preservar els documents de les biblioteques del Sistema Bibliotecari de Catalunya amb un baix ús, garantir-ne la preservació futura i l'accessibilitat quan alguna biblioteca ho necessiti.

Els objectius del GEPA són:

- Alliberar espai físic de les biblioteques i facilitar així que aquestes puguin reconvertir una part de l'espai dedicat actualment a guardar llibres a crear zones per a l'estudi i l'aprenentatge.
- Ser magatzem de descàrrega dels documents de baix o nul ús.

- Servir d'instrument per a una gestió cooperativa de col·leccions per a les institucions que l'integren.

L'edifici on està situat el GEPA és propietat de la Paeria de Lleida, però en va cedir l'ús, durant un període de 50 anys, al CBUC (Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya) i a la Universitat de Lleida. No obstant això, l'òrgan gestor de l'equipament GEPA és el CBUC el qual té la funció de fer les accions i contractacions que es considerin necessàries per al funcionament diari de l'equipament, d'acord a les directrius que n'estableix la comissió de gestió.

El GEPA és un equipament de consulta pública i pot ser utilitzat per totes les biblioteques del Sistema Bibliotecari de Catalunya, qualsevol persona interessada en la consulta a dels seus fons i, en general, totes les institucions que es van acceptant en el marc de la comissió de gestió de l'equipament. L'accés als fons d'ús cooperatiu es pot fer in situ a la sala de consulta del GEPA (amb la possibilitat de facilitar còpies dels documents), proporcionant còpies electròniques o fotocòpies a les institucions i també es poden subministrar originals a través del préstec interbibliotecari. D'altra banda, els documents d'ús propi s'utilitzen en les mateixes modalitats segons les normes i condicions que estableix la institució propietària, tot i que es prioritza la conveniència que la majoria dels documents puguin ser copiats parcialment o ser subministrats per préstec interbibliotecari.

El gener de 2007 s'havien iniciat les obres i es va formalitzar el lliurament d'obra de l'equipament el 29 de febrer de 2008. Novament el CBUC es va veure implicat en el projecte, fent les tasques pròpies de recepció de les obres i, un cop assumit l'edifici, també els treballs per a la seva posada en marxa. Finalment, el 8 d'octubre de 2008 es va inaugurar l'equipament amb la presència de les autoritats de les diverses institucions participants en el projecte, en una prova més que els grans projectes uneixen voluntats i sensibilitats.

L'equipament té una superfície construïda total de 5.412 m², dels quals més de 3.700 m² es destinen a arxiu, en 12 mòduls d'emmagatzematge. Aquests mòduls d'emmagatzematge tenen sistemes independents de control de les condicions ambientals i estan equipats amb un sistema automàtic de detecció i extinció d'incendis per aigua nebulitzada. Nou dels dotze mòduls estan actualment equipats amb prestatges, cosa que suposa més de 2.000 metres de passadissos de prestatgeries i 17.000 metres de

prestatges, i quan arribi a la seva capacitat màxima està previst que s'hi podrà desar, de manera compacta uns 43 quilòmetres dels actuals prestatges de les biblioteques. L'edifici disposa de dues sales de treball per al processament dels documents, una a la planta carrer i una altra a la segona, i una sala de consulta amb dotze places de lectura, una sala de reproducció de documents i una sala de reunions.

4.3.3 Museu de la Ciència, el Clima i el Medi Ambient de “La Caixa”: “Aquí la Terra”

FUTUR MUSEU DE LA CIÈNCIA

Dades de la construcció

- *Cost:* Desconegut falten fases per pressupostar
- *Arquitecte:* Toni Gironés
- *Any de construcció:* iniciada 2010 actualment en procés
- *Constructora:* Romero Polo (1ra fase)
- *Metres construïts previstos:* 2600 metres quadrats interiors i 1300 metres quadrats exteriors

Descripció del equipament

El museu de la ciència, el clima i el medi ambient, situat a l'antiga residència de suboficials, va començar a construir l'any 2009. Es tracta d'un projecte que generarà un espai d'estudi i recerca per als universitaris, generarà també un atractiu turístic més per la ciutat i albergarà la fundació Joan Oró. El Museu de la Ciència la Ciència, el Medi Ambient i el Clima, que tindrà una superfície de 2600m² i 1300 m² d'espais exteriors, incorporarà elements museogràfics novedosos, com ara objectes reals que demostrin l'exposició al canvi climàtic. El seu director i responsable del museu és el científic Jorge Wagensberg, actual director del Cosmocaixa de Barcelona.

Aquest nou equipament cultural és fruit de l'acord signat entre la Caixa i la Paeria en virtut del qual l'Obra Social "la Caixa" col·labora amb l'Ajuntament per fer l'equipament interior del projecte museístic "Aquí, planeta Terra", una mostra produïda pel Programa de Medi Ambient de l'entitat adreçada a analitzar les problemàtiques actuals de major actualitat i a sensibilitzar al voltant de la importància de la preservació de la biodiversitat de la Terra, mentre que l'Ajuntament s'encarrega de la construcció de l'equipament i de la urbanització posterior. El futur museu, que també acollirà la seu de la Fundació Joan Oró, comptarà amb elements museístics vinculats al Planeta Terra, el Clima, l'Aigua i l'Agricultura.

El nou museu presentarà exposicions (permanents i temporals), activitats (tallers, conferències, cursos, seminaris, etc. Al nou museu s'aplicarà un mètode museogràfic innovador: la Museologia Total (concebut i aplicat per primera vegada a Cosmocaixa de Barcelona) basat en objectes reals (que ocupen espai) i fenòmens reals (que ocupen temps) en mútua interacció amb altres formes de coneixement (art) i de les noves tecnologies (Internet, multimèdia) que donen suport i potencien la realitat.

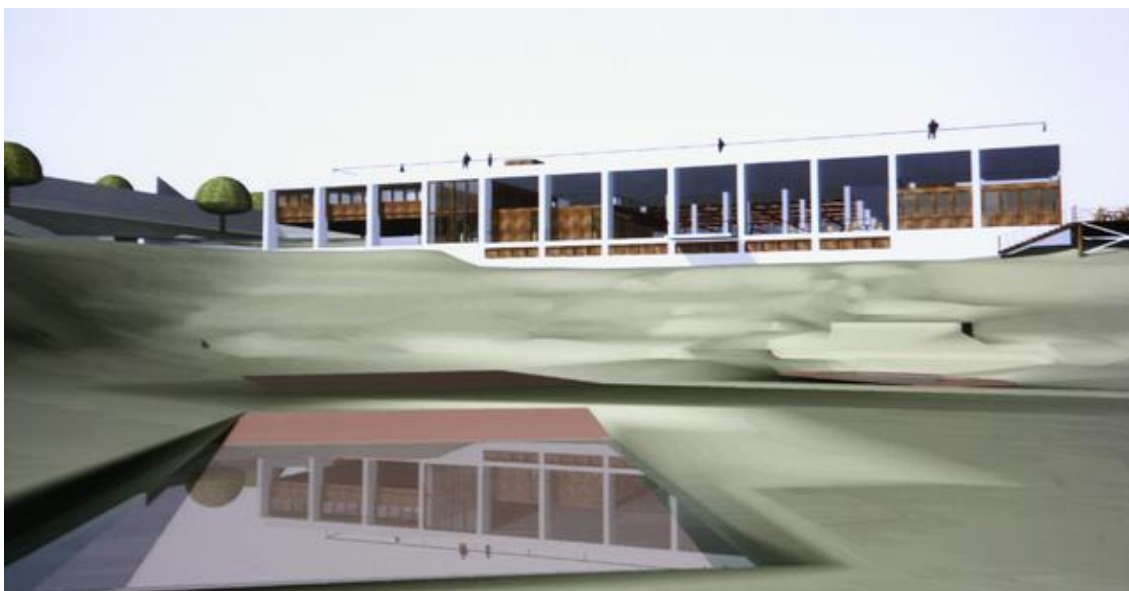
Arquitectura

El projecte arquitectònic de l'arquitecte Toni Gironès té com a prioritat la sostenibilitat i el respecte pel medi ambient. L'edifici s'ha dissenyat tenint en compte les condicionants del terreny, minimitzant-hi els impactes tant durant la construcció com en l'explotació de l'edifici. El projecte contempla la reutilització de materials per aconseguir la major sostenibilitat possible. El nou Museu serà pioner en la matèria del canvi climàtic, ja que la sostenibilitat de l'edifici produirà un estalvi energètic per si mateix, és per això que s'ha previst que la coberta del claustre sigui enjardinada i que tota l'aigua es reculli i s'emmagatzemi. Aquesta coberta estarà a sis metres d'alçada i serà vegetal de fulla caduca. Això permetrà filtrar la calor i aconseguir que a la nova plaça pública que genera l'espai hi hagi uns 5 o 6 graus de temperatura menys. A l'hivern la fulla caduca desapareix podent gaudir de la radiació solar. A més, l'edifici assegura la plena accessibilitat per aquelles persones amb mobilitat reduïda i discapacitats físics, psíquics o sensorials de tots els espais, tant interiors com exteriors

El museu s'estructurarà en quatre unitats, que es disposaran formant una U. L'espai generat esdevindrà un claustre, que serà el cor de l'edifici.

Atès que el plantejament arquitectònic té com a prioritats la sostenibilitat i el respecte pel medi ambient, el projecte aposta per la recuperació ecològica ja que pretén la millora ambiental i l'ordenació de l'àmbit adjacent al nou museu per a l'ús públic amb l'objectiu de recuperar els ecosistemes preexistents i contribuir al control climàtic del nou edifici del museu.

Per aconseguir aquests objectius el projecte es marca diversos criteris com incorporar elements vegetals significatius, potenciar la plantació amb vegetació necessària per a la climatització de l'edifici i recuperar i drenar l'aigua de la pluja. També s'aprofitaran els espais existents d'acumulació d'aigua per a la creació d'espais d'humitat que augmentin el nivell de la biodiversitat de la zona.

FUTUR MUSEU DE LA CIÈNCIA

Estat de la construcció

Les obres que començaren l'any 2010 es veuen actualment parades tot i que com va afirmar el Paer en cap de l'ajuntament de Lleida, Àngel Ros, està previst que a la primavera del 2015 les obres de la primera fase esdevinguin finalitzades i s'instal·li ja la fundació Joan Oró.

Les obres tindriem que haver estat finalitzades l'any 2012 però a causa de la manca de finançament les obres van ser paralitzades després de la primera fase de construcció.

ESTAT DE LA CONSTRUCCIÓ

4.4 PISCINES DE GARDENY

PISCINA DE GARDENY

Piscina remodelada l'any 1999, té un aforament de 200 persones i disposa de 1 vas d'aigua. La superfície total bruta és de 3.885 m² i la superfície útil de la piscina és de 400 m². Les dimensions de la piscina són de 33x12 m. Disposa de vestidors perfectament equipats.

Aquesta piscina rehabilitada formava part dels equipaments dels soldats entre els anys 1945-1985 i es troba just a la vora de l'antiga pista d'atletisme i just darrera de la discoteca Larida Lleida.

4.5 LARIDA DISCOTECA

Larida Lleida la única gran discoteca oberta durant tot l'any de les terres Lleida i província fins l'any 2014 a partir del 2015 solament obrirà la temporada d'estiu, la discoteca gaudeix d'esta a un lloc privilegiat ja que Larida Lleida es troba al turo de gardeny una zona sense habitants cosa que li permet no tenir massa queixes veïnals pel soroll.

La seva bona situació geogràfica li permet obrir la discoteca d'estiu a l'aire lliure cosa que la joventut i la ciutadania amb general agraeix. Un altre punt fort del èxit d'una discoteca al turó és que s'hi pot accedir amb facilitat caminant ja que està dins de la ciutat i els ciutadans no han de desplaçar-se fora la ciutat i per la gent que prefereix anar-hi amb automòbil no te cap mena de problema d'aparcament ni de seguretat ja que l'aparcament és vigilat.

Els clients de la discoteca tenen el luxe de poder gaudir de 2 ambients, l'ambient d'hivern anomenat "Larida Winter" i l'ambient d'estiu "Larida Summer". Els dos ambients estan un al costat de l'altre cosa que facilita la feina dels seus treballadors i gerents.

La discoteca acostuma obrir tots els dijous(festes universitàries) , divendres(entrada +16), dissabtes (entrades +18) i per les festes especials com sant Joan, cap d'Any, carnaval.... etc.

Larida Winter:

Larida Winter l'espai d'hivern contava amb unes instal·lacions de nova construcció al costat de la pista d'atletisme. La discoteca estava equipada amb els millors equips de musica de l'actualitat, barres, escenaris, i serveis el recinte contava de 3 sales distribuïdes en dos plantes sumant un total de 3.143 m2 d'oci nocturn tancat.

Aquest recinte esdevindrà un centre cultural la temporada 2014-2015 d'hivern i no tornarà a exercir de discoteca d'oci nocturn.

SALA PRINCIPAL LARIDA WINTER

Larida Summer

Larida Summer és un espai a l'aire lliure, els seus visitants o clients poden gaudir de molts serveis en aquest gran espai com el restaurant. Larida Summer té 4 espais o sales equipades amb els millors equips de música de l'actualitat.

LARIDA SUMMER

4.6 CASTELL DELS TEMPLERS

CASA DELS TEMPLARIS

Actualment el castell del templer és un atractiu turístic de la ciutat de Lleida situat al turó de Gardeny. Rehabilitat des de fa poc temps és un al·licient més per venir a visitar la ciutat.

Lleida posa a l'abast de lleidatans i visitants un bocí de la història de la ciutat de forma didàctica i accessible. Panells, audiovisuals i elements explicatius recreen la vida d'aquesta orde religiosa i militar. Gràcies això podem conèixer i reviure els ideals de l'Orde del Temple, i com vivia la milícia monacal. El Castell de Gardeny convida a tothom a participar en una experiència única: viure de primera mà com era el dia a dia d'un cavaller templer.

Com devia ser la vida quotidiana dels templers en una de les seves comandes a casa nostra? Què menjaven, com es vestien, on guardaven els seus béns i com els obtenien, com es preparaven per a la batalla, qui podia ser templer... Per resoldre aquests dubtes i d'altres sobre aquesta orde militar, la millor manera és aconseguir esdevenir "Templer per un Dia". L'antiga Comanda de Gardeny, una imponent fortalesa dels segles XII-

XIII, convida a recórrer les seves estances i viure en cada espai com era el dia a dia d'un cavaller templer, així com dels diferents membres que formaven part de la comunitat.

Per aconseguir-ho, i amb la intenció que aquells visitants, siguin famílies o grups d'amics, puguin esbrinar la funció de cada un dels espais del castell i reviure la vida diària dels templers, s'utilitzen diferents objectes recreats en base a originals de l'època, com ara un arnès militar de mitjans segle XIII, que els visitants hauran d'utilitzar com a tals. Així que si voleu conèixer l'Orde del Temple de forma rigorosa i divertida, alhora podeu recórrer un castell desconegut.

5. FUTUR DEL TURÓ DE GARDENY

5.1 PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE FUTUR DE GARDENY

VISTA GENERAL DEL TURÓ

Dades bàsiques de la proposta

Superfície del Pla especial	503.233,11 m ²
Superfície zones verdes:	280.457,53 m ²
Superfície d'equipaments:	131.140,44 m ²
Superfície sistema viari:	88.333,89 m ²
Superfície sistema d'infraestructures:	2.858,74 m ²
Sostre edificable:	268.526 m ² st
Llocs de treball potencials del Parc:	5.500 treballadors
Periodificació:	4 Escenaris de 3 anys, 6 anys, 4 anys i 2 anys, respectivament
Cost urbanització:	34,09 M€
Usos Principals:	Serveis tecnològics i Terciari de serveis
Usos complementaris:	Allotjament per a col·lectius específics, socioculturals i serveis tècnics

Direcció del document

- Ricard Pié i Ninot, dr. arquitecte
- Josep M. Vilanova i Claret, dr. Arquitecte

Resum del pla

El Pla especial urbanístic del Turó de Gardeny té per objecte reformular els objectius proposats pel Pla General de Lleida i concretar les propostes de desenvolupament urbanístic del Turó, en coherència amb les determinacions del planejament urbanístic general, però actualitzant les seves previsions respecte la utilització del Turó, atès que els parcs científics i tecnològics són projectes que estan en constant transformació arreu del món.

La transformació que actualment està vivint Lleida, és una oportunitat per a què el Parc tecnològic de Gardeny esdevingui un punt de referència, un equipament d'escala territorial i un punt d'encontre entre els parcs catalans i els aragonesos.

Donat que en els darrers anys aquesta part topogràficament emblemàtica ha estat funcionant desvinculat del conjunt de la ciutat, també, és una oportunitat per integrar aquests terrenys dins de la ciutat, aportant un teixit productiu ben relacionat, que doni valor d'ús al Turó.

Els objectius de l'ordenació del Pla especial urbanístic són:

- Redefinir les activitats del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida i potenciar les activitats terciàries de serveis, científiques, tecnològiques i empresarials.
- Establir com activitats complementàries de les principals, anteriors, les destinades a allotjament hotel·ler, els usos residencials per a les persones vinculades a l'activitat productiva del Turó, els serveis tècnics i els usos socioculturals.
- Prendre posició davant del procés de metropolitanització del municipi i reforçar el sistema d'espais lliures i d'equipaments de la ciutat.
- Reconsiderar l'estructura i la jerarquia de les xarxes viàries, per assolir una mobilitat sostenible.
- Ordenar el paisatge del Turó de Gardeny

El PEU posa en contacte la part alta del turó amb la ciutat ubicada a la plana, redissenyant i donant una major continuïtat al sistema d'espais lliures i al d'equipaments.

Pel que fa a l'ordenació de l'edificació, el Pla especial urbanístic de Gardeny proposa un model compacte dalt del Turó, amb una arquitectura representativa i singular que doni caràcter a la plataforma de Gardeny, i planteja una gran anella verda que actua com a límit contenidor de la part edificada.

Aquesta ordenació s'estructura mitjançant la creació d'una nova direcció longitudinal de les noves illes edificables que pretén relacionar-se amb la directriu del carrer Major i s'orienta cap a la Seu Vella.

L'ordenació dels espais lliures es concreta mitjançant la creació de tres nous eixos transversals que busquen connectar –visualment- el riu amb el Turó, travessant-lo fins a la vessant nord per connectar amb el sòl no urbanitzable.

Així mateix, en l'ordenació de les zones verdes, s'aposta per la creació d'una nova façana del Turó en tot el seu espai atalussat i, molt especialment, en les seves façanes sud i oest.

VISTA DE LA CARA SUD DEL TURÓ, PARC CIENTÍFIC I TECNOLÒGIC AGROALIMENTARI

Pel que fa l'ordenació del sistema viari, el Pla especial urbanístic proposa la concreció i reserva viària del nou vial d'accés al costat sud-oest de connexió de Gardeny amb

l'antiga NII que, juntament amb els accessos actuals basteixen una xarxa viària a la plataforma superior formada, principalment, per dues anelles perimetrals.

El PEU de Gardeny soluciona el problema d'accessibilitat del turó, aconseguix donar cabuda a dalt de la plataforma a tots els treballadors previstos en un temps prudencial i facilita l'entrada al parc des dels viaris més importants.

Comunica la ciutat amb el Parc Científic, millora la xarxa de transport públic i redirigeix els vehicles cap a un nou accés rodat previst sobre la NII –al costat sud-oest del turó, accés que alliberarà en part l'entrada nord pel barri de la Mariola.

El paisatge és l'element fonamental d'identitat d'una comunitat, és el reconeixement del valor de la història d'un poble i d'un territori, la referència obligada per a la gent que hi viu i la raó que justifica la visita al lloc.

El PEU entén i dóna forma al paisatge del tossal, el requalifica, establint mesures per a la protecció del medi i del paisatge i per a l'estabilització dels talussos.

La proposta preveu el manteniment de la titularitat pública del sòl, com a garantia d'un desenvolupament adequat per a la ciutat.

VISTA CARA NORD DEL TURÓ, MAGICAL, MUSEU DE LA CIÈNCIA

Cal destacar alguns aspectes d'especial rellevància tècnica que aporta el document del Pla especial urbanístic:

- Estudi ambiental com a base de les propostes de tractament paisatgístic del perfil de Turó, els alçats i les seccions, i base de la proposta de tractament de revegetació i estabilització dels vessants sud i sud-oest del Turó.
- Estudi d'Avaluació de la mobilitat generada per donar resposta als fluxos de trànsit previstos, als esquemes viaris bàsics, les seves seccions i la disposició i capacitat de l'aparcament de vehicles
- Anàlisi dels Parcs científics i tecnològics en l'àmbit català i espanyol i encaix de la proposta en el marc dels desenvolupament de l'activitat científica, tecnològica i empresarial
- Anàlisi específic i disseny del nou accés viari oest del Turó, complementant els accessos existents.
- Estudi de l'estabilitat dels talussos del Turó per a la determinació de les mesures adequades del seu tractament, des de la revegetació i l'estabilització geològica, fins als remodelació topogràfica, amb la creació de dos edificis singulars de recolzament dels talussos i d'accés de vianants al Turó.

REPRESENTACIÓ PEATONAL

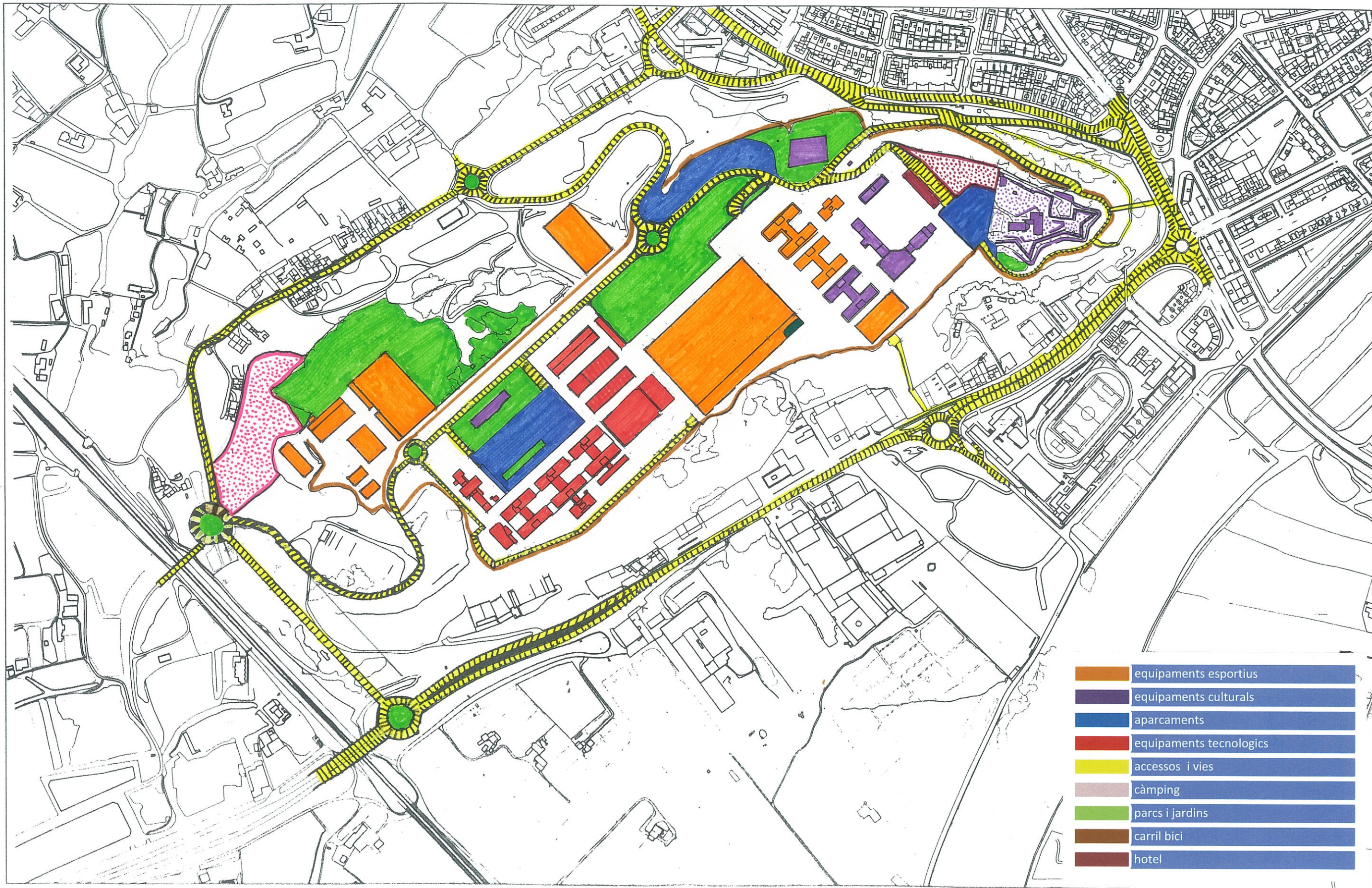
5.2 PROPOSTA - PROJECTE URBANÍSTIC DE GARDENY

Vist el passat del Turó, el present actual i els projectes dissenyats de futur, he volgut fer una nova proposta urbanística del Turó de Gardeny que es concreta en diversos aspectes, amb l'objectiu de millorar l'accessibilitat i potenciar els usos a la ciutadania i també fer un pol d'atracció en els diferents àmbits del parc actuals i de futur, una atracció tant des d'un punt de vista ciutadà, empresarial i perquè no turístic.

La proposta de projecte vol ser un primer pas per regular els usos principals del Turó de Gardeny, tot i partint del pla especial urbanístic de Gardeny, es plantegen propostes d'usos principals partint d'un model de mobilitat, que inclou el disseny d'espais lliures i d'interès natural. Es planifica introduir també en el marc un conjunt esportiu de magnitud important, que doni resposta a les necessitats del sector de la ciutat, de Catalunya i de la franja de ponent i Aragó. També és vol continuar amb la Lleida Tecnològica, amb l'actual Parc Científic i Tecnològic i amb la seva repercussió econòmica i empresarial que actualment suposa un impuls a sectors tecnològics emergents d'alt valor afegit. La Lleida Cultural amb el parc de les Humanitats també és un dels objectius principals, els museus ja planificats, el futurivers culturals i el Museu de la ciutat entre d'altres.

És un esborrany de projecte ambiciós i encara que es conegut per tothom que els escenaris pressupostaris que es dibuixen per al futur estant molt condicionats per la conjuntura econòmica, crec que es pot fer una proposta de reflexió de com voldríem la Lleida del Futur i el Turó de Gardeny és una oportunitat immillorable de planificació.

El futur decidirà si la situació econòmica millora, sí la inversió de capital privat o públic ho pot arribar a fer real i si els objectius d'avui poden ser realitats del demà.

5.2.1 La mobilitat

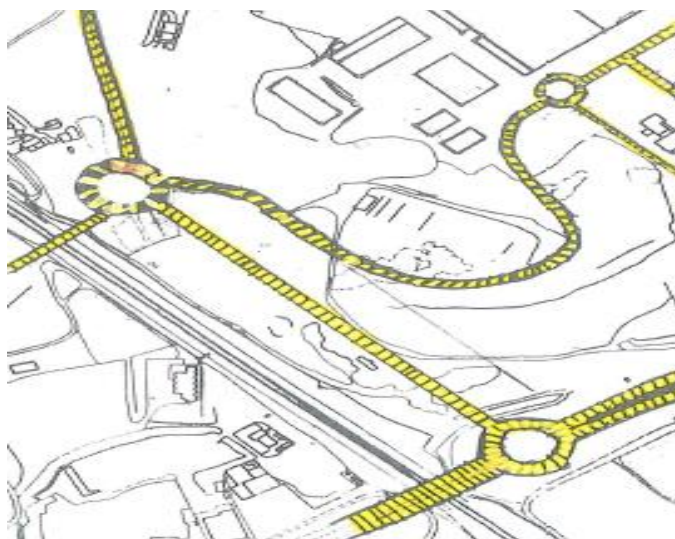
Una de les mancances de l'actual Turó de Gardeny es centra en la mobilitat. Als ciutadans de la ciutat se'ls fa poc atractiu l'accés al Turo i la mobilitat interna no està desenvolupada, per la qual cosa he treballat en base als objectius següents com a eixos que determinarien un pla de mobilitat del Turó:

1. Incrementar el nombre d'accessos i fer-los en totes les "cares" del Turó
2. Incrementar el nombre de places d'aparcament i fer-les de qualitat i adequadament senyalitzades
3. Dissenyar una xarxa viària al Turó dedicada als vianants, amplia i de qualitat.
4. Fomentar l'ús de la bicicleta com a mode de transport al Turó.

Els accessos atansaran el Turó a la ciutadania

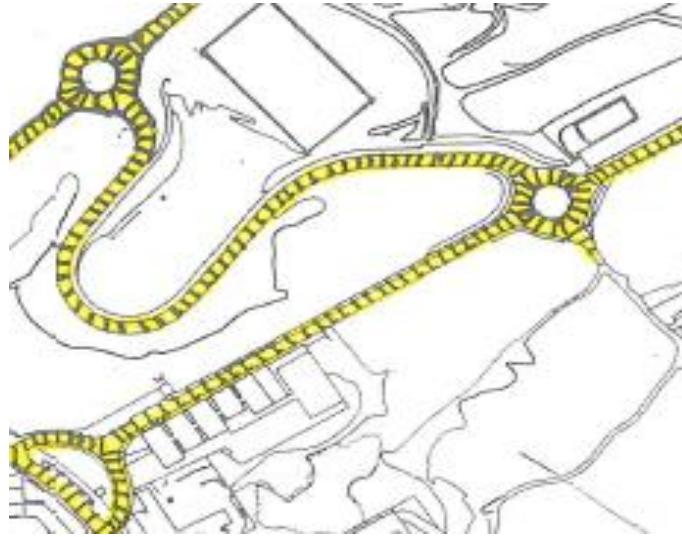
En primer lloc he analitzat els accessos actuals i he fet una nova proposta que consisteix bàsicament en:

- *Un nou Accés pel Sud al Turó de Gardeny.*

He mantingut la proposta del Pla Urbanístic Especial de l'Ajuntament de Lleida pel que fa a l'accés proposat per l'avinguda de l'Exèrcit que continua per l'antiga Nacional II, carretera de Saragossa, actualment avinguda de l'Exèrcit, on es planteja una rotonda abans de creuar les vies de l'Ave i que permetria un accés paral·lel a la via del tren, continuant amb una nova rotonda que enllaçaria amb el pont que creua les vies de l'AVE del Camí de la Mariola de la falda de Gardeny i la construcció d'un accés per la banda sud del Turó amb arribada propera a l'edifici Cedico. Aquest accés seria hàbil per a vehicles, carril bicicleta i a peu. (Accés Mariola-AVE)

- *Accés oest del Turó de Gardeny*

Mantenir l'accés actual i de recent construcció que hi ha des de l'extensió de l'Onze de setembre , cruïlla amb el Camí de la Mariola i que accedeix al parc per la banda oest.

- *Accés Nord del Turó de Gardeny (clàssic)*

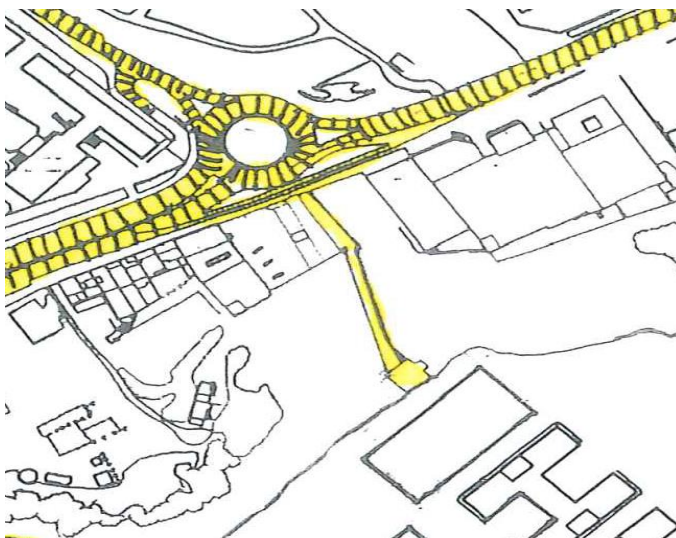
Accés clàssic del Turó de Gardeny per la Avinguda Galileo i Galilei que ens porta fins al centre del Turó i en permet a través de Nord a Sud, a aquesta Avinguda si pot accedir tant des de la Mariola per carrer Cardenal Cisneros com des de Cos Gayon (es a dir, des de Ronda).

Accessos exclusiu per vianants. Analitzats els actuals accessos, valoro que el Turó és poc accessible per a vianants i no resulta atractiu per als ciutadans el desplaçament a peu. D'altra banda, el Turó és molt proper a la ciutat i la única "dificultat" es troba en el

important desnivell topogràfic. Per la qual cosa es planteja facilitar accessos per a tothom, infants, gent gran i minusvàlids.

Amb aquest motiu es plantegen dos nous accessos i la remodelació i millora de l'actual accés que hi ha per l'avinguda Galileo Galilei .

- Un accés nou de Ruffa

Nou accés amb ascensor davant de la rotonda de l'Avinguda de l'Exèrcit amb la de Ruffa, propera a l'Institut Joan Oró. Aquesta opció permetria obrir una nova mirada del Turó a l'Est i fer-lo proper al riu Segre i a la comunitat educativa que ocupa els Instituts del Camp Escolar.

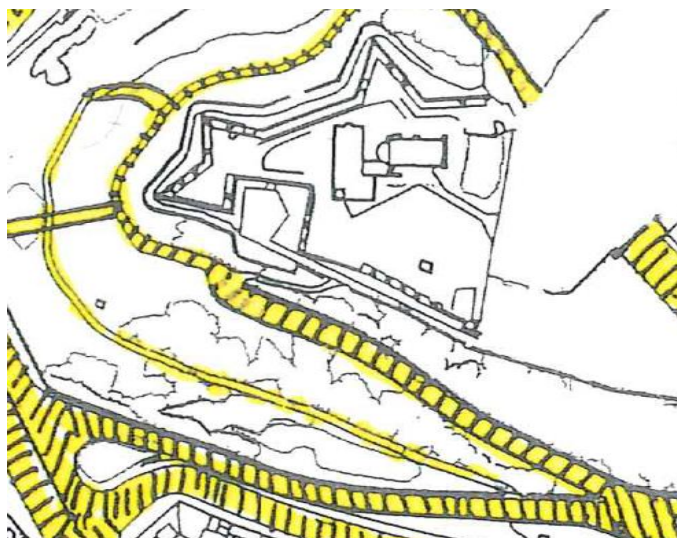
- Accés plaça l'exèrcit

Un accés amb escales mecàniques adaptades per minusvàlids, per nord del Turó, una mica abans de la cruïlla del Carrer Cos Gayon (continuació de

Passeig de Ronda), avinguda de l'Exèrcit i avinguda de Madrid, concretament davant de la Plaça de l'Exèrcit. Aquest accés caldria complimentar-lo amb una ampliació de la vorera actual i remodelació de la calçada. Aquest accés permetria accedir al Parc directament al Castell dels Templers i l'integraria com a línia de continuïtat a l'eix comercial de la ciutat i alhora permetria la unió visual dels dos Turons de la ciutat, el de la Seu Vella i el de Gardeny.

- Accés Templers

Remodelació del camí que accedeix al Turó pel carrer que encara no té nom adjudicat i que s'hi accedeix des del carrer Avinguda Galileo Galilei. Aquest accés es concep com una zona verda de passeig i d'apropament als espais naturals del Turó, de pi i matoll. Aquesta actuació caldria complimentar-la una bona proposta d'enjardinament i de recuperació de la vegetació originària del Turó, amb espais de vegetació mediterrània. Aquest accés no té excessiu desnivell, dons rodeja el turo i va agafant la quota d'alçada d'una manera gradual fins arribar al Castell dels Templers, es planifica com un itinerari ideal per als ciclistes i caminants. Uneix la ciutat al Turó a través d'un camí d'espai natural i paisatgístic.

La mobilitat del Turó es planteja circular, de forma que des de qualsevol dels punts cardinals del Turo, la ciutadania hi pugui accedir de manera fàcil i eficaç. Sota aquesta premissa, es proposa millora el camí de la Mariola de la Falda de Gardeny, per tal que esdevingui una via de comunicació eficaç des de la nova Rotonda del Pont de l'Ave,

amb la rotonda de que es va construir recentment i que obria l'accés per la Mariola al Turó per la banda Oest. Amb aquesta proposta la ciutat s'obre per la banda Sud del Turó i aproxima el la zona comercial Creu del Batle (centre comercial Creu del Batlle més conegut com Unipreus i Mekanocamp) i aproxima i integra aquesta zona comercial a la ciutat i alhora la partida de la Caparrella.

La mobilitat interna al Turó, circulació i aparcaments

La mobilitat interna del Turó és un dels aspectes claus del Turó, de fet es podria considerar com la "sala de màquines" del Turó, allò que farà vertebrar l'espai.

En aquest aspecte caldrà dissenyar els espais per a vianants en diversos punts del Turó, la creació de zones de circulació en clau zona 30 , el desenvolupament d'una xarxa per a bicicletes i per descomptat millorar el servei de transport públic urbà amb l'ampliació de les línies i freqüències i punts de parada. Un dels aspectes importants serà dissenyar espais que fomentin els desplaçaments a peu , més espai per passejar, més verds i zones de lleure. També caldrà dissenyar zones d'aparcament que cobreixin amb escreix les necessitats del Futur Turó.

La circulació al Parc es vertebrarà per dues rotondes la situada al sud i que s'hi accedeix pel nou accés de La Mariola-Ave, l'anomenem rotonda del Parc Científic i Tecnològic que comptarà amb un aparcament (Tecnològic) .

APARCAMENT TECNOLÒGIC

Aquest vial estarà comunicat amb la Rotonda que s'hi accedeix per la part Oest de la Mariola i que anomenarem rotonda " Central del Parc" i que comptarà també amb un ampli aparcament (Cultural-esportiu).

El vial estarà dissenyat com una gran *Rambla del Parc* de doble sentit amb amplies voreres i carril bici, amb arbrat, un espai amb mobiliari urbà com bancs, fonts i papereres que afavoreixen el passeig a peu i amb bicicleta, compatible amb la circulació de vehicles.

APARCAMENT CULTURAL - ESPORTIU

APARCAMENT CULTURAL

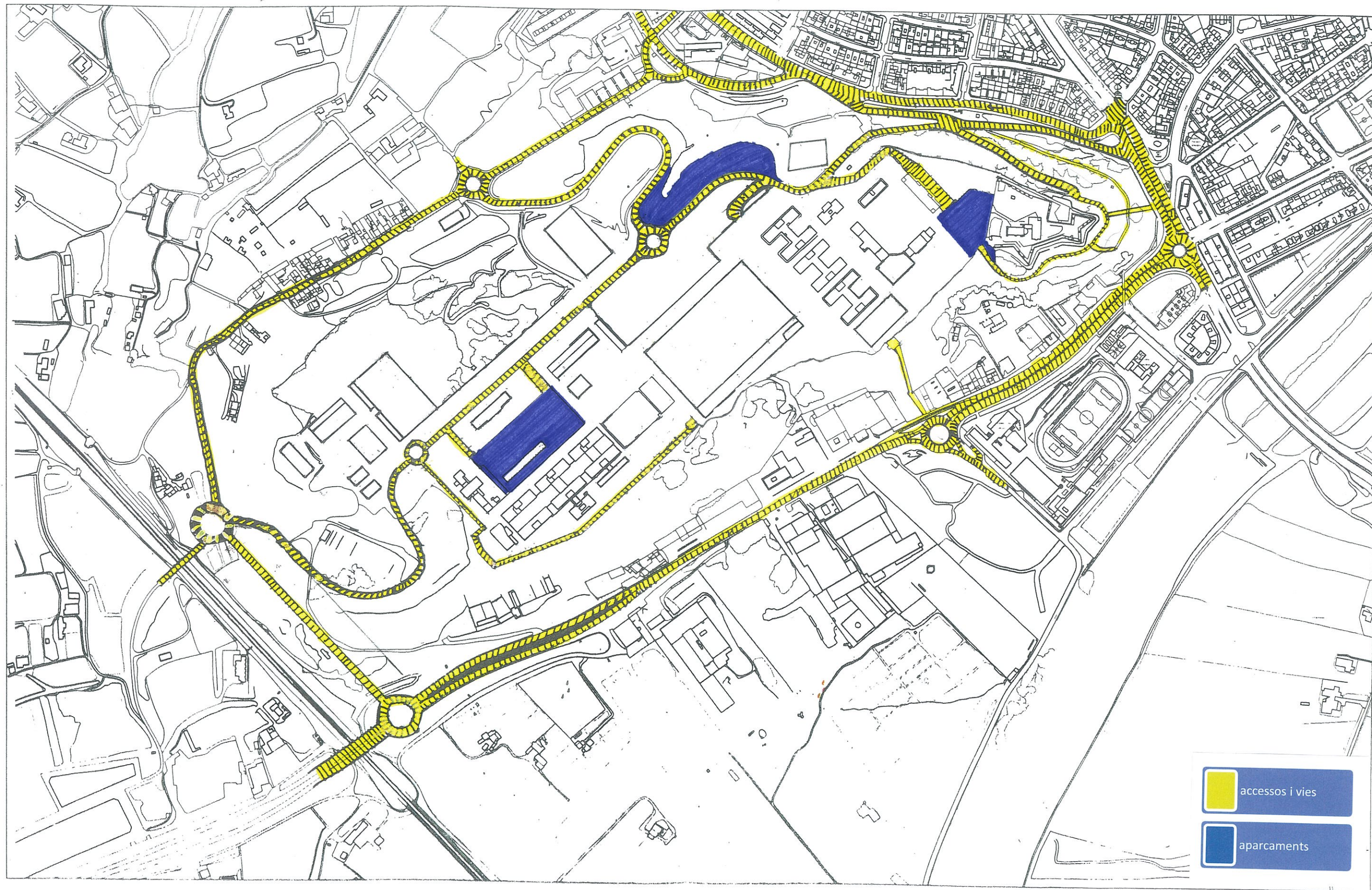
Aquesta Rambla del Parc es visualitza com un vial que recorre el Turo de Sud a Nord, s'estén al Est amb una via de circulació que rodeja el Parc Científic i Tecnològic i una per la cara Nord s'estén i vehicula tota la zona del Castell dels Templers, on també s'ubica un pàrquing (Cultural) i el Parc de les

Humanitats

Mes espai per passejar i més espai de lleure

He planificat que tot el parc estigui connectat per als vianants i per la bici en un ampli passeig que rodegi tot el Turó. Com a novetat el passeig ha de contemplar importants vistes per la cara Est, on es visualitza tot el Segre, la plana de Lleida, les partides de l'Horta de Lleida, un patrimoni paisatgístic agrari de gran valor. Les vistes són sens dubte un dels grans atractius paisatgístic del Turó. Aquest nou camí serà el connector per als dos nous accessos planificats exclusivament per a vianants amb el ascensor previst a la cara Est i les escales mecàniques de la cara Oest del Castell dels Templers.

Per aquest camí trobarem a un costat el paisatge de la plana de Lleida i el seu riu, les vistes sobre la ciutat i el Turó de la Seu vella i les vistes sobre l'Oest de la Ciutat amb la mirada al fons del Turó de la Cerdera i per la part interna es podrà visualitzar tot el Turó i les seves instal·lacions, així com parcs i jardins. Serà una via magnífica per passejar i descobrir l'encant de la nostra ciutat i el seu entorn. Un lloc on gaudir de la ciutat i del seu paisatge.

accessos i vies

aparcaments

5.2.2 Parcs i jardins del Turó de Gardeny

El Turó de Gardeny ha d'esdevenir un espai de natura dins la ciutat, els parcs i jardins del Turó han de ser d'una importància cabdal, ja que el faran atractiu, i potenciaran l'espai com a lloc de trobada, de relació, de lleure, de relaxació. Un lloc on seure tranquil·lament envoltat per vegetació, un entorn amable per gaudir de la natura, i que determini el paisatge de la ciutat al Turó. La remodelació d'aquests espais en aquests termes es una oportunitat urbanística per a la Ciutat, doncs permet espai públic verd, de qualitat i que pot esdevenir un orgull per als ciutadans.

Lleida ha comptat tradicionalment amb diferents espais emblemàtics, com els Camps Elisis construït fa 150 anys amb inspiració romàntica francesa, l'altre espai verd és la canalització del Riu Segre, que finalitza les obres l'any 1996 i que suposa la reordenació del riu al seu pas per la ciutat, esdevenint actualment una zona de lleure molt apreciada pels ciutadans i que determina el paisatge de la ciutat. I finalment el parc de la Mitjana, més de 90 hectàrees de bosc de ribera, prats humits i zones amb aigua, sorprèn per la seva bellesa a les portes de la ciutat, L'Ajuntament hi va fer als anys 90 una inversió important per tal que esdevingués una de les Zones verdes més conservades i actualment és molt valorada per tota la població de la ciutat

El Turó de Gardeny ofereix a la ciutat una oportunitat excel·lent per incrementar un nou espai emblemàtic de natura de la ciutat, és un projecte del segle XXI per a una ciutat del Segle XXI i pot arribar a esdevenir un referent per a la ciutadania i determinar el paisatge de la ciutat.

ACTUAL SITUACIÓ DEL PARC SAUL CRAVIOTTO

La proposta contempla dos grans espais verds amb equipaments i serveis per a totes les franges de població, des dels infants fins a la gent gran, amb espais per la pràctica d'esports i zones de pícnic. La vegetació d'aquests espais caldria que es plantegés des d'experts botànics, però ha de comptar amb arbre d'ombra, zones

arbustives, amb camins per passejar-hi, per fer-hi esport o perquè juguin les mascotes com gossos.

Els dos espais es situen molt pròxims ja que el dos es troben al sector oest, l'únic lloc on no és troben edificacions. El espai més gran es aquell situat més al sud a la vora del càmping, dels camps esportius i del aparcament Tecnològic al qual anomenarem parc Saul Craviotto amb honor a un dels millors esportistes de Lleida, guanyador entre d'altres premis de dues medalles Olímpiques i tres medalles Mundials.

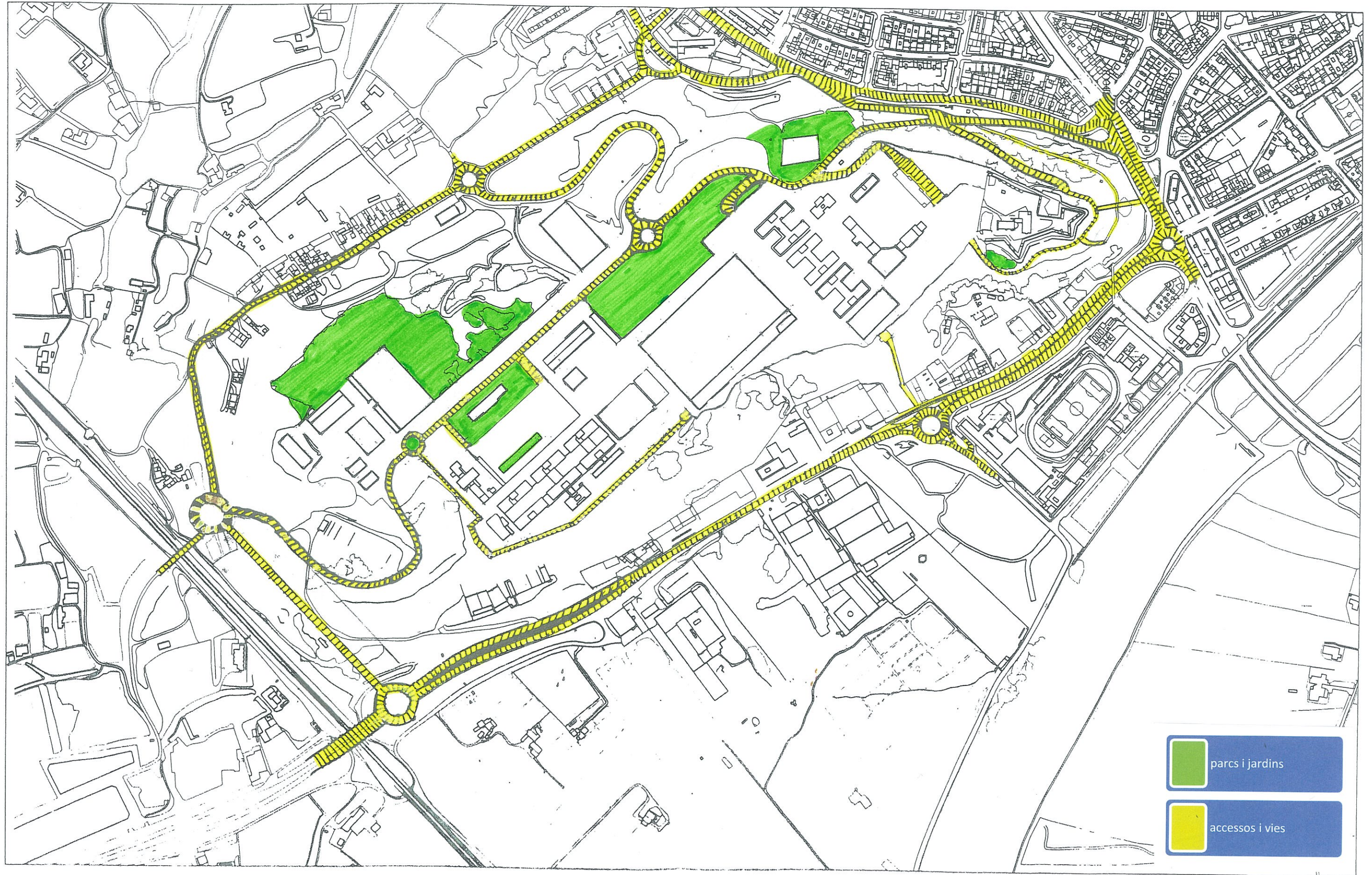
ACTUAL SITUACIÓ DEL PARC SAUL CRAVIOTTO

L'altre espai situat just al centre del Turó al voltant de la Rotonda Central de Gardeny i que s'allarga fins envoltar totalment al Museu de la Ciència l'anomenarem Parc Albert Costa, tennista lleidatà reconegut mundialment guanyador entre d'altres trofeus del prestigiós GrandSlam de Roland Garrós.

ACTUAL SITUACIÓ DE LA PROPOSTA DEL GRAN PARC CENTRAL ALBERT COSTA (VISIÓ DES DE ROTONDA CENTRAL)

El parc Saul Craviotto destacaria per ser un gran espai amb arbres, parcs infantils i taules per dur a terme picnics familiars i fins i tot barbacoes en canvi l'altre el parc Albert Costa seria un espai de tranquil·litat absoluta amb fonts, bancs per gaudir de les espectaculars vistes sobre la ciutat de Lleida i de la Seu Vella.

5.2.3 El Turó com a referència esportiva de la ciutat

Lleida, és una ciutat amb llarga trajectòria esportiva, per destacar algunes dades importants, destacaria que compta des de l'any 1982 amb l'Institut Nacional d'Educació Física, l'INEFC, Lleida ha estat durant tots aquests anys l'impulsor en la formació de professionals del sector i l'impacte a la ciutat és extraordinari, són molts els directius esportius de la ciutat, tècnics, esportistes i professionals del sector que han realitzat estudis en aquesta institució, i que han revertit el seu coneixement en la ciutat, en la creació de clubs esportius, en la formació d'esportistes de base i d'elit i en la formació de molts lleidatans i lleidatanes amb l'elevada quantitat de clubs i entitats esportives de la ciutat i en diferents esdeveniments internacionals que s'han dut a terme, assenyalar la proclamació a l'any 2008 de la Ciutat Europea de l'Esport.

Lleida té també una llarga trajectòria d'infants i joves que practiquen esport de base i de competició, de fet des dels anys 90 Lleida comptava amb un centre de tecnificació esportiva de Lleida, de la xarxa del consell català de l'Esport i que vinculat a l'Institut Marius Torres i que malauradament va tancar les seves portes fa uns 4 anys.

La ciutat compta amb força instal·lacions esportives, però en els últims anys, amb l'increment de practicants, de clubs i associacions esportives, es fa evident que manquen instal·lacions per a cobrir tota la demanda potencial, tant de pavellons, com d'altres equipaments com piscina coberta. La piscina coberta municipal dels Camps Elisis va tancar les seves portes fa uns anys, paral·lelament es va obrir algun altre complex esportiu com el Trèbol que compta amb piscina coberta però que no pot donar cabuda a les demandes de la ciutat. Lleida tampoc ha comptat mai amb una instal·lació per a la equitació encara que a les afores de la ciutat algun club privat té aquest equipament. D'altra banda la única instal·lació que pot acollir entrenaments i competicions de rugby està situada dins del complex de l'Inefc, per la qual cosa tot i donar servei a algun club de la ciutat és insuficient per la expansió d'aquest esport.

Lleida té una realitat esportiva que pot escollir perfectament unes instal·lacions capdavanteres de suport als esportistes i entrenadors de la ciutat, tant des d'un punt de vista de tecnificació esportiva com des de l'alta competició, que permetin a més ampliar la xarxa d'equipaments esportius de la ciutat, apropar encara més l'esport als ciutadans, i facilitar que Lleida pugui tenir una veritable connexió entre educació i esport, de manera que els joves esportives de la ciutat puguin compaginar amb facilitat la pràctica

esportiva i la competició amb els estudis reglats tant siguin obligatoris com post-obligatoris.

Actualment, el dinamisme i la complexitat de l'activitat esportiva a la ciutat, vinculada a àmbits tan diversos com la pròpia pràctica de l'esport, els clubs, la promoció de la salut, l'educació, l'economia, i la projecció de la ciutat, fa necessari pensar en l'esport com un element de dinamisme de la ciutat i és per això que vull fer en aquesta proposta de nous equipaments de la ciutat al Turó de Gardeny, una opció d'un complex esportiu rellevant que pugui donar sortida a les necessitats actuals de la ciutat i alhora impulsi l'esport a la ciutat i la pugui situar com a referent a Catalunya i a Espanya. Aquesta proposta de complex esportiu, lliga també amb la història recent del Turó, on els equipaments militars ja comptaven amb alguna d'aquestes instal·lacions, de manera que aquesta proposta podria recuperar també algunes de les característiques del Turó.

Finalment vull assenyalar que els usos del Turó, amb el Parc Científic, el Parc de les Humanitats es complementaria perfectament amb un altre eix que és l'esportiu. A continuació detallo les instal·lacions que podria acollir el Turó de Gardeny.

Centre de tecnificació i d'alt rendiment esportiu

Una de les bases del meu pla de futur del Turó de Gardeny és la projecció d'un centre de tecnificació i d'alt rendiment esportiu municipal amb la intenció de incentivar i formar tant educativament com esportivament nous esportistes d'alt nivell esportiu, des de la fase de la seva formació en matèria de tecnificació i en la de competició.

Alhora les noves instal·lacions donarien als ciutadans de Lleida una infinitat de nous equipaments per la pràctica d'esports concentrats en el Turó ja que les instal·lacions no solament seran usades pels esportistes del centre sinó que també podran ser utilitzades per clubs i els ciutadans que ho desitgin.

L'objectiu del Centre de tecnificació i d'alt rendiment és ser un recurs formatiu i competitiu per a tots aquells esportistes de la ciutat, de Catalunya, d'Aragó i d'altres indrets, per a que puguin trobar un espai immillorable per a entrenar, per a formar-se i també per estudiar.

El centre els permetria progressar en el món dels esports d'alt nivell sense oblidar els estudis ja que un dels punts forts d'aquest nou centre es la possibilitat d'estudiar en tots els nivells educatius des de primària passant per secundària, batxillerat i fins i tot estudis

universitaris, establint connexions i acords específics amb diferents centres educatius de la ciutat.

Per aconseguir fer realitat aquest Centre de tecnificació i d'alt rendiment esportiu em plantejo intentar mantenir a la manera que sigui possible les edificacions existents de l'època militar tal i com s'ha fet fins l'actualitat en les diferents actuacions que s'hi ha fet.

DISTRIBUCIÓ EQUIPAMENTS ESPORTIUS (COLOR)

Els nous espais esportius del Turó

Un dels punts més ambiciosos del meu projecte de futur és aconseguir reconvertir els grans espais en desús del Turó de Gardeny en un complet centre d'alt rendiment esportiu equipat amb perfectes instal·lacions per la pràctica del esport.

Aquestes instal·lacions no solament podran ser utilitzades pels esportistes del centre sinó també complementaran els equipaments ja existents a la ciutat i els seus voltants convertint Lleida en una capital de l'esport. Per aconseguir aquest repte es proposa la construcció dels següents equipaments.

PISTA D'ATLETISME (vermell, grades/vestidors gris)

La nova pista d'atletisme de 100 metres d'amplada per 180 de llargada és situaria al centre del Turó on ja n'hi havia una en un passat recent, la pista

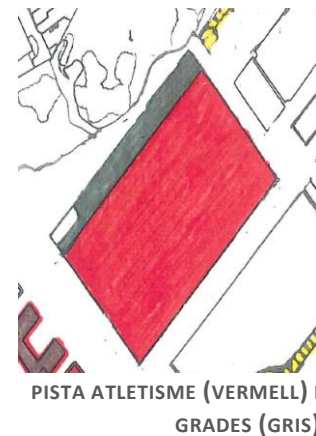

ACTUAL SITUACIÓ DE LA FUTURA PISTA ATLETISME I GRADA

d'atletisme militar de la Base Gaspar de Portalà. Aquesta nova instal·lació esportiva seria de mesures reglamentaries olímpiques, es a dir, la pista seria homologada i permetria la pràctica i la realització de tota competició atlètica.

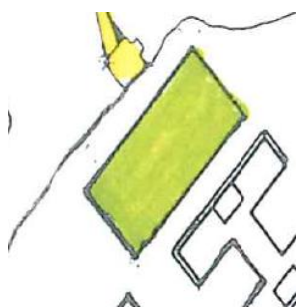
La nova pista seria la única pista oficial del centre de la ciutat i d'àmbit municipal i augmentaria les possibilitats dels ciutadans per la pràctica tots els esports que s'hi poden realitzar.

Per complementar-ho es construiria una grada/vestidors paral·lels a la pista tal i com indica el plànol del projecte de 20m x 180m, que permetran als esportistes preparar-se, concentrar-se tant com netejar-se al acabà l'esport just a la vora de la pista de competició. La grada permetrà la visualització i l'animació dels esportistes, aquesta grada gaudirà d'unes fantàstiques vistes de la ciutat de Lleida i la seva esplèndida plana de Ponent.

COMPLEX DE PISCINA COBERTA OLÍMPICA (verd)

La nova piscina olímpica coberta estaria situada tal i com s'indica en el plànol del projecte a la vora del actual "gepa i del Magical Media". Aquest equipament seria la única piscina olímpica coberta de tota la província de Lleida i una de les poques de Catalunya tant en àmbit privat com municipal.

PISCINA OLÍMPICA COBERTA
(VERD)

La construcció d'aquest equipament municipal de 35 metres d'amplada per 75 metres de llargada constaria de una piscina olímpica (25 metres d'amplada per 50 metres de llargada) i dels corresponents vestidors, sales de materials i infermeria.

La nova piscina que seria la única coberta municipal de Lleida comportaria a un gran impuls a la natació i els diferents esports d'aigua que en ella s'hi pot practicar tant saludables.

PAVELLÓ ESPORTIU MULTIFUNCIONAL (taronja)

El nou pavelló de grans dimensions es situaria tal i on s'indica en el plànol del projecte, i seria una solució eficaç a la manca de pavellons municipals de la

PAVELLÓ ESPORTIU
MULTIFUNCIONAL

ciutat i especialment la manca de pavellons en els barris pròxims al turó com els barris de la Mariola, Universitat, Instituts-Templers i Lleida centre.

Aquest equipament de 50 metres d'amplada i 80 metres de llargada gaudirà de una gran pista central de 40 metres d'amplada per 80 de llargada cosa que permetria la possibilitat de pràctica simultània de diversos esports com gimnàstica, basquetbol i voleibol. El pavelló contaria també amb vestidors i una grada interna.

Aquest pavelló es convertiria en un dels pavellons més gran de Lleida i donaria un gran impuls als esports que en ell si practiqui i permetria descongestionar la saturació actual dels pavellons de Lleida.

SITUACIÓ ACTUAL FUTUR PAVELLÓ

CAMP DE FUTBOL/RUGBI (lila, grades rosa)

CAMP DE FUTBOL/RUGBI
(LILA) I LES GRADES (ROSA)

Aquest camp de rugbi i futbol de 60 metres d'amplada per 100 metres de llargada es situaria on indica el plànol del projecte, en una zona totalment abandonada sense cap mena de edificació rodejada d'una zona arbrada. El camp ha estat pensat per poder-s'hi duu a terme dos esports principalment el futbol i el rugbi.

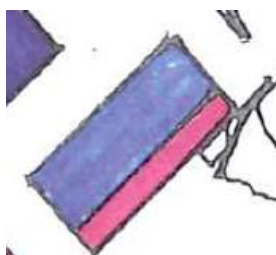
Aquest equipament de grans dimensions no solament seria usat pels esportistes del centre si no també es dur a terme per descongestionar els camps municipals de futbol i donar un impuls al rugbi que solament conta d'un camp a Lleida situat a la Caparrella.

El camp contaria dues petites grades de 45 metres de llargada i 5 metres d'amplada per gaudir del espectacle i a l'hora veure una bonica postal de la Seu Vella i de la ciutat pràcticament en complet.

SITUACIÓ ACTUAL FUTUR CAMP DE FUTBOL I RUGBI

PISTA D'EQUITACIÓ (blau clar, grades roses)

PISTA EQUITACIÓ (BLAU)
GRADA (ROSA)

La pista d'equitació de mesures estàndards de 60 metres de llargada per 25 d'amplada es situaria tal i com indica el plànol del projecte, a la mateixa zona que les pistes de tennis i els camp de futbol i rugbi entre d'altres equipaments.

En aquesta polifacètica equina permetria als ciutadans de Lleida el luxe de practica els diferents esports de munta de cavall, seria l'única pista equina de la ciutat municipal i facilitaria la incorporació de nous esportistes en un gran ventall d'esports diferents.

ACTUAL SITUACIÓ FUTURA PISTA EQUITACIÓ

El nou equipament també gaudirà d'igual manera que el camp de futbol i rugbi d'una petita grada paral·lela a la llargada de la pista i de solament de 5 metres d'amplada que permetran als espectadors veure un magnífic espectacle equí.

Per dur a terme aquesta pista d'equitació en el projecte es projecta una quadra/magatzem equí on es guardarien els diferents utensilis i animals d'una manera adequada y corresponent ja que els animals gaudirien de 50 metres de llargada per 20 metres d'amplada.

PISTES DE TENNIS (marró clar)

En el projecte també es constata una construcció de dues pistes de tennis inicialment de dimensions estàndards oficials, es situarien tal i com s'indica en el plànol principal. Aquestes dues pistes de tennis oficials serien d'us municipal tot i que en aquest cas serien complementaries a les centre d'alt rendiment de tennis de la Caparrella, ja que els esportistes del Centre entrenarien normalment a la Caparrella, i alhora podrien ser utilitzades per tot aquell ciutadà que ho desitgi.

Aquest equipament municipal permetria la practica del tennis sense ser soci de cap club privat. Tot i la manca de pistes en un principi estaria previst fer-n'hi més posteriorment segons la demanda ja que en l'actualitat la ciutat de Lleida no esta mancada de instal·lacions tennístiques.

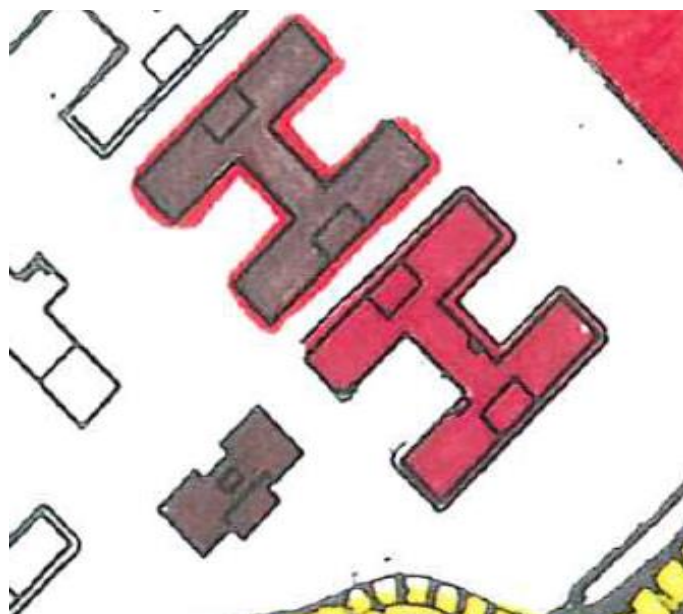
ACTUAL SITUACIÓ FUTURES PISTES DE TENNIS

VESTIDORS I MAGATZEM DE MATERIAL (blau fort)

Aquesta nova edificació de 1350 metres quadrats donarien servei als nous equipaments que es preveuen construir al seu voltant esmentats anteriorment com el camp de rugbi i futbol.

Els nous vestidors estarien perfectament equipats per la preparació i concentració prèvia al partit tant com per a les necessitats posteriors de la pràctica dels esports dels jugadors. No solament farà la funció de vestidors si no que també permetrà guardà els materials de competició i entrenament necessaris per cada corresponent esports que es puguin desenvolupa pròximament.

Rehabilitacions d'edificacions per al centre

CROQUIS DE LA SITUACIÓ DELS EQUIPAMENTS REHABILITATS DEL CENTRE

RESIDÈNCIA DELS ESPORTISTES (rosa lilós)

La residència és una eina bàsica, per tal de facilitar als esportistes el fet de compaginar tota la seva activitat d'entrament amb els estudis i l'allotjament , permetent acollir aquells esportistes que venen de fora i també permetre l'estada al centre d'esportistes o grups en concentració.

La rehabilitació d'un dels edificis "H" el situat més a l'oest ens permet establir-hi la gran residència de 200 esportistes perfectament equipada per facilitar l'estància al Centre.

ACTUAL SITUACIÓ FUTURA RESIDÈNCIA

En aquesta "H" de grans dimensions de tres pisos antigament usada com a dormitoris de la tropa i que actualment està en desús en el meu projecte esdevindria un dels edificis més importants ja que en ells s'hi albergarien els diferents esportistes en habitacions

perfectament equipades. Cada una de les habitacions contaria amb lavabo propi i individual i amb un estudi per estudiar

Les habitacions estarien situades a la planta 1 i la planta 2 ja que en la planta baixa s'hi trobaria la biblioteca de grans dimensions i equipada amb tota mena de tecnologia per facilitar l'estudi dels esportistes. A més d'aquesta biblioteca en la planta baixa també trobaren diferents sales d'esbarjo.

ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ DEL CENTRE (vermell i marró fosc)

La rehabilitació de l'edifici "H" central situat entre la residència dels esportistes i el Gepa esdevindria en un edifici importantíssim del Centre.

En aquest edifici s'hi trobaria en la planta baixa el menjador dels esportistes i treballadors del Centre i les oficines d'atenció al esportista, familiars i altres. En la 2na planta hi trobaríem el auditori o sala de conferències del Centre per a esportistes, aquesta gran sala permetrà als esportistes rebre i escoltar diferents esportistes d'elit i professors. A més en aquesta planta també s'hi trobaria petites sales destinades a l'atenció individualitzada dels esportistes per mitja psicòlegs esportistes o professors per la millora acadèmica i esportiva.

ACTUAL SITUACIÓ FUTURA ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ

Per últim en la 3ra planta s'hi trobaria el òrgan d'administració, direcció i secretariat del Centre amb l'objectiu de dirigir, d'organitzar i millorar les prestacions i serveis per així aconseguir el màxim rendiment del Centre d'esportistes.

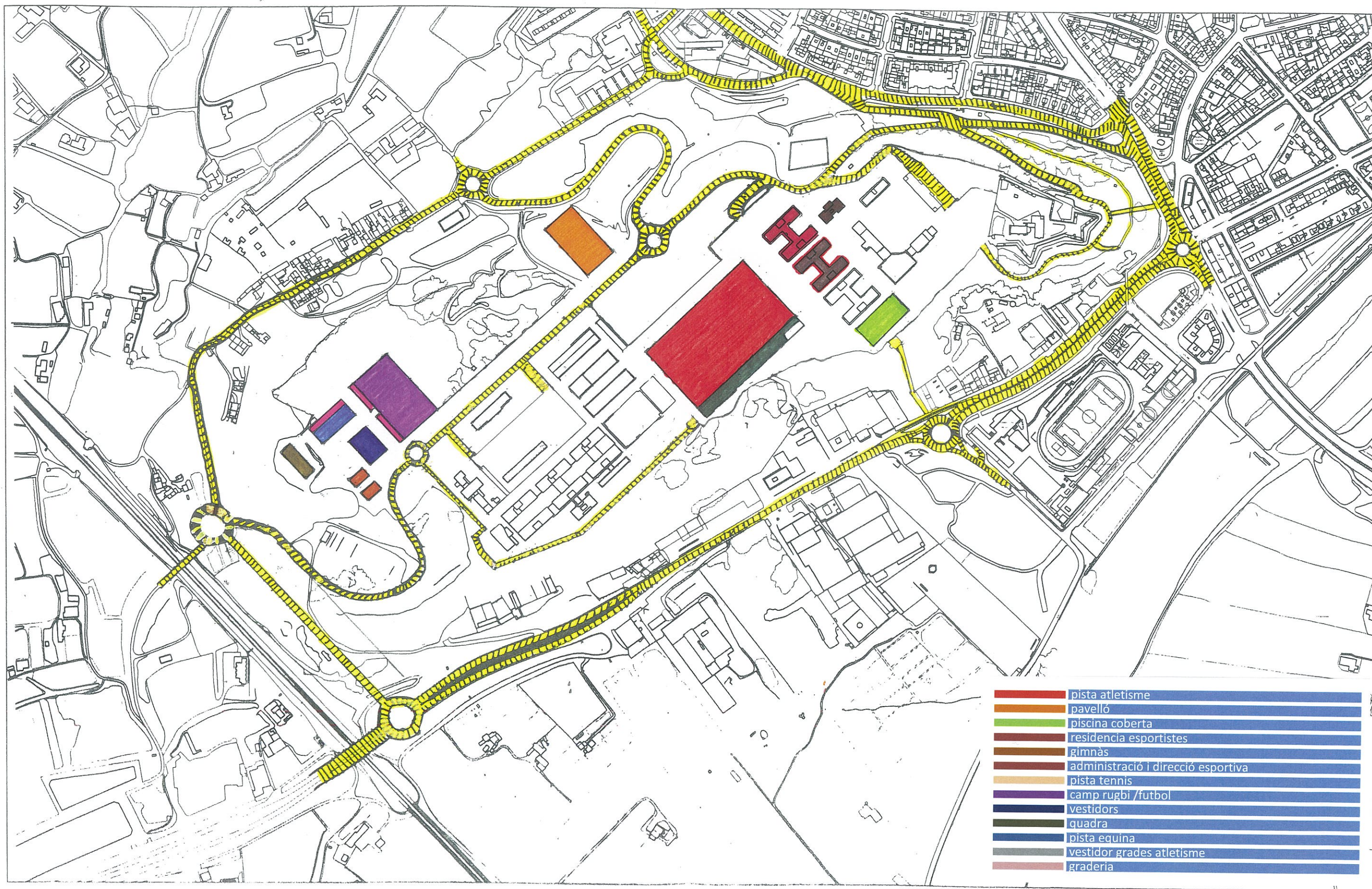
GIMNÀS (marró fosc)

La rehabilitació de les antigues cuines del aquarterament de Sanjurjo que en l'actualitat alberguen el viver d'emprenedoria FP que es traslladaria a la zona d'expansió del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida té com a objectiu crear-hi en ell un magnífic gimnàs perfectament equipat amb ús prioritari per als esportistes del Centre.

Aquest nou equipament de aproximadament 510 metres quadrats es situaria pròxim a la residència i seria un lloc d'entrenament físic i de recuperació de lesions excel·lent.

ACTUAL SITUACIÓ DEL FUTUR GIMNÀS

5.2.4 Projecte cultural al Turó de Gardeny: el Parc de les Humanitats

Les ciutats Europees, les ciutats Mediterrànies i moltes de la ciutats del món es defineixen, es distingeixen i es singularitzen per la seva activitat cultural, en el sentit ampli, per les seves tradicions, per les seves festes, per les fires o esdeveniments singulars, pels seus museus, per la programació d'activitats artístiques tant sigui teatrals com musicals, pels seus centres de producció i en definitiva per tots aquells projectes culturals que fan que una ciutat sigui coneguda, sigui atractiva pels seus ciutadans i atraure turisme cultural.

La cultura actualment és una dels motors de desenvolupament de les ciutats, prova d'això és que quan planifiquem les nostres sortides de cap de setmana o vacances, són molts els que aprofiten per anar a veure un equipament cultural o un esdeveniment.

La cultura fa uns anys tenia com a handicap, que semblava només per a un perfil de ciutadà, així dons tenia com referent una classe social elitista. Actualment això ha canviant. A les escoles es promociona la cultura en totes les seves vessants, les ciutats ofereixen cultura per a tothom , infants, joves i grans. Gaudir de la cultura és sens dubte el primer pas per fer una ciutat més amable, més culta i més cohesionada. Es per tot això que el tercer eix de la meva proposta del Turó esta destinat a la cultura.

El Turó de Gardeny té en funcionament equipaments cultural rellevants que anteriorment ja he explicat, com són el Castell dels Templers, el Magical Media i el GEPA (Garantia d'Espai per la Preservació de l'Accés). Aquests equipament són poc coneguts per la ciutadania en general, encara que sí ho són per al públic més especialitzat. En la meva proposta mantindré, com és evident aquests equipaments, però vull englobar-los en un projecte més ampli que inclogui d'altres equipaments i sobretot voldria remarcar que cal una política de promoció i de divulgació d'aquest Parc de les Humanitats i també d'activitat cultural generada en aquests equipaments. Aquest projecta s'endega amb la voluntat d'atraure turisme nacional i internacional a la ciutat de Lleida, a fi de presentar-la com una destinació cultural factible i potenciar, d'aquesta manera, els sectors d'hostaleria i restauració al municipi i a les terres de Lleida actualment poc coneguda.

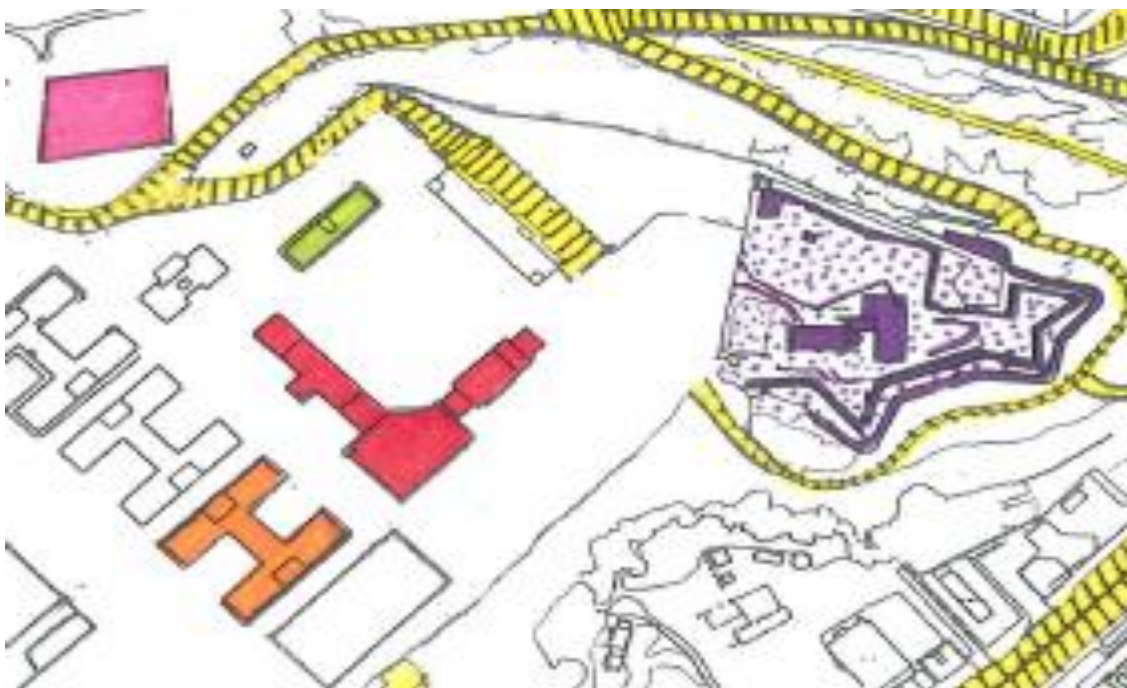
El Turó té previst la construcció del Museu de la Ciència, el Clima i el Medi Ambient. de la Caixa "*Aquí la terra*"Serà sens dubte una de les apostes més importants per al desenvolupament d'aquest Parc, dons els Museus de la Ciència de Cosmocaixa tenen un

reconegut prestigi per les seves activitats educatives, familiars, de gent gran i de divulgació científica i atrauen a molts visitants. Aquest equipament, sens dubte, serà un dels equipaments que "canviarà" el Turó de Gardeny.

El projecte del Parc de les Humanitats comporta la millora i remodelació de l'actual proposta del complex cultural del Turó i a més inclou una renovació de l'estructura cultural actual, així com la projecció de nous equipaments destinats a la divulgació, a l'educació i a la creació d'empreses culturals.

Un dels objectius en la planificació del Parc de les Humanitats, és potenciar la indústria cultural, on molts dels joves poden trobar el seu futur d'idea empresarial, en qualsevol dels sectors, la música, el teatre i la imatge entre d'altres. La creació de viviers en aquest sentit aportaria a la ciutat un espai nou que la ciutat actualment no disposa i esdevenir un recurs per als joves, que sens dubte

La proposta s'articula a partir de cinc mòduls: el complex històric i cultural Castell dels Templers, el Magical Media, el GEPA (Garantia d'Espai per la Preservació de l'Accés), el nou Viver d'Emprenedoria Cultural, el Museu de la ciència, el clima i el medi ambient de La Caixa "Aquí la Terra" i, per últim, un nou Centre d'Interpretació de les Arts Visuals i Plàstiques, un nou Museu de la Història de Lleida amb una menció especial al seu passat militar, per tal d'articular tota aquesta oferta cultural es proposa la Direcció del Parc de les Humanitats.

DISTRIBUCIÓ CULTURAL (COLOR)

El complex històric i cultural del Castell dels Templers (lila)

Actualment ofereix una àmplia gamma d'activitats dirigides a tots els públics difondre el passat de la ciutat de Lleida i, en particular, de la fortalesa de Gardeny. El meu projecte contempla la rehabilitació completa de totes les dependències i muralles del castell, amb l'objectiu de donar a conèixer l'existència d'aquest complex històric i presentar-lo com un punt d'interès turístic per a residents d'altres localitats durant la seva estada a Lleida.

El Magical Media i GEPA (vermell, taronja respectivament)

Les instal·lacions dels dos equipament són magnífiques i molt professionals, per tant no proposo cap modificació en aquest sentit es mantindrien en les mateixes condicions però, i d'acord amb l'entrevista mantinguda amb la Directora del Magical la Sra Jorgina Domingo, caldrà una inversió econòmica important per a la seva divulgació a nivell ciutadà i també als sectors professionals situats fora de Catalunya, a Europa i al món.

Proposo que el Magical inclogui també en la seva activitat tallers, visites guiades i exposicions puntuals relacionades amb el món del cinema i la producció audiovisual, adreçades al públic en general i també a professionals del sector, de manera que pugui esdevenir un referent formatiu per a nous empresaris i emprenedors del sector audiovisual, periodístic i cinematogràfic. Aquesta proposta complementaria molt bé l'activitat del Museu de la Ciència i la del Castell dels Templers.

Museu de la ciència, el clima i el medi ambient de La Caixa “Aquí la Terra”(rosa)

Com ja he indicat aquest Museu està en construcció. Assenyalar que l'Alcalde va anunciar que en breu es reprendran les obres i esperem que una vegada finalitzades sigui el referent cultural més rellevant del Turó de Gardeny

Nou Viver d'Emprenedoria Cultural

Són moltes les ciutats de Catalunya i Europa que donen suport a iniciatives encaminades a crear valor, a emprenedors i emprenedores i empreses de nova creació que poden desenvolupar projectes empresarials en l'àmbit creatiu o cultural . Proposo la construcció a l'antic Pavelló Sanitari Capella, actual seu de la empresa Ono que es traslladaria al Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari, d' un espai de creació i diàleg

per a joves emprenedors amb idees en el camp cultural on rebrien suport financer i de recursos per posar en marxa la seva pròpia empresa. Les instal·lacions del Viver estarien perfectament equipades una àrea de coworking, un espai de treball compartit

SITUACIÓ ACTUAL DEL FUTUR VIVER D'EMPREDORIA

entre diferents professionals per desenvolupar projectes individuals i fomentar projectes conjunts, bucs insonoritzats aptes per a desenvolupament de projectes de creació musical i estudis per dur a terme projectes de creació i producció, tot equipat amb recursos

tecnològics i amb espais de formació empresarial .

Centre Museístic de Lleida; Filmoteca, Museu de la Història de Lleida, Sales d'exposicions i galeria, Direcció del Parc.

Per completar el Parc de les Humanitats, vaig pensar que calia aprofitar per complementar la oferta cultural de la ciutat i és per això que faig proposta de 3 nous espais culturals que ubico en l'edifici de "Puesto de Mando" dels Templaris. Un edifici gran, senyorial de grans dimensions d'uns 3.000 metres quadrats., emblemàtic, de fet és la "porta de l'oest del Turó i ha estat testimoni d'una història singular i crec que podria albergar un centre museístic, que recollís la història de la ciutat, la Filmoteca , Sala

d'exposicions i galera d'art i la Direcció de tot el Parc de les Humanitats.

En la Planta 0 proposo la habilitació dels espais per a una Filmoteca. Lleida no disposa d'aquest equipament, pensat per a la recuperació, difusió de pel·lícules audiovisuals, materials i equips. Aquesta oferta d'estudi del cinema

complementaria molt bé la tasca que està duent a terme el Magical, i esdevindria un punt més de col·laboració amb entitats i empreses del sector audiovisual de la resta del món. Comptaria dons amb sales de cinema original de petites dimensions, a més es proposa espais per a un fons bibliogràfic, documental i vídeogràfic on el públic, els estudiants de la UdL i d'altres puguin estudiar, investigar i gaudir del cinema.

En la Planta 1, proposo la construcció d'un museu de la ciutat, que permeti conèixer tot el procés de formació de la ciutat de Lleida, i un apartat especial que recuperi la Història del Turó de Gardeny des de les primeres dades que es disposen, fins a l'actualitat, ressaltant sobretot el passat militar dels aquarteraments. Un Turó reformat, és difícil de concebre'l sense un espai dedicat a la seva història i a la difusió de la mateixa.

En la Planta 2, proposo que el Centre Museístic albergui Sales d'Exposicions, així com Galeria d'Art, que permeti completar aquest centre museístic amb una programació d'activitats i exposicions temporals, de fotografia, disseny, escultura, o qualsevol altra activitat de les arts plàstiques, que atansin l'art als ciutadans, i que permetin tenir una oferta molt àmplia en aquesta branca a tot el Turó de Gardeny.

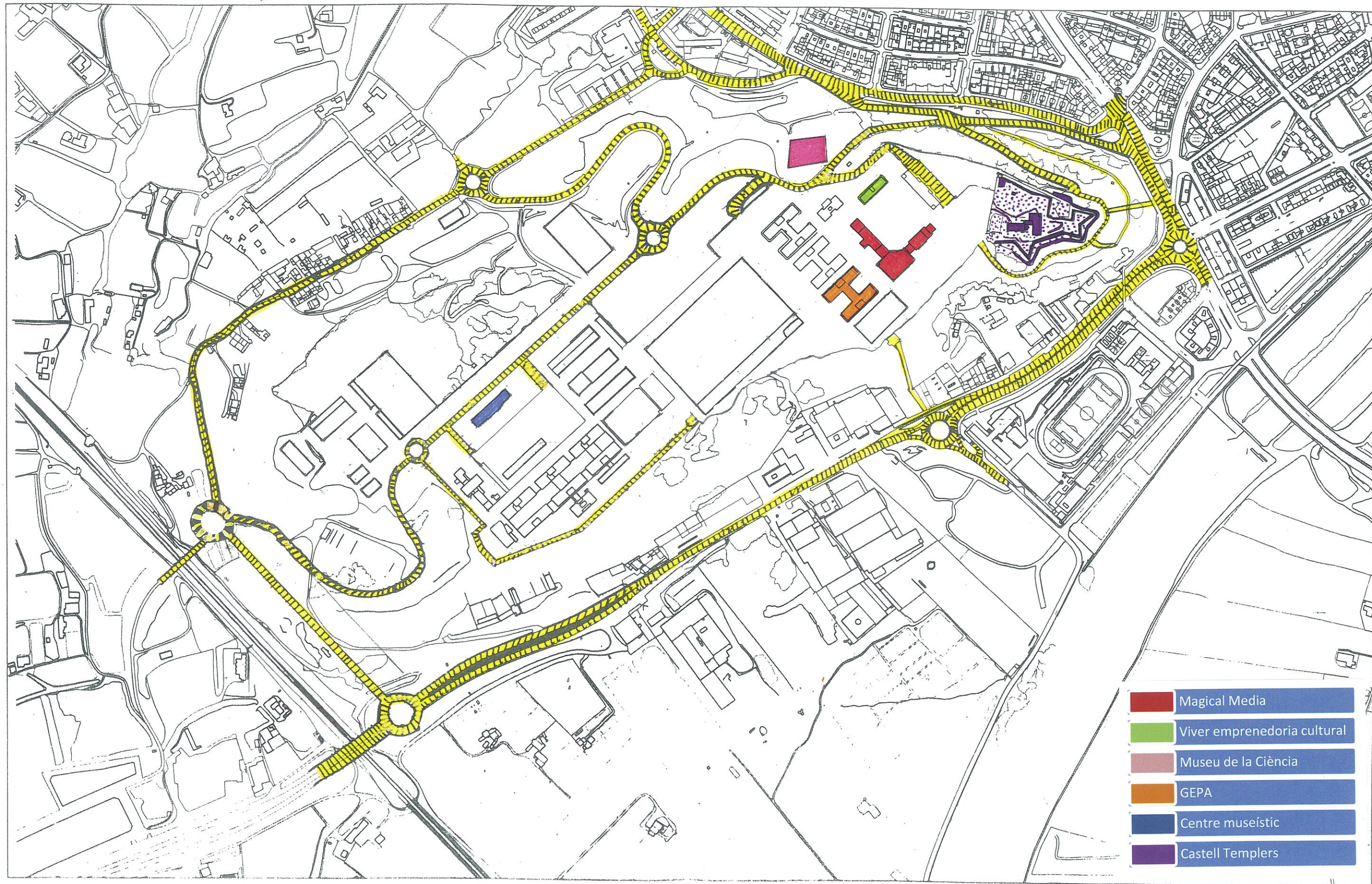
SITUACIÓ ACTUAL DEL FUTUR EQUIPAMENT

En la planta 3, proposo la direcció/gerència de tot el Parc de les Humanitats, com a model similar al del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari al seu edifici Cedico.

El Parc de les Humanitats, amb l'oferta actual i les propostes presentades, esdevindria un dels punts de més referència en la cultura de la ciutat. Aquesta direcció vetllaria per la seva qualitat i per la difusió de tot l'actiu del parc, impulsant programes i activitats per tal que els ciutadans coneguin, i estimin el patrimoni de la ciutat,

- Magical Media
- Viver emprendoria cultural
- Museu de la Ciència
- GEPÀ
- Centre museístic
- Castell Templers

5.2.5 Projecte Científic i Tecnològic Agroalimentari del Turó

El meu projecte al Turó en aquest àmbit científic, tecnològic i agroalimentari es basa en la feina ben feta fins l'actualitat potenciant-la i millorant-la.

L'èxit del actual del Parc Científic, Tecnològic i Agroalimentari és un fet constatable i el objectiu que em plantejo es aconseguir augmentar el seu èxit intentant portà noves empreses del àmbit cosa que permetria un augment considerable de treballadors. En la actualitat el Parc està gairebé tot ocupat i no es possible la instal·lació de moltes més empreses.

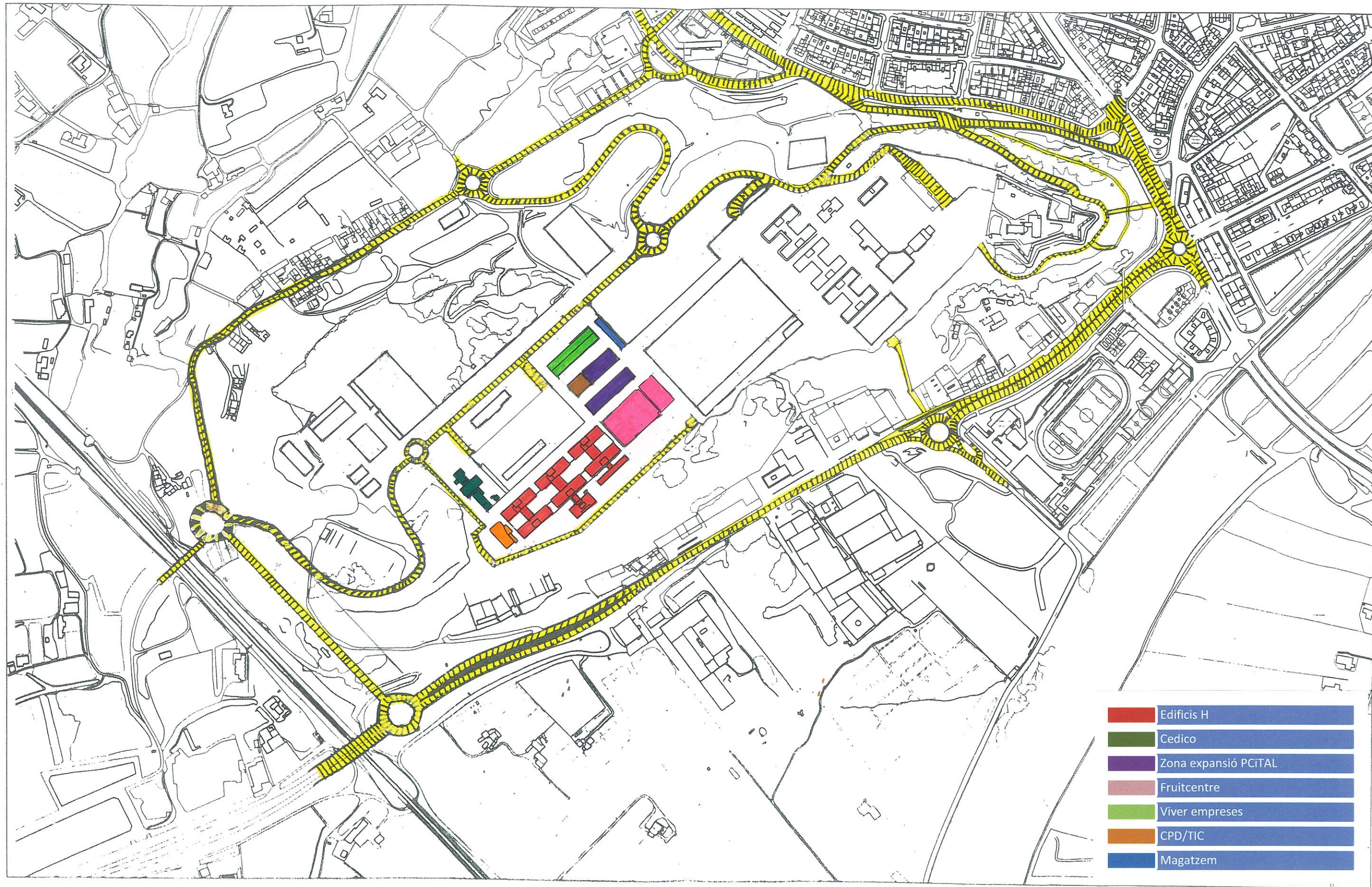
Per complir el meu objectiu plantejo la construcció de dos nous edificis de grans dimensions un de 75 metres de llargària per 20 metres d'amplada i l'altre de 50 metres contigu al viver Incuba de 50 metres de llargària per 20 d'amplada, tal i com indica el

SITUACIÓ ACTUAL FUTURS EQUIPAMENTS

plànol del projecte. En aquests nous edificis s'adaptarien perfectament a les necessitats de les empreses que aconseguixen entrar al Parc. Gràcies a aquesta nova construcció és podria complir l'objectiu de millorar el Parc i sobretot amb la inversió feta crear nous llocs de treball.

Tot i això també em plantejo fen una altra millora de gran dificultat, em planejo aconseguir que el Parc Científic, Tecnològic i Agroalimentari de Lleida es converteixi en un centre d'activitat econòmica de Catalunya i Europa en aquests àmbits tant de les nostres terres, terres d'agricultura.

- Edificis H
- Cedico
- Zona expansió PCi TAL
- Fruitcentre
- Viver empreses
- CPD/TIC
- Magatzem

5.2.6 Projecte d'oci, hostaleria i restauració al Turó de Gardeny

Aquest nou Turó que projecto és un projecte ambiciós, i per aconseguir-lo es necessari situar-hi equipaments d'oci, hostaleria i restauració ja que gràcies a aquests equipaments és pot aconseguir fer més atractiu el Turó per als visitants. Principalment s'hi instal·laria un hotel i un càmping tot i que també projecto un nou local (bar - restaurant) que es situaria al mig del sector esportiu, sota les grades de la pista d'atletisme per donar servei a les instal·lacions esportives i al centre de tecnificació i d'alt nivell esportiu. Aquest nou local gaudiria d'una esplèndida vista de la plana de Lleida.

Hotel Turó de Gardeny

Un dels punts més important é la construcció d'un hotel al Turó, de grans dimensions que es situaria al antic aquarterament de Sanjurjo, en l'edifici "puesto de Mando" que en l'actualitat està en des ús tot i que el seu estat de conservació es òptim.

SITUACIÓ ACTUAL FUTUR HOTEL, VISTA ANTIC PATI D'ARMES

L'hotel es faria en aquest gran edifici de uns 3000 metres quadrats i de gran bellesa arquitectònica ja que es tractava d'un dels edificis més senyorials de la Base. L'equipament es troba en una immillorable situació per dur a terme aquest complex Hoteler gràcies a la seva ubicació vora el Castell del Templers i del Magical Media i sobretot s'hi faria

allí per les magnífiques vistes de la ciutat i de la Seu Vella. Els visitants gaudirien a l'hotel de restaurants, i de zones enjardinades amb piscina, entre d'altres serveis. Aquesta nova oferta hotelera augmentaria el nombre de llits de la ciutat que en l'actualitat està mancada.

L'hotel és un objectiu necessari per a la ciutat i sobretot per al turó de Gardeny ja que la posada en marxa i el bon funcionament d'aquest hotel permetrien als diferents professionals de fora la ciutat del sector esportiu, científic, tecnològic i cultural hostatjar-se a la vora dels diferents centres projectats.

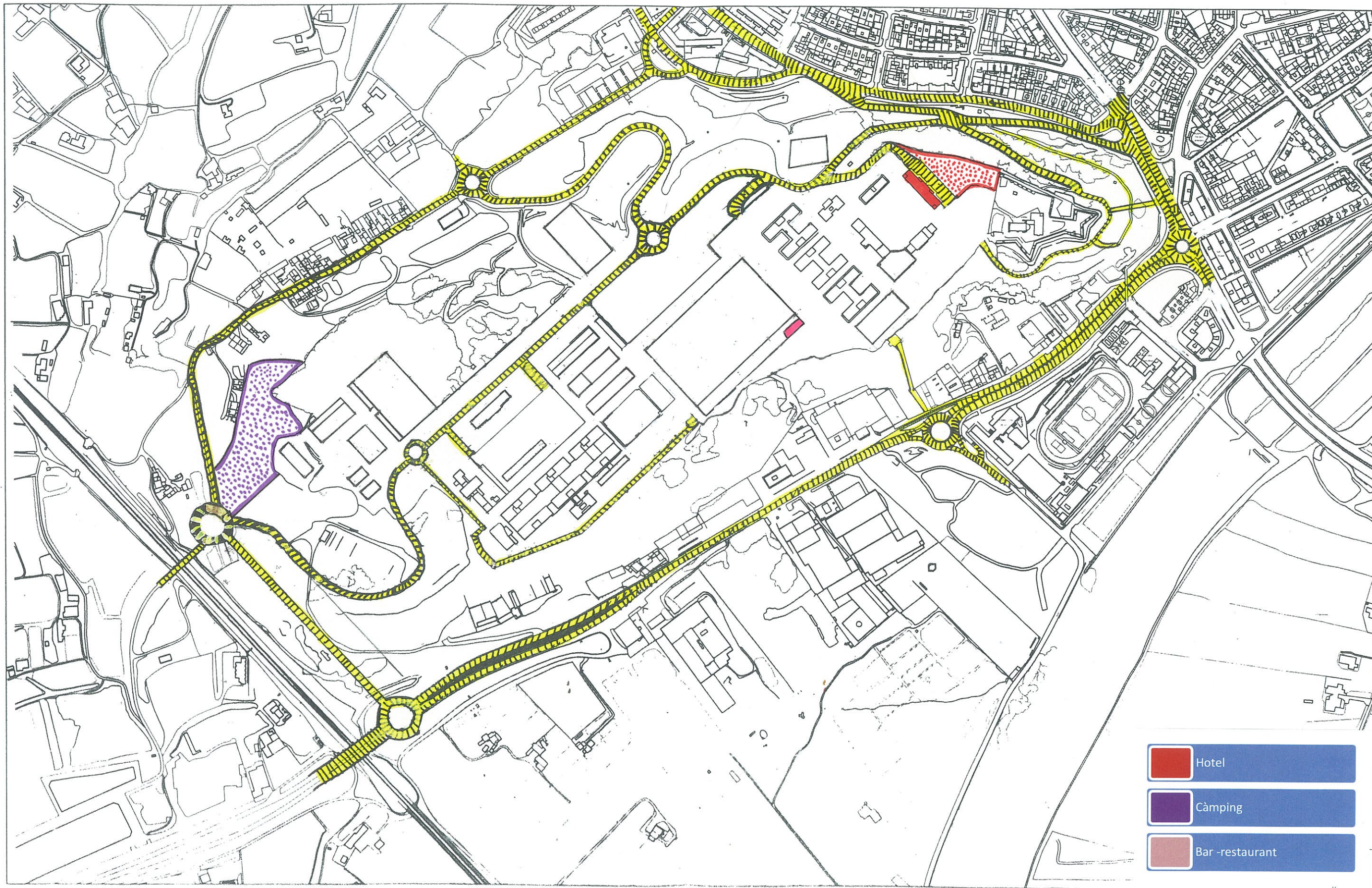

SITUACIÓ ACTUAL DEL FUTUR HOTEL, VISTA ANTIC FAÇANA PRINCIPAL

Càmping dels Templers

Lleida, ciutat no compta amb cap càmping des de que el de les Basses d'Alpicat es va tancar. L'oferta de càmping per les diferents ciutats d'Espanya és molt elevada i per Europa és molt normal viatjar i tenir allotjament en càmpings o amb tenda o els cada vegada més extensos bungalows.

Aquest càmping vindria a suplir aquesta mancança i podria situar la ciutat en el "mapa" pel que fa a càmpings, i segurament atrauria a un perfil de turisme que podria gaudir molt amb l'oferta turística de la nostra ciutat

6. CONCLUSIONS

Fa uns mesos que vaig començar el Treball de recerca, vaig començar amb il·lusió per poder conèixer un nou espai de la meua ciutat, per a mi totalment desconegut, tot i que el Turó disposa d'una discoteca que hi he anat força cops, però això sí, sempre de nit. El Turó és un espai molt poc conegut tant des d'un punt de vista històric, com des d'un punt de vista de l'actualitat. Són molts els ciutadans de la ciutat que no hi han pujat mai, i també són moltes les persones que quan va ser Base Militar hi varen passar molts de mesos i en tenen molts records. També són molts els treballadors que cada dia van al Parc científic a treballar i que la ciutat, en general, no en té coneixement.

El principi del meu treball va ser molt interessant, anar descobrint cadascun dels racons del Turó, el seu Parc Científic i Tecnològic i el Parc de les Humanitats, els seus edificis tant i tant bonics, la seva activitat empresarial, la seva projecció exterior. En aquest aspecte he d'agrair l'acolliment que m'han fet en totes les visites els responsables de cadascun dels equipaments i les facilitats que m'han ofert per la recerca de la informació.

El passat militar del Turó, amb la Base Militar Gaspar de Portolà, ha estat un dels "descobriments" que més m'ha impressionat. Durant uns llargs anys, Lleida estava significada per la presència dels militars. La meua mare m'explicava que els caps de setmana els militars sortien per la ciutat amb els seus uniformes i era molt habitual trobar-los a les cafeteries, cinemes i llocs d'oci. També em comenta que el Passeig de Ronda, era habitual veure l'anar i venir de combois militars de força vehicles. A mi tot això m'ha sorprès moltíssim, doncs la presència dels militars va desaparèixer, ningú em va comentar mai res d'aquest tema i no ha estat fins fer aquest treball que ho he descobert.

Per esbrinar sobre el passat militar, m'ha estat especialment complex. En primer lloc perquè ha estat molt difícil obtenir informació escrita i documentació sobre el mateix. Vaig contactar amb el Subdelegat de Defensa de Lleida el Coronel Pablo Martinez Delgado i gràcies a ell hem va posar en contacte amb el Brigada Francisco Gimena, amb el qual vaig mantenir una entrevista molt profitosa i alhora em va facilitar uns bocets de la planificació del disseny dels edificis. Per completar aquest apartat vaig també contactar amb la Sra Anna Jimenez, filla de coronel que va passar la seva infantesa en

l'entorn militar, aspecte que també em va sorprendre molt i em va aportar força informació per entendre la importància de la Base Militar que durant 4 dècades va dominar el Turó de Gardeny.

Voldria també fer especial menció al Castell dels Templers i l'església de Santa Maria de Gardeny. És un complex històric de gran riquesa i que ens recorda un passat rellevant dels Templaris i la seva ordre i que situava la ciutat de Lleida com un punt estratègic i de presa de decisions molt important.

Destacar que els edificis i els espais han quedat al Turó, alguns rehabilitats i d'altres pendents, són magnífics, m'han agradat molt i m'han fet reflexionar i pensar quins nous usos se li podrien donar.

Una vegada he conegut el Turó, els seus usos al llarg de la història i el desenvolupament present, he gaudit molt pensant i planificant un nou espai. Els seus accessos i els nous equipaments que pot acollir, sempre en concordança amb la nostra ciutat i els seus equipaments actuals, és com poder dissenyar la ciutat del segle XXI.

Una de les dificultats que he trobat per tal de dissenyar aquest futur Turó, ha estat la mancança de plànols actualitzats a l'abast, en aquest apartat he d'agrair a la meva tutora la Sra Ivette Sopena els plànols que hem va facilitar, que són l'eina bàsica sobre la que he treballat per fer la meva proposta de futur.

He dissenyat un Turó amb els eixos més importants que defineixen actualment les grans ciutats, la Ciència i la Tecnologia, la Cultura, l'Esport i el temps del Lleure i l'Oci. Així el Turó conté el Parc de les Humanitats, el Parc Científic, Tecnològic i Agroalimentari, el equipaments esportius del Turó i tot això acompanyat d'una oferta per al temps de lleure, l'oci i un espai verd per caminar, accessible i amable. He volgut específicament que aquesta proposta recollís el passat i vull fer esment més concretament al passat militar del Turó, crec que la ciutat hauria de poder conèixer amb facilitat aquesta part de la nostra història i es per això que es proposa un centre museístic de la història de la ciutat.

El conjunt és un aposta ambiciosa, que defenso dient que les idees no han de tenir límit, sí que han d'estar ben fonamentades i que el futur pot esdevenir possible, encara que ara les dificultats pressupostaries no ho facin possible en el moment present.

Sé del cert que les meves propostes estant mancades del rigor que demanaria un projecte urbanístic i de fet tampoc ho pretén ser. Vol esdevenir una proposta, un projecte per al

futur. És ambició i vol dibuixar el futur del Turó, amb un objectiu que Lleida i el seu Turó esdevinguin un nou referent per a la ciutat, i també un referent per a Catalunya.

Finalment vull remarcar la importància que té , ja avui, el Parc Científic i Tecnològic, els seus impressionants equipaments i la important empenta de desenvolupament econòmic que suposa per a la ciutat i que sens dubte creixerà en el futur.

Ha estat per a mi un plaer fer aquest treball de recerca, que comença un dia descobrint sorprenentment aquest espai, que ara conec molt bé, i que d'alguna manera m'ha encisat i seduït. M'ha fet pensar, m'ha fet reflexionar, m'ha fet buscar informació, m'ha fet prendre decisions i m'ha aprendre i disfrutar.

7. BIBLIOGRAFIA I FONTS D'INFORMACIÓ

Josep Lladanosa i Pujol , *Els carrers i places de Lleida a través de la Historia*. Edita Ajuntament de Lleida i Universitat de Lleida 2007

Vidal Vidal, *La ciutat de l'oblit* Pagés editors. 1998

Enciclopèdia *Història de Lleida* Autors diversos. Direcció Roberto Fernandez.. Pages Editors 2003

Pla director de Gardeny. Ajuntament de Lleida 2006

www.paeria.es/arxius/concursos/Document_107.pdf

Pla especial urbanístic de gardeny 2013

<http://www.paeria.es/processosparticipatius/ca/peu-gardeny/>

Memòria 2009 i Memòria 2011 Parc Científic tecnològic i agroalimentari

www.pcital.com

<http://poumlleida.paeria.cat/documentacio.html#>

<http://www.pcital.com/empreses>

<http://www20.gencat.cat/portal/site/territori>

<http://paeria.cat/cat/ajuntament/noticies>.

<http://www.puigdemasarquitectes.com/>

<http://www.paeria.es/cat/ajuntament/noticies>

<http://www.paeria.es/processosparticipatius/ca/peu-gardeny/>

<http://mercuri.icc.es/website/guia/carrer.html>

https://paeria.cat/arxius/concursos/Document_107.pdf

<http://www.recercat.net/>

<http://elpais.com/>

MOLT LLUNY D'AQUÍ

*Hi ha una ciutat, molt lluny d'aquí, dolça i secreta,
on els anys d'alegria són breus com una nit;
on el sol és feliç, el vent és un poeta,
i la boira és fidel com el meu esperit.
L'Orient hi deixà la seva sang de roses,
la mitja lluna càlida del seu minvant etern
i, enllà d'un gran silenci de persianes closes,
un riu profund que corre per una nit d'hivern.
Als antics carrerons, plens de fervor, arriba
jo no sé de quins segles un gris d'amor i encens;
el so de les campanes hi té l'ànima viva
i el seu batec és lliure com el del cor dels nens.
Allí, més bells encara que els parcs en primavera,
els camps humils i alegres s'obren al cap al tard;
en el seu gran repòs l'ànima es fa lleugera
com enmig de la vasta paciència del mar.
Res no crida el meu cor amb més tendresa, ara,
que aquells camins fondals de xops i de canyars.
El seu record fa un ròssec de recança al meu pas;
torna a la meva espatlla la mà greu del meu pare.*

Marius Torres

12 de juny, 1939

8. ANNEX

8.1 ENTREVISTES

1. Entrevista: Jorgina Domingo Massanés, directora del Magical Media Lleida.

1. Com definiries el Magical?

El Magical és un centre de continguts audiovisuals que es basa en un projecte transversal, es a dir on hi caben diverses disciplines tècniques e independents però que, a la vegada, han de poder treballar unides quan sigui necessari i d'acord amb el projecte que s'hi dugui a terme. El Magical està dotat d'alta tecnologia preparada per respondre a les exigències de la televisió, el cinema digital, l'estereoscòpia, la publicitat o el multimèdia. Per fer funcionar el Magical hem partit de quatre eixos centrals d'actuació:

- *Viver i hotel d'empreses: Magical disposa de vora 400 m2 per acollir empreses vinculades directament o indirectament a la imatge i al so.*
- *Lloguer de platós: El Magical s'ha dotat amb 5 platós que van des de 80 fins als 600 m2 i de dos sets exteriors amb 80 i 2.500 m2, respectivament.*
- *Lloguer de tecnologia: El centre disposa de tota la tecnologia per atendre qualsevol gravació d'imatges: càmeres FULL HD, 4K (Red One) i estereoscòpiques amb tot l'equipament de microfonia i de gravació complets. Magical s'ha dotat també dels serveis de postproducció en imatge i so a través d'una sala Mistika i una sala de Protools, també per Dolby 7.1*
- *Formació i Borsa de treball: El Magical organitza diversos cursos i Master Class anuals tant per estudiants com per a professionals per tal d'assolir una borsa de treball competent que posem a disposició dels de clients i productors.*

2. Creus que Magical Lleida es conegut pels ciutadans de Lleida?

Hem d'entendre que el Magical no és ni un teatre, ni un cinema, ni una Llotja, per posar un exemple... No és un equipament accessible a la ciutadania en general, perquè és un centre de treball. Si que et puc dir que a hores d'ara i dins el sector professional el Magical és ben conegut i fins i tot per part d'empreses de fora de Lleida, com Madrid, València o Barcelona amb les quals hem treballat. També hem de tenir em compte que, donada l'actual situació, el

pressupost de comunicació o promoció del Magical és zero i per tant ens hem hagut de limitar a promocionar el centre al sector estrictament professional.

3. Les instal·lacions del Magical responen a les necessitats dels clients?

Totalment. És més, penso que en molts casos hem estat la clau en la supervivència d'algunes petites empreses del sector audiovisual, especialment de Lleida. Tinguis present que la crisi ha matxacat profundament aquest sector. El Magical el que ha fet és que els professionals poguessin augmentar la qualitat dels seus productes a través de la tecnologia punta. Un petita o mitjana empresa no pot invertir 50.000€ en una càmera d'alta tecnologia, o en el lloguer d'un plató per fer un treball, però el que si pot fer és llogar-ho al Magical a uns preus molt assequibles, amb el qual el professional incrementa notablement la qualitat del seu producte, fet que li permet consolidar els seus clients i captar-ne de nous.

4. Quins curtmetratges, llarg metratges, vídeos, etc.. fets al Magical destacaries?

El que més hem treballat, de moment, ha estat en la postproducció tant d'imatge com de so, a banda del lloguer. Sens dubte el més destacat a estat el llarg metratge "Segon Origen", tot i que també hem realitzat diversos curtmetratges, algun en estereoscòpia. Estic especialment satisfeta, perquè els treballs van quedar excel·lents, de la postproducció de dos vídeo clips musicals.

5. Com creus que pot millorar el funcionament del Magical i del parc en general?

A nivell general jo diria que el Magical en aquests moments està en disposició d'assumir qualsevol projecte, tinguis present que posar en marxa un centre com aquest amb tot la tecnologia ha costat mols mesos de feina.El Magical està preparat per anar-se adaptant a les exigències dels clients per això hem procurat des del primer moment ser molt àgils en qualsevol tipus de paperassa i ser competitius en aquest aspecte, malgrat les servituds que comporta en aquest sentit ser una empresa pública. Un dels reptes que estem començant a treballar és el món de la publicitat, però tot just estem començant.

6. Quins esdeveniments voldries aconseguir porta al Magical?

Bé, m'agradaria tornar a aconseguir un altra superproducció com Segon Origen i també una sèrie per TV, i com diuen "en ello estamos".

7. Creus que al Magical li falta publicitat internacional per donar a conèixer les seves instal·lacions i així poder acollir més rodatges, esdeveniments, etc...?

Sens dubte, però ja t'he comentat que el pressupost per aquest concepte és zero.

8. Com valores l'ús educatiu i de formació de qualitat feta pel Magical?

La valoració que faig amb només dos anys de funcionament és de notable alt. En aquests moments el centre acull ja 4 crèdits de pràctiques de la UdL, a més la Salle de Mollerussa també desenvolupa totes les practiques al Magical i el proper curs s'incorpora un altre centre de Lleida al complex. Pel que fa a la formació pròpia, tota ha estat fins ara capdavantera. Hem portat a professionals de primera línia i hem ofert una formació que avui per avui només es pot trobar a Madrid.

9. Com veus el futur del Magical?

Esperançador però complicat. El sector audiovisual està passant per uns moments molts complicat i de molta manca de finançament i per tant és difícil dur a terme noves grans produccions. Et donaré una data. Fa set anys a Espanya es van gravar i estrenar 110 pel·lícules, l'any passat només 9.

10. Com valores la reconversió del turó de Gardeny?

Crec que ha estat la millor aposta que podia fer la ciutat. Pensa que en aquests moments al Parc Científic hi ha 110 empreses amb 1.300 treballadors i que la mitjana d'edat és de 29 anys. Gardeny és un Turo amb quasi mil anys d'història fins que l'any 2005 neix el Parc Científic. Es canvien soldats per investigadors i el Turó s'obre a la ciutat. El Centre Magical, la darrera incorporació al Turó, neix amb l'objectiu d'incentivar i donar qualitat al treball dels joves creadors i investigadors i ser un referent en el món audiovisual de Catalunya.

2. Entrevista: Anna Jiménez Llorens, filla d'un coronel d'artilleria

1. Quina vinculació tens amb el Turó de Gardeny?

El meu pare era militar al Turó i al marge de les instal·lacions hi havia diferents clubs socials per a les famílies dels "Mandos" com ho era el meu pare. Exactament hi havia tres clubs, el de suboficials, el d'infanteria i el d'artilleria que era el que estava més allunyat i al qual anava.

2. Hi anàveu sovint al Turó?

Si, tot l'estiu des de l'últim dia de classe fins al primer, al setembre. Sovint dinàvem allà, els pares a la tarda acostumaven a jugar al domino i al "mous" i les mares feien rotllana, parlaven i alguns anys es va ficar de moda fer ganxet, cadeneta punt de mitja i els fills campàvem per tota la meseta. Durant el curs anàvem algun diumenge i quan era hivern anàvem al "xalet" una casa d'esbarjo.

3. Quines activitats fèieu al Turó?

Els fills no vivíem l'ambient militar per a res, no teníem cap consciència política, vivíem el dia a dia, Franco governava però nosaltres vivíem en un "dolce vita".

Gaudíem de piscina, hípica, tennis i de tot el Turó que recorríem jugant a fet i amaga, fèiem cabanes, anàvem amb bicicleta, anàvem al camp de tir a busca balins usats i els col·leccionàvem, fèiem festivals, obres de teatre...

4. Com veus l'evolució amb el pas del temps?

A mesura que ens anàvem fent grans vam deixar d'anar i amb el temps vaig acabar descobrint que aquell món era una bombolla, per nosaltres la nostra vida era la normal, a casa mai es parlava de política, en particular el meu pare mai n'hi va parlar, per això sempre he pensat que part de l'història militar lleidatana com espanyola s'ha quedat a les memòries del meu pare. Al ser família d'un coronel teníem molts privilegis com residències d'estudiants, matrícules universitàries, assistent a casa personal, tallers per als cotxes...

5. Has tornat al Turó?

Al Parc Científic he anat sovint però a la part de la piscina vaig anar fa dos anys, ho vaig trobar tot deixat, la bardissa morta, arbres secs, males herbes i molt mal estat d'alguns edificis, tot plegat una mica trist, però vist des de ara potser és més just; allò s'ha de convertir en un espai per tots el ciutadans i l'abandonament d'ara l'entenc que ha de ser un trànsit fins que no s'acondicioni'nhi bé.

6. Alguna curiositat o anècdota especial?

Tots ens sabem encara les tonades de la corneta i per una altra banda jo era una mica entremaliada i un dia vaig sentir un gosset petit i vaig saltar la tanca del quarter, ràpidament van vindre els soldats de guàrdia i a l'endemà el meu pare em va castigar tot l'estiu sense piscina (em va arrestar).

7. Com veus el futur del Turó?

El turó és un lloc privilegiat, a l'estiu bufa una mica d'aire i la temperatura és més agradable que ha Lleida, hi ha bones vistes, està al mig de la ciutat hi ha espais molt amplis i permet combinar edificacions i espais verds, d'esbarjo, crec que encara es un gran desconegut de la ciutat però que té moltes possibilitats.

3. Entrevista: Francisco Manuel Gimena, membre de la subdelegació de defensa de Lleida

1. Quan van obrir la base militar Gaspar de Portalà?

La base Gaspar de Portalà està formada per dos aquarteraments el de Sanjurjo i el dels Templaris, començaren primerament a construir l'aquarterament de Sanjurjo d'infanteria l'any 1940 i l'obriren l'any 1945, posteriorment l'any 1951 es va obrir el aquarterament dels Templaris de artilleria.

2. Per què es va construir aquesta Base?

Aquesta base es va obrir després de la Guerra Civil Espanyola ja que era un punt estratègic, era un nexa de comunicacions. La Base formava part del arc de contenció, que tenia com a objectiu controlar la zona a banda del temor a una possible entrada militar exterior que volgués conquesta Espanya.

3. Quants soldats hi van poder arribar a estar al llarg de la seva història?

A la Base sumant els dos aquarteraments hi passaren més de 100.000 persones ja que cada any al Turó s'hi trobaven entre 3.000 i 4.000 soldats aproximadament.

4. Quines funcions tenia la Base principalment?

La principal funció que s'hi va dur a terme és el servei militar obligatori conegut com "la mili".

5. Quan i per què es va tancar la Base?

la Base es va tancar finalment el juny del 1996 a causa del Plan Norte en que l'exèrcit es professionalitzava i el seu nombre de soldats es reduïa considerablement, els nous soldats començaren a ser militars de carrera professional.

6. Com veieu el Turó de Gardeny en l'actualitat?

El Turó pels que vam estar allí el veiem amb tristesa ja que ha perdut molt, moltes zones i edificacions estan en el total oblit, abandonades, tot i que valorem positivament que poc a poc s'hi vagin instal·lant, cada cop més, el Parc Científic i Tecnològic de Lleida.

7. Col·laboreu amb el Parc Científic i Tecnològic?

La col·laboració amb ells sempre ha set absoluta i en l'actualitat conjuntament estem treballant en un nou programa ambiciós "ruta de la mili" que té com a objectiu divulga la història militar del Turó i la seva transformació.